

Maksa par augstāko izglītību un studentu finansiālais atbalsts

Eiropā 2016./17. ak. g.

Eurydice – fakti un skaitļi

Izglītība un
apmācība

Maksa par augstāko izglītību un studentu finansiālais atbalsts

Eiropā 2016./17. ak. g.

Eurydice – fakti un skaitļi

Šo dokumentu ir publicējusi Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (*EACEA* Izglītības un jaunatnes politikas analīzes nodaļa).

Lūdzu atsaukties uz šo publikāciju šādi:

European Commission/EACEA/Eurydice, 2016. Maksa par augstāko izglītību un studentu finansiālais atbalsts Eiropā 2016./17. ak. g. *Eurydice* – fakti un skaitļi. Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs.

Publikācijas identifikācijas numuri:

PDF

EC-AE-16-002-LV-N

ISBN 978-92-9492-553-4

doi:10.2797/727789

Teksta sagatavošana pabeigta 2016. gada oktobrī.

© Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra, 2016. gads

Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency

Education and Youth Policy Analysis

Avenue du Bourget 1 (J-70 – Unit A7)

BE-1049 Brussels

Tālr.: +32 2 299 50 58

Fakss: +32 2 292 19 71

E-pasts: eacea-eurydice@ec.europa.eu

Tīmekļa vietne: <http://ec.europa.eu/eurydice>

SATURS

Attēlu saraksts	4		
Ievads	5		
Galvenie aspekti	6		
1.1. Maksa par augstāko izglītību	8		
1.2. Finansiālais atbalsts	14		
Nacionālo sistēmu apraksta skaidrojums	20		
Vispārīgā informācija	20		
Diagramma	20		
Teksts	21		
Atsauces gads	21		
Nacionālo sistēmu apraksts	22		
Beļģija – franču kopiena	22	Austrija	43
Beļģija – vācu kopiena	23	Polija	44
Beļģija – flāmu kopiena	24	Portugāle	45
Bulgārija	25	Rumānija	46
Čehija	26	Slovēnija	47
Dānija	27	Slovākija	48
Vācija	28	Somija	49
Igaunija	29	Zviedrija	50
Īrija	30	Apvienotā Karaliste – Anglija	51
Griekija	31	Apvienotā Karaliste – Velsa	52
Spānija	32	Apvienotā Karaliste – Ziemeļīrija	53
Francija	33	Apvienotā Karaliste – Skotija	54
Horvātija	34	Bosnija un Hercegovina	55
Itālija	35	Šveice	56
Kipra	36	Islande	57
Latvija	37	Lihtenšteina	59
Lietuva	38	Melnkalne	60
Luksemburga	39	Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika	61
Ungārija	40	Norvēģija	62
Malta	41	Serbija	63
Nīderlande	42	Turcija	64
Kodi un saīsinājumi	65		
Valstu kodi	65		
Statistikas kodi	65		
Izdevuma veidotāji	66		

ATTĒLU SARAKSTS

1. attēls	To pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars Eiropas valstīs, kuri maksā par augstāko izglītību (2016./17. ak. g.), un to, kuri saņem stipendiju (2015./16. ak. g.)	6
2. attēls	Tipiskās maksātāju (t. sk. studiju un administratīvās maksas maksātāju) kategorijas pirmā cikla studiju programmās, 2016./17. ak. g.	9
3. attēls	To studentu īpatsvars, kuri maksā (t. sk. studiju un administratīvo maksu) par augstākās izglītības pirmā cikla programmu, 2016./17. ak. g.	10
4. attēls	Izplatītākais maksas (t. sk. studiju un administratīvās maksas) apmērs augstākās izglītības pirmā cikla pilna laika studiju programmās, 2016./17. ak. g.	12
5. attēls	Izplatītākais maksas (t. sk. studiju un administratīvās maksas) apmērs augstākās izglītības īsā cikla pilna laika studiju programmās, 2016./17. ak. g.	13
6. attēls	Galvenie pilna laika studentiem pieejamā tiešā atbalsta veidi, pirmais cikls, 2016./17. ak. g.	14
7. attēls	Galvenie pilna laika studentiem pieejamās stipendijas veidi, pirmais cikls, 2016/17. ak. g.	15
8. attēls	To pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars, kuri saņem vispārējo vai sociālo stipendiju, 2015./16. ak. g.	16
9. attēls	Izplatītākais vispārējās vai sociālās stipendijas apmērs gadā, pirmā cikla pilna laika studenti, 2015./16. ak. g.	17
10. attēls	Netiešais atbalsts augstākās izglītības studentiem, 2016./17. ak. g.	19

IEVADS

ES augstākās izglītības modernizācijas programma ⁽¹⁾ atbalsta tādas Eiropas augstākās izglītības sistēmu reformas, kas nodrošina to atbilstību uz zināšanām balstītās ekonomikas un zināšanu sabiedrības prasībām. Lai paplašinātu zināšanu bāzi un veicinātu progresu, arvien vairāk Eiropas iedzīvotāju ir jāapgūst augsta līmeņa zināšanas un prasmes. Viens no galvenajiem uzdevumiem, veidojot kvalitatīvas un plaši pieejamas augstākās izglītības sistēmas, ir nodrošināt studentiem nepieciešamos materiālos apstākļus, lai viņi varētu studēt un pilnā mērā izmantot savu potenciālu. Šī jautājuma risināšana nacionālajā mērogā veido būtisku augstākās izglītības sociālā aspekta daļu, tāpēc maksa par augstāko izglītību un studentu finansiālā atbalsta sistēma ir svarīgi nacionālās politikas instrumenti.

Augstākās izglītības maksas un finansiālā atbalsta sistēmas mijiedarbība ir sarežģīta, un ir grūti tās precīzi salīdzināt starp dažādām Eiropas valstīm. Maksa un atbalsts lielā mērā uzlabo (vai pasliktina) augstākās izglītības pieejamību un var ietekmēt arī studentu tālākvirzību un absolventu īpašvaru. Maksa par augstāko izglītību rada finansiālu slogu (tas var būt vairāk vai mazāk nozīmīgs faktors atkarībā no maksas apmēra un studenta un viņa ģimenes sociāli ekonomiskajiem apstākļiem), turpretim atbalsta pasākumi var mazināt finansiālos šķēršļus ceļā uz iespēju studēt.

ES tiesību akti paredz, ka visiem ES pilsoņiem ir tiesības studēt citas valsts izglītības sistēmā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā attiecīgās valsts pilsoņiem. Citiem vārdiem sakot, uz visiem ES studentiem attiecas tāda pati maksa par augstāko izglītību un finansiālā atbalsta saņemšanas kārtība kā uz vietējiem studentiem.

Dažādās valstīs maksas apmērs un maksāšanas kārtība ievērojami atšķiras, tāpēc šajā izdevumā ar terminu „maksa” ir apzīmētas visas izmaksas, kas studentiem jāsedz (izņemot iemaksas studentu organizācijās), neatkarīgi no tā, kā tās tiek maksātas. Papildus tam, kas tiek un kas netiek saprasts ar terminu „maksa”, ir jāņem vērā arī daudzi citi aspekti. Vai tajās valstīs, kur ir paredzēta maksa par augstāko izglītību, tā ir jāmaksā visiem studentiem vai tikai dažiem? Ja tikai dažiem, pēc kādiem kritērijiem tiek noteikts, kuriem tas ir jādara un kuriem ne? Un cik daudz viņi faktiski maksā?

Līdzīgi jautājumi jāuzdod arī par studentu finansiālo atbalstu. Atbalsts var tikt sniegts dažādi, un šajā ziņojumā ir aplūkotas tikai izplatītākās atbalsta formas, kuras ir salīdzināmas. Šī ziņojuma nolūks ir parādīt, kādiem studentiem vai ģimenēm ir iespēja saņemt no valsts budžeta finansētu atbalstu stipendijas, aizdevuma, ģimenes pabalsta vai nodokļu atvieglojuma veidā. Ir aplūkoti arī atbalsta piešķiršanas nosacījumi un kritēriji, kā arī sniegta atbalsta apmērs.

Nodaļā „Galvenie aspekti” ir iekļauts īss, salīdzinošs pārskats par augstākās izglītības maksu un studentu finansiālo atbalstu Eiropas valstīs. Tā pamatā ir informācija par nacionālajām sistēmām, kas atrodama šī izdevuma otrajā daļā. Salīdzinošajā pārskatā ir aplūkoti augstākās izglītības pirmā cikla pilna laika studenti, jo tie veido studentu lielāko daļu visās valstīs, tomēr daži aspekti ir salīdzināti arī starp cikliem. Nacionālo sistēmu galvenie elementi diagrammās un aprakstos ir izklāstīti tā, lai lasītājs varētu viegli izprast konkrēto situāciju un pareizi salīdzināt to ar situāciju citās sistēmās. Galvenie iekļautie elementi ir izskaidroti sadaļā „Nacionālo sistēmu aprakstu skaidrojums”.

Šā gada ziņojumā ir kāds jauninājums, proti, ir sniegta informācija arī par īsā cikla programmām, tā atzīstot īsā cikla programmu pieaugošo nozīmi Eiropā. Ir aplūkota arī maksa un atbalsts saistībā ar nepilna laika studijām.

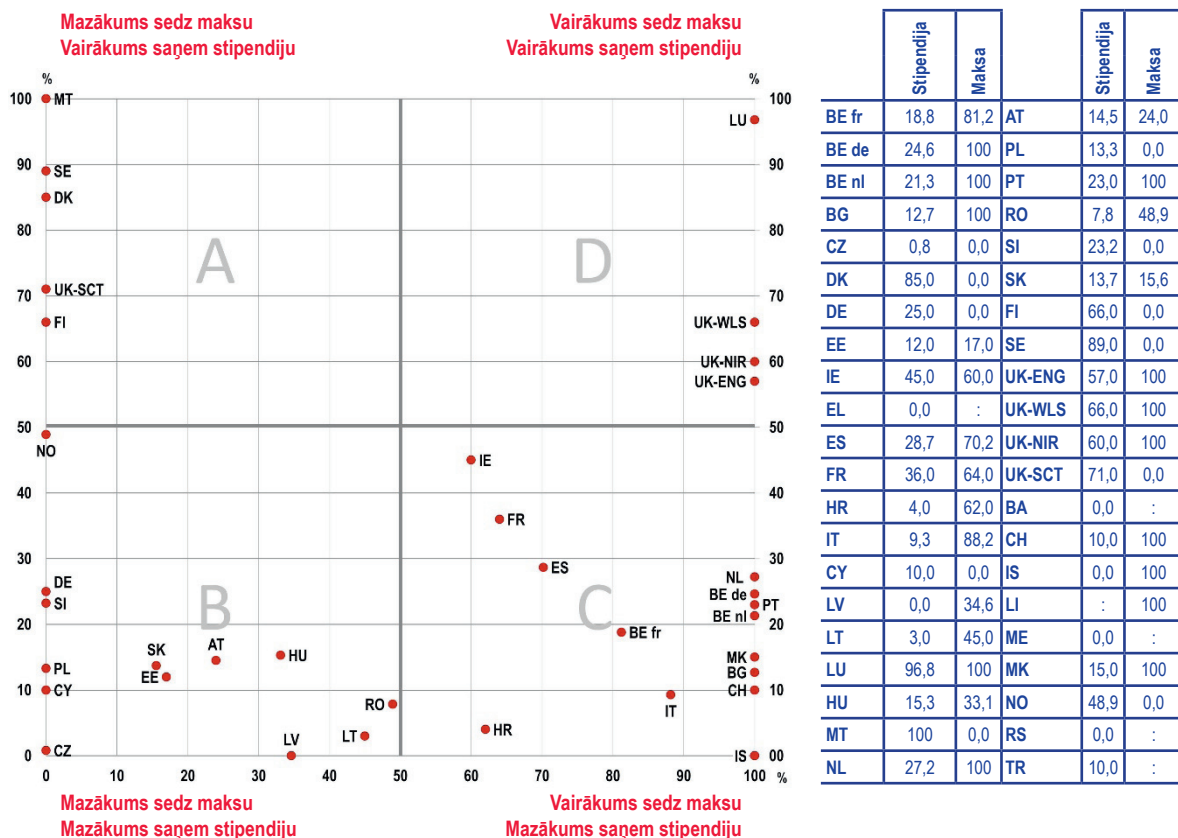
(¹) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai „Atbalsts izaugsmei un darbavietām – Eiropas augstākās izglītības sistēmu modernizācijas programma”. COM(2011) 567 galīgā redakcija.

GALVENIE ASPEKTI

Augstākajai izglītībai piešķirtā publiskā finansējuma apmērs Eiropas valstīs ievērojami atšķiras. Atšķiras arī tas, vai privātajām mājsaimniecībām (studentiem un/vai viņu ģimenēm) ir jāmaksā līdzfinansējums un vai studentiem studiju laikā ir pieejams finansiālais atbalsts. Princips „bezmaksas studijas savas valsts un/vai ES studentiem” tiek īstenots četrās valstīs, bet divpadsmit valstīs par augstāko izglītību ir jāmaksā visiem studentiem. Tomēr ar informāciju par maksu vien nepietiek, lai gūtu priekšstatu par katras valsts politiku šajā jomā. Pilnvērtīgu izpratni var gūt, tikai analizējot maksas un finansiālā atbalsta instrumentu kombināciju, un šādu iespējamo kombināciju ir ļoti daudz. Visās 42 izglītības sistēmās ir vismaz viena veida tiešā atbalsta mehānisms (stipendija, aizdevums), un pusē no tām tiek sniegts arī netiešais atbalsts (ģimenes pabalsts, nodokļu atvieglojums).

Lai varētu novērtēt, kāda ir augstākās izglītības maksas un atbalsta politikas iespējamā tiešā ietekme uz augstākās izglītības pirmā cikla pilna laika studentiem, 1. attēlā ir parādīts, kāda ir valdību pieeja attiecībā uz to, cik lielai studentu daļai ir jāmaksā par augstāko izglītību un cik liela studentu daļa saņem stipendiju (maksas un stipendijas apmērs te nav aplūkots). Lai gan stipendija ir tikai viens no atbalsta veidiem, tā ir visizplatītākā studentu atbalsta forma Eiropā un, domājams, visnozīmīgākais faktors, kas ietekmē studentu priekšstatu par savu finansiālo drošību studiju laikā. Stipendija arī rāda, cik lielā mērā valstis veic tiešu ieguldījumu studentos.

1. attēls. To pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars Eiropas valstīs, kuri maksā par augstāko izglītību (2016./17. ak. g.), un to, kuri saņem stipendiju (2015./16. ak. g.)

Avots: Eurydice

Paskaidrojums

Šajā attēlā ir redzams to studentu īpatsvars, kuri maksā par augstāko izglītību (vairāk nekā 100 EUR), un to pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars, kuri saņem stipendiju, Eiropas valstīs. Starptautiskie studenti šajos datos nav iekļauti. Ir ņemta vērā tikai vispārējā stipendija un sociālā stipendija. Valstu dati šajā attēlā ir iekļauti tikai tad, ja tie ir pieejami par abiem aspektiem.

Tabulā blakus diagrammai ir parādītas precīzas procentuālās vērtības. Nulle nozīmē to, ka attiecīgajā valstī vai nu studentiem par augstāko izglītību nav jāmaksā, vai arī sociālā stipendija tur nepastāv.

Ja vien nacionālās sistēmas aprakstā nav norādīts citādi, atskaites periods par maksas veicējiem ir 2016./17. ak. g. (vai 2016. g.), bet par stipendijas saņēmējiem – 2015./16. ak. g. (vai 2015. g.), t. i., periods, par kuru ir pieejami jaunākie salīdzināmie dati.

Piezīmes par atsevišķām valstīm

Čehija un Polija. Dati attiecas uz pilna laika studentiem, kuru studijas norit bez pārtraukuma.

Nīderlande. Dati par stipendijas saņēmējiem attiecas uz tiem studentiem, kas ir uzņemti kopš 2015. gada septembra un saņem „papildu stipendiju” (skat. nacionālās sistēmas aprakstu).

Ņemot vērā abus aspektus, var definēt četrus galvenos modeļus.

A kvadrantā ir apvienotas tās valstis, kur tikai neliela studentu daļa maksā par augstāko izglītību un vairākums saņem stipendiju. Šajās valstīs maksa par augstāko izglītību tiek segta no valsts budžeta līdzekļiem. Studentiem maksa nav jāsedz, vai arī tas ir jādara tikai nedaudziem studentiem, turklāt lielākā daļa studentu saņem stipendiju, kuras apmēru parasti ietekmē katra studenta sociāli ekonomiskie apstākļi. Šī pieeja liecina, ka studentu dalība augstākajā izglītībā tiek sekmēta ar ievērojamu valsts budžeta līdzekļu ieguldījumu un studentiem tiek nodrošināts augsts ekonomiskās neatkarības līmenis. Pie šīs valstu grupas pieder Dānija, Malta, Zviedrija, Somija un Apvienotā Karaliste (Skotija).

Līdzīgi kā A grupas valstīs, arī B grupas valstīs par augstāko izglītību nav jāmaksā vai arī tas ir jādara tikai nedaudziem studentiem, taču tām raksturīgs ne vien mazs maksātāju, bet arī mazs stipendijas saņēmēju īpatsvars. Šajās valstīs par augstāko izglītību ir jāmaksā mazāk nekā pusei studentu un mazākā studentu daļa saņem stipendiju. Vairumā no šīs grupas valstīm (Čehijā, Vācijā, Igaunijā, Kiprā, Polijā, Slovēnijā, Slovākijā un Turcijā) augstākās izglītības pirmajā ciklā maksa nav jāmaksā vai arī tā nepārsniedz 100 EUR. Maksa ir jāsedz galvenokārt tiem nedaudzajiem studentiem, kam pirmā cikla laikā ir sliktas sekmes. Sociālo stipendiju saņem mazāk nekā ceturtdaļa no visiem šīs grupas studentiem. Latvijā, Lietuvā, Ungārijā un Rumānijā maksa par augstāko izglītību ir jāsedz 30–50 % studentu. Visiem šiem studentiem ir valsts nesubsidēta studiju vieta, un (izņemot Lietuvu) viņiem nav tiesību uz sociālo stipendiju, jo stipendiju var saņemt tikai tie studenti, kam ir subsidēta studiju vieta. Kaut arī šī pieeja finansiālo slogu uzliek tikai mazākumam studentu, ne vienmēr tie ir nodrošināti jaunieši, kas prasīto maksu var atļauties. Turklāt stingrie sociālās stipendijas saņemšanas kritēriji studentus (īpaši tos, kam ir nesubsidēta studiju vieta) padara finansiāli atkarīgus no savas ģimenes vai algota darba.

Atšķirībā no A un B kvadrantā iekļautajām valstīm C un D grupas valstīs maksa par augstāko izglītību ir jāmaksā vairākumam vai visiem studentiem. C un D grupas valstis savstarpēji atšķiras pēc stipendijas piešķiršanas politikas.

C kvadranta valstu sistēmām raksturīgs liels to studentu īpatsvars, kuriem par augstāko izglītību jāmaksā, un mazs to studentu īpatsvars, kuri saņem stipendiju. Šīs grupas valstis parasti vadās pēc principa „jāmaksā visiem”, tāpēc maksa par augstāko izglītību ir jāsedz visiem. Tomēr Beļģijas franču kopienā, Francijā, Spānijā, Īrijā un Itālijā daži finansiāli nelabvēlīgā stāvoklī esoši studenti no šīs maksas ir atbrīvoti un viņiem ir arī tiesības uz sociālo stipendiju. Lielākajā daļā šīs grupas valstu sociālo stipendiju saņem mazāk nekā trešdaļa studentu. Ierobežotā stipendijas pieejamība studentus padara atkarīgus no ģimenes finansiālā atbalsta vai darba. Tas var apgrūtināt augstākās izglītības ieguvu, īpaši jauniešiem no nelabvēlīgas sociāli ekonomiskās vides.

D kvadranta valstu sistēmām ir raksturīgs liels gan maksātāju, gan stipendijas saņēmēju īpatsvars. Abos aspektos – gan maksas, gan stipendijas ziņā – šis ir pretstats B grupas valstu modelim, proti, visi studenti

maksā (reizēm lielu) maksu par augstāko izglītību un lielākā daļa studentu saņem stipendiju. Luksemburgā gandrīz visi studenti saņem pamatstipendiju un detalizēti sociāli ekonomiskie kritēriji un ienākumi nosaka to, cik liela ir papildstipendija, aizdevums vai abu atbalsta formu kombinācija. 2015./16. akadēmiskajā gadā līdzīga stipendijas un aizdevuma kombinācija tika izmantota arī Apvienotajā Karalistē (Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā). Tagad Anglijā studentu atbalsta sistēma ir reformēta, lai mazinātu paļaušanos uz stipendiju, un vairums studentu saņem aizdevumu. Valstīs, kurās pastāv šis modelis, lielais valsts atbalsts studentiem daļēji kompensē lielo maksu par augstāko izglītību, kas viņiem jāsedz no personiskajiem līdzekļiem, tomēr, absolvējot augstākās izglītības iestādi, studentiem var būt liels pārāds, kas jāatlīdzina pēc studijām.

Šajā ziņojumā apkopotie dati par dažādajiem studentu atbalsta instrumentiem liecina arī par to, ka A un D grupas valstīs, kur vairākums studentu saņem stipendiju, salīdzinoši liela daļa papildus izmanto arī aizdevumu. Tas viņiem dod lielāku finansiālo neatkarību nekā studentiem B un C grupas valstīs, kur aizdevums parasti veido nelielu atbalsta pasākumu daļu. Savukārt vairumā B un C modeļa valstu ir pieejami netiešā atbalsta instrumenti, piemēram, nodokļu atvieglojums un/vai ģimenes pabalsts, kuru saņem studentu vecāki; A un D grupas valstu politikā šādi atbalsta instrumenti ir paredzēti reti.

1.1. Maksa par augstāko izglītību

Šis sadaļas nolūks ir sniegt pārskatu par to, kas parasti maksā par augstāko izglītību 42 aplūkotajās Eiropas valstu izglītības sistēmās, cik liels ir to studentu īpatsvars, kuriem tas jādara, un kāds ir šīs maksas apmērs. Dati galvenokārt attiecas uz pirmā cikla studiju programmām, bet ir salīdzināta arī maksa dažādos studiju ciklos un maksa par pilna un nepilna laika studijām.

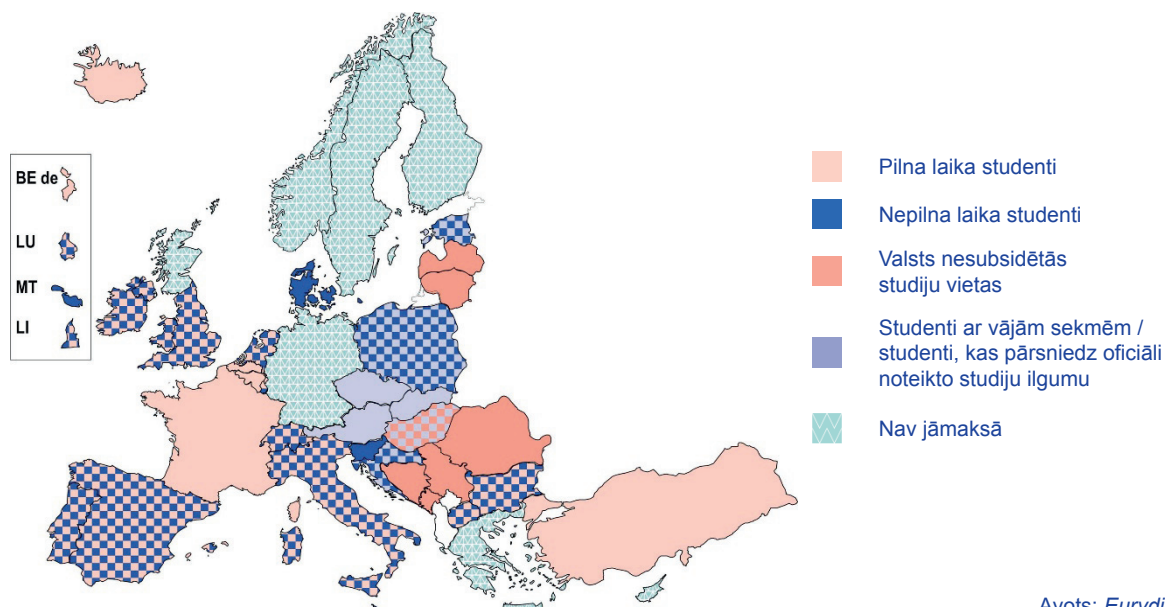
Kas maksā

2. attēlā ir redzamas tipiskās to studentu kategorijas, kuri par augstākās izglītības pirmā cikla programmu apguvi maksā vairāk nekā 100 EUR gadā. Valstu lielākajā daļā maksas apmēru ietekmē studiju intensitāte un/vai sekmes. 13 no 42 šajā ziņojumā aplūkotajām Eiropas izglītības sistēmām par augstāko izglītību ir jāmaksā gan pilna, gan nepilna laika studentiem ⁽²⁾. Beļģijā, Francijā, Islandē, Melnkalnē, Serbijā un Turcijā ir tikai viens studenta statuss, proti, pilna laika students. Šajās valstīs studentiem par augstāko izglītību ir jāmaksā (Turcijā vakara nodaļas studentiem ir jāmaksā, bet dienas nodaļas studentiem – nav). Turpretim Dānijā, Igaunijā, Horvātijā, Maltā, Polijā un Slovēnijā par augstāko izglītību ir jāmaksā nepilna laika studentiem.

Latvijā, Lietuvā, Ungārijā, Rumānijā, Bosnijā un Hercegovinā, Melnkalnē un Serbijā daļai studentu maksa par augstāko izglītību tiek segta no valsts budžeta (t. i., valsts subsidētās studiju vietas), bet pārējie par studijām maksā paši. Parasti valsts subsidētajām studiju vietām studentus atlasa, balstoties uz akadēmiskajiem rezultātiem. Tie, kam ir valsts nesubsidēta studiju vieta, maksā neatkarīgi no tā, vai tās ir pilna vai nepilna laika studijas.

⁽²⁾ Ar terminu „nepilna laika students” šajā ziņojumā ir jāsaprot jebkurš oficiāls studenta statuss, izņemot pilna laika studenta statusu.

2. attēls. Tipiskās maksātāju (t. sk. studiju un administratīvās maksas maksātāju) kategorijas pirmā cikla studiju programmās, 2016./17. ak. g.

Avots: Eurydice

Čehijā, Austrijā un Slovākijā vairumam studentu par pirmā cikla programmu nav jāmaksā vai arī maksa ir neliela, taču ir jāmaksā tiem, kas pārsniedz noteikto studiju ilgumu. Šādu maksu atļauj prasīt arī tiesību akti piecās Vācijas federālajās zemēs, bet neviena universitāte to vēl nav darījusi. Igaunijā, Horvātijā un Polijā maksa ir jāsedz tiem pilna laika studentiem, kuri nav ieguvuši noteikto *ECTS* kredītpunktu skaitu vai kuru sekmes ir neapmierinošas. Slovākijā no valsts budžeta tiek segta to studentu maksa par augstāko izglītību, kas studē, lai iegūtu pirmo grādu, bet tiem studentiem, kas studē, lai iegūtu otro vai nākamos grādus, pilna maksa ir jāsedz pašiem.

Attiecībā uz īsā cikla programmām (kur tādas ir) ⁽³⁾, maksātāju kategorijas ir līdzīgas – visās valstīs tiek īstenota tāda pati politika kā attiecībā uz pirmā cikla programmām. Izņēmums ir Grieķija, kur par pirmā cikla studijām nav jāmaksā, bet par īsā cikla studijām ir.

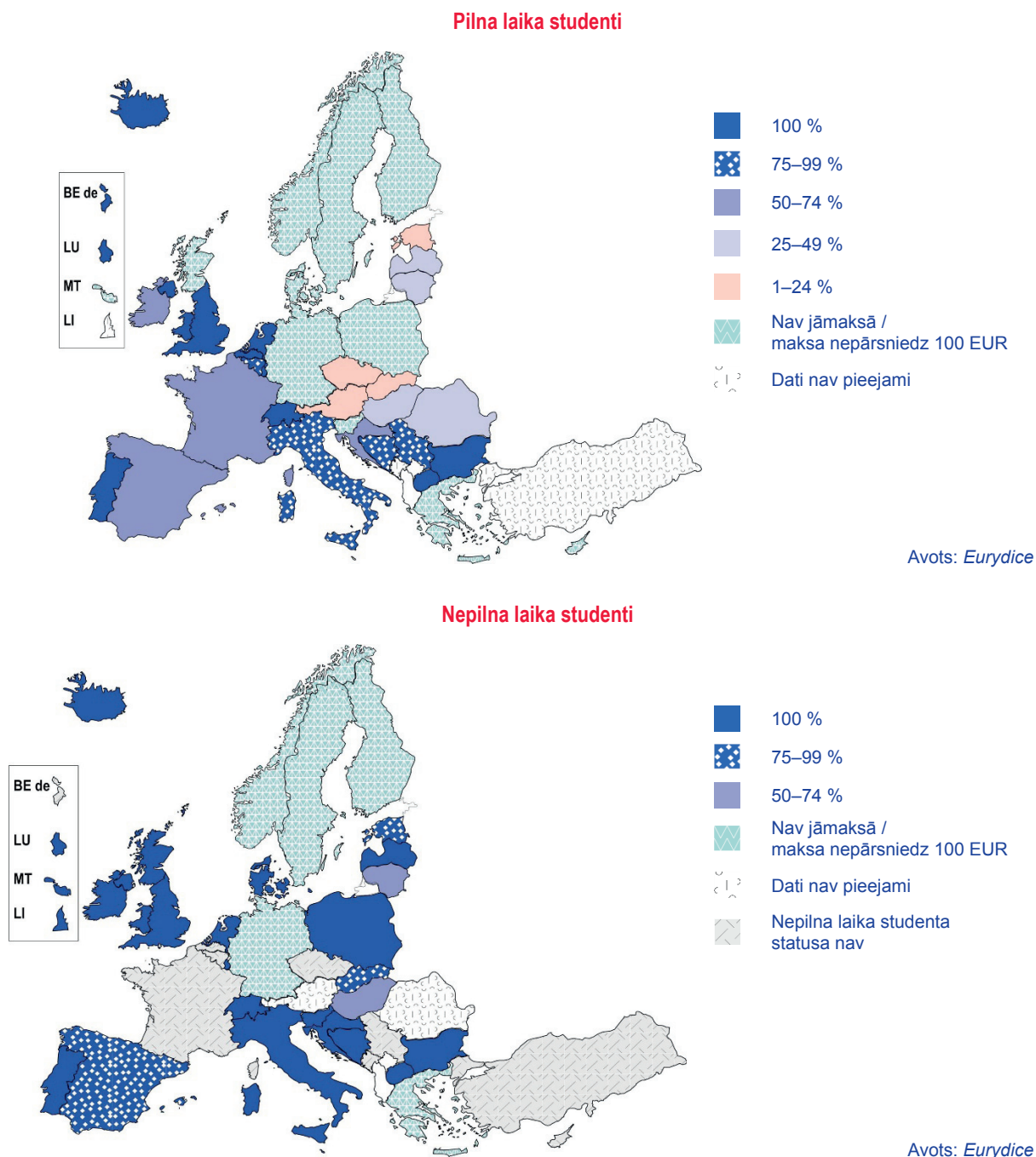
Valstu lielākajā daļā augstākās izglītības maksas politika otrā cikla programmās ir tāda pati kā pirmā cikla programmās. Izņēmums ir Malta, Kipra, Grieķija un Apvienotā Karaliste (Skotija), kur otrā cikla studentiem maksa tiek piemērota, bet pirmā cikla studentiem nav jāmaksā.

⁽³⁾ Čehijā, Vācijā, Igaunijā, Lietuvā, Austrijā, Polijā, Slovākijā, Somijā, Šveicē, Lihtenšteinā, Melnkalnē un Serbijā augstākās izglītības īsā cikla programmu nav. Beļģijas vācu kopienā nav ne īsā, ne otrā cikla programmu.

To studentu īpatsvars, kuri maksā

To studentu īpatsvars, kuri maksā par pirmā cikla studiju programmu, dažādās Eiropas valstīs ir atšķirīgs (skat. 3. attēlu). 33 izglītības sistēmās atšķiras arī maksātāju īpatsvars starp pilna laika un nepilna laika studentiem.

3. attēls. To studentu īpatsvars, kuri maksā (t. sk. studiju un administratīvo maksu) par augstākās izglītības pirmā cikla programmu, 2016./17. ak. g.

Piezīme par atsevišķu valsti

Polija. Dati attiecas uz pilna laika studentiem, kuru studijas norit bez pārtraukuma.

Četrpadsmit izglītības sistēmās uz visiem studentiem attiecas viena un tā pati augstākās izglītības maksas politika. Vācijā, Grieķijā, Somijā, Zviedrijā un Norvēģijā nav jāmaksā ne pilna, ne nepilna laika pirmā cikla studentiem, turpretim Bulgārijā, Luksemburgā, Nīderlandē, Portugālē, Apvienotajā Karalistē (Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā), Šveicē, Islandē un Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā maksa tiek prasīta visiem studentiem.

Pārējās 18 valstīs maksātāju īpatsvars ir lielāks starp nepilna laika studentiem, bet, tā kā nepilna laika studentu ir daudz mazāk nekā pilna laika studentu, absolūtos skaitļos nepilna laika studentu, kas maksā par augstāko izglītību, ir mazāk. Dānijā, Maltā, Polijā, Slovēnijā un Apvienotajā Karalistē (Skotijā) pirmā cikla pilna laika studentiem nav jāmaksā, bet visiem nepilna laika studentiem ir jāmaksā. Igaunijā, Lietuvā, Latvijā, Ungārijā un Slovākijā maksa par augstāko izglītību ir jāsedz mazāk nekā pusei pilna laika studentu un vairāk pusei nepilna laika studentu.

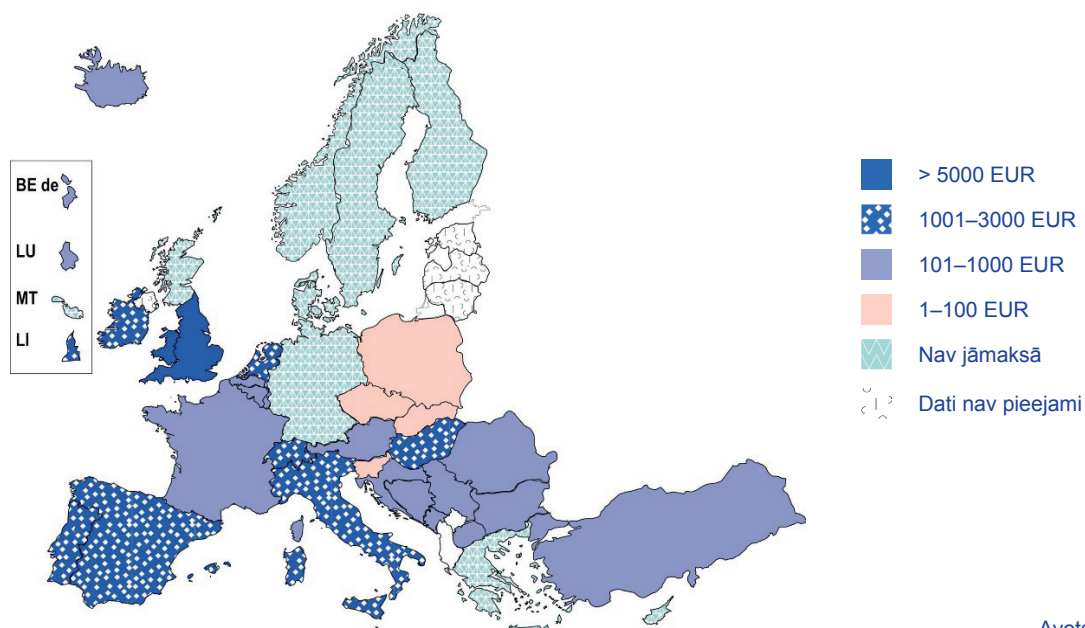
Beļģijā, Čehijā, Francijā, Kiprā, Melnkalnē, Serbijā un Turcijā ir iespējamās tikai pilna laika studijas, bet maksas politika šajās valstīs ir atšķirīga. Situācijas ir ļoti dažādas, piemēram, Kiprā pirmā cikla studentiem nav jāmaksā, turpretim Beļģijā (vācu un flāmu kopienā) pilnīgi visiem pirmā cikla studentiem tas ir jādara.

Cik jāmaksā pilna laika studentiem

Maksas apmērs, kas jāsedz attiecīgās valsts un citu ES valstu studentiem, dažādās valstīs un izglītības sistēmās ievērojami atšķiras. Neskaitot tos studentus, kam maksa par augstāko izglītību vispār nav jāmaksā, vismazākā (zem 100 EUR par akadēmisko gadu) tā ir Čehijas, Polijas, Slovēnijas un Slovākijas pirmā cikla studentiem, kuru studijas nepārsniedz tām paredzēto ilgumu (skat. 4. attēlu). 15 izglītības sistēmās ⁽⁴⁾ studentiem ir jāmaksā 101–1000 EUR. Astoņās sistēmās visbiežāk ir jāmaksā salīdzinoši daudz, t. i., 1001–3000 EUR. Šajā grupā ietilpst Īrija, Spānija, Itālija, Nīderlande, Portugāle, Šveice un Lihtenšteina – visās šajās valstīs maksa par augstāko izglītību ir jāsedz lielākajai studentu daļai. Šajā grupā ietilpst arī Ungārija, kur jāmaksā tiem studentiem, kam nav valsts subsidētas studiju vietas. Vislielākā maksa (11 823 EUR) ir jāsedz Apvienotās Karalistes (Anglijas un Velsas) studentiem.

(⁴) Beļģija, Bulgārija, Francija, Horvātija, Luksemburga, Austrija, Bosnija un Hercegovina, Islande, Melnkalne, Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Serbija un Turcija.

4. attēls. Izplatītākais maksas (t. sk. studiju un administratīvās maksas) apmērs augstākās izglītības pirmā cikla pilna laika studiju programmās, 2016./17. ak. g.

Avots: Eurydice

Paskaidrojums

„Izplatītākais maksas apmērs” ir summa, ko attiecīgajā valstī vai izglītības sistēmā maksā visvairāk studentu.

Piezīme par atsevišķām valstīm

Itālija, Ungārija, Šveice un Lihtenšteina. Ir norādīts vidējais, nevis izplatītākais maksas apmērs.

Maksas apmērs var būt atkarīgs arī no studiju jomas (Bulgārijā, Igaunijā, Spānijā, Portugālē un Rumānijā). Dažās valstīs tas ir tieši saistīts ar faktiskajām programmas izmaksām vai absolventu paredzamajiem ienākumiem nākotnē, līdz ar to resursietilpīgāko vai prestižāko programmu apguve studentiem un viņu ģimenēm izmaksā vairāk. Citās valstīs mazāka maksa, valsts subsidētas studiju vietas vai īpašas stipendijas (skat. nacionālo sistēmu aprakstus) noteiktās studiju jomās liecina par nacionālo politiku, kas paredz piesaistīt šīm jomām vairāk studentu. Beļģijā (flāmu kopienā) maksas apmērs ir atkarīgs arī no programmai atbilstošā ECTS kredītpunktu skaita.

Maksājamās summas lielumu var ietekmēt arī studenta sociāli ekonomiskais stāvoklis. Bulgārijā un Spānijā tie studenti, kam ir nelabvēlīgi sociāli ekonomiskie apstākļi, no maksas var tikt atbrīvoti. Beļģijā (flāmu kopienā) studentiem, kas saņem sociālo stipendiju, ir jāmaksā tikai minimālā gada maksa 105 EUR apmērā. Beļģijā (franču kopienā), Spānijā, Francijā un Itālijā tie studenti, kas saņem sociālo stipendiju, no maksas ir atbrīvoti.

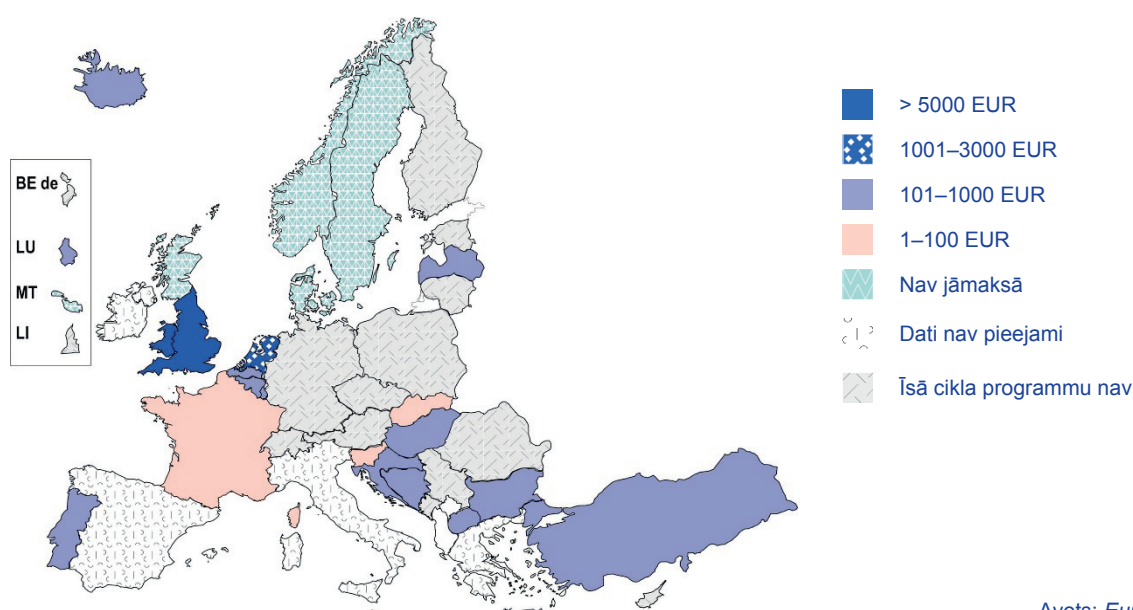
Līdzīgs maksāšanas modelis ir arī otrā cikla programmās. Valstu lielākajā daļā izplatītākais maksas apmērs ir tāds pats vai ļoti līdzīgs kā pirmajā ciklā, taču dažās valstīs augstākās izglītības otrajā ciklā studentiem ir jāmaksā krietni vairāk nekā pirmajā. Īrijā, Spānijā, Ungārijā, Rumānijā, Melnkalnē, Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā un Serbijā maksas apmēra atšķirības ir dažādas, piemēram, Serbijā maksa par augstākās izglītības otrā cikla programmām ir par 60 % lielāka, bet Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā 10 reizes lielāka.

Kiprā, Grieķijā, Maltā un Apvienotajā Karalistē (Skotijā) katrā studiju ciklā ir cita augstākās izglītības maksas politika: pirmā cikla studentiem maksa nav jāmaksā, bet otrā cikla studentiem – jāmaksā. Maksas apmērs sniedzas no 400 EUR Maltā līdz vairāk nekā 3000 EUR Grieķijā un vairāk nekā 4000 EUR Kiprā, bet

Apvienotajā Karalistē (Skotijā) maksa var būt vēl lielāka, jo tās apmērs netiek regulēts.

Maksa par īsā cikla programmām 28 izglītības sistēmās, kur tās tiek piedāvātas, ir tāda pati vai mazāka nekā par pirmā cikla programmām. Nīderlandē un Beļģijā (flāmu kopienā) maksa par īsā cikla programmām ir mazāka, jo studijas norit īsāku laika posmu un studiju slodze ir mazāka. Arī Latvijā, Ungārijā un Portugālē maksa par īsā cikla programmām ir mazāka nekā par pirmā cikla programmām un tā nepārsniedz 1000 EUR. Spānijā maksimālā maksa ir 400 EUR, bet vairums autonomo apgabalu piedāvā bezmaksas īsā cikla studijas, tāpēc šī veida programmas ir pieejamas lielākam studentu skaitam. 5. attēlā redzams, ka astoņās valstīs īsā cikla studijas ir par brīvu vai arī maksa nepārsniedz 100 EUR. Īrijā, Grieķijā un Itālijā maksu par īsā cikla programmām nosaka pašas izglītības iestādes un dati par tās apmēru nav pieejami.

5. attēls. Izplatītākais maksas (t. sk. studiju un administratīvās maksas) apmērs augstākās izglītības īsā cikla pilna laika studiju programmās, 2016./17. ak. g.

Avots: Eurydice

Paskaidrojums

„Izplatītākais maksas apmērs” ir summa, ko attiecīgajā valstī vai izglītības sistēmā maksā visvairāk studentu.

Piezīme par atsevišķu valsti

Ungārija. Ir norādīts vidējais, nevis izplatītākais maksas apmērs.

Eiropas Savienības valstīs vietējiem studentiem un pārējo ES valstu pilsoņiem maksa par augstāko izglītību ir vienāda, bet tā var būt atšķirīga starptautiskajiem studentiem (parasti šī termina definīcija ir: „studenti no valstīm, kas nav ES vai EEZ dalībvalstis”). Gandrīz trīs ceturtdaļās valstu starptautiskie studenti maksā lielāku maksu nekā vietējie studenti, kuri apgūst to pašu programmu, turpretim Beļģijas vācu kopienā, Čehijā, Vācijā, Igaunijā, Grieķijā (pirmā cikla programmās), Francijā, Itālijā, Latvijā, Luksemburgā, Islandē, Lihtenšteinā un Melnkalnē gan starptautiskajiem, gan vietējiem un citu ES valstu studentiem maksas apmērs ir vienāds. Te jāpiemin, ka Čehijā, Igaunijā, Latvijā, Lietuvā un Slovākijā visiem studentiem neatkarīgi no viņu izcelsmes valsts ir jāmaksā par tādu programmu apguvi, kuras tiek pasniegtas svešvalodā. Austrijā starptautiskajiem studentiem tiek piemēroti atšķirīgi nosacījumi atkarībā no viņu izcelsmes valsts: parasti starptautiskajiem studentiem maksa ir jāsedz, bet tie, kas ieradušies no attīstības valstīm, no tās var tikt atbrīvoti. Beļģijā (flāmu kopienā), Nīderlandē, Lietuvā un Apvienotajā Karalistē augstākās izglītības iestādes ir tiesīgas maksas apmēru starptautiskajiem studentiem noteikt pašas.

1.2. Finansiālais atbalsts

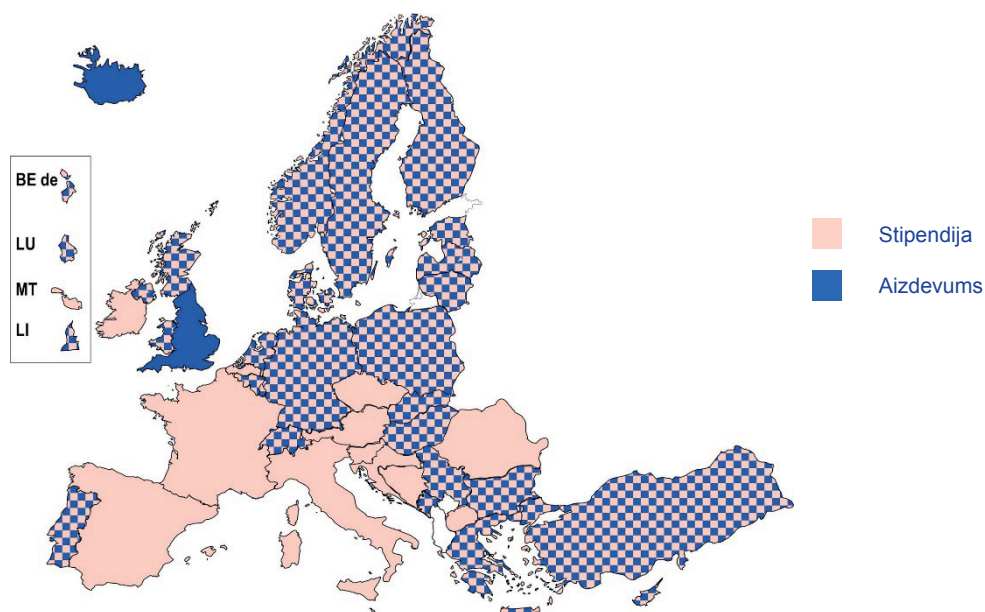
Šajā sadaļā ir aplūkoti galvenie finansiālā atbalsta instrumenti Eiropas augstākās izglītības sistēmās. Ir nošķirts tiešais finansiālais atbalsts studentiem stipendijas un aizdevuma veidā un netiešais atbalsts studentu vecākiem pabalsta vai nodokļu atvieglojuma veidā. Starptautiskajiem studentiem uzņemošajā valstī parasti nav tiesību uz atbalstu, tāpēc viņi šajā pārskatā nav iekļauti.

Kāda veida publiskais atbalsts studentiem ir pieejams

Visās Eiropas valstīs pirmā cikla pilna laika studentiem tiek piedāvāts vismaz viena veida tiešais atbalsts – stipendija vai aizdevums (skat. 6. attēlu). Vairumā izglītības sistēmu ir pieejama gan stipendija, gan aizdevums, bet tie nav savstarpēji saistīti un uz katru no tiem ir sava pieteikšanās procedūra. Turpretim Vācijā, Luksemburgā, Šveicē, Lihtenšteinā un Norvēģijā tiešais atbalsts ir pieejams kā vienots atbalsta pasākumu komplekss. Vācijā, Luksemburgā un Šveicē studentiem atkarībā no viņu pašu un/vai ģimenes ienākumiem ir tiesības uz neatmaksājamu stipendiju, stipendiju un aizdevumu vai tikai aizdevumu. Arī atbalsta apmērs tiek noteikts atkarībā no indivīda vajadzībām.

Jāpiemin, ka Spānijā, Horvātijā, Rumānijā, Bosnijā un Hercegovinā, kā arī Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā stipendija ir vienīgais pieejamais studentu atbalsta veids.

6. attēls. Galvenie pilna laika studentiem pieejamā tiešā atbalsta veidi, pirmais cikls, 2016./17. ak. g.

Avots: Eurydice

Tiešais atbalsts parasti ir pieejams arī īsā cikla un otrā cikla pilna laika studentiem, savukārt nepilna laika studentiem valstu lielākajā daļā tiešais atbalsts nav pieejams. Izņēmums ir Lietuva, Polija, Portugāle, Zviedrija un Norvēģija, kur arī nepilna laika studentiem ir tiesības uz stipendiju un aizdevumu.

Kam ir tiesības saņemt stipendiju

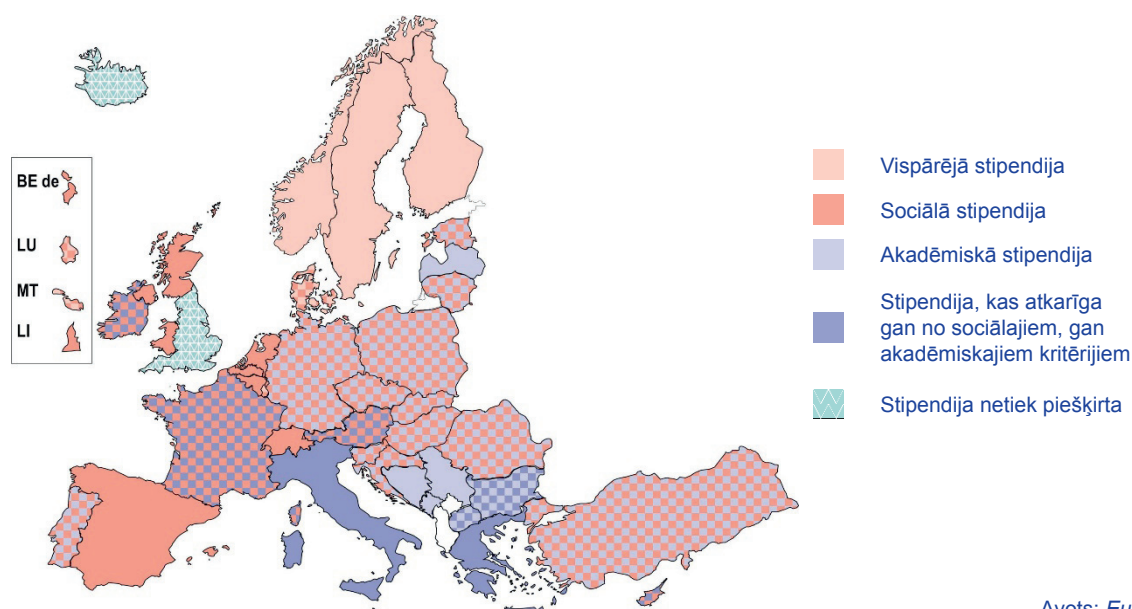
Stipendija ir no valsts budžeta finansēta studentu tiešā atbalsta forma. Stipendija nav jāatmaksā. 2015./16. akadēmiskajā gadā vienīgā valsts, kur studentiem nebija pieejama nekāda stipendija, bija Islande, savukārt Nīderlande pārgāja no gandrīz vispārējas stipendijas uz īpašu sociālo stipendiju

visiem tikko uzņemtajiem studentiem. Apvienotā Karaliste (Anglija) no 2016./17. ak. g. ir izbeigusi iepriekšējo stipendijas piešķiršanas kārtību, vienlaikus palielinot maksimālo studentiem pieejamo aizdevumu apmēru, turpretim Islandē studentu atbalsta sistēma pašlaik tiek reformēta, papildus aizdevumam ieviešot stipendiju (skat. sadaļu „Plānotās reformas” nacionālās sistēmas aprakstā).

Tajās valstīs, kur ir gan valsts subsidētas, gan maksas studiju vietas, stipendija parasti ir pieejama tikai subsidēto vietu studentiem.

Ziemeļvalstīs (Dānijā, Somijā, Zviedrijā un Norvēģijā), kā arī Luksemburgā un Maltā ir vispārējās stipendijas sistēma (skat. 7. attēlu). Šajās valstīs visi pilna laika vietējie studenti (vai to lielākā daļa ⁽⁵⁾) saņem stipendiju, kas tiek izmaksāta reizi nedēļā vai reizi mēnesī visu studiju laiku. Šī stipendija neparedz īpaši atbalstīt tos studentus, kam ir nelabvēlīgi sociāli ekonomiskie apstākļi, bet vispārējās pieejas dēļ ieguvēji ir arī viņi. Dānijā, Somijā un Norvēģijā stipendija netiek piešķirta, savukārt Zviedrijā stipendijas apmērs tiek samazināts, ja studentam ir vēl citi ienākumi, kas pārsniedz noteiktu summu mēnesī vai gadā.

7. attēls. Galvenie pilna laika studentiem piejamās stipendijas veidi, pirmais cikls, 2016/17. ak. g.

Vairumā izglītības sistēmu tiek piešķirta sociālā stipendija, lai veicinātu sociāli mazaizsargāto studentu iesaistīšanos augstākās izglītības ieguvē. Tiesības uz šo stipendiju tiek noteiktas, izvērtējot vairākus sociāli ekonomiskos kritērijus. Visbiežāk izmantotais kritērijs ir ģimenes ienākumi. Papildus var tikt vērtēti, piemēram, tas, vai students dzīvo kopā ar ģimeni, kāds ir vecāku nodarbinātības statuss un/vai izglītība (Ungārijā), vai studentam ir īpašas izglītības vajadzības vai bāreņa statuss (Bulgārijā un Rumānijā), vai studenta apgādībā ir bērni. Septiņās valstīs (Bulgārijā, Grieķijā, Īrijā, Francijā, Itālijā, Kiprā un Austrijā), piešķirot stipendiju, tiek vērtēti gan sociālie, gan akadēmiskie kritēriji ⁽⁶⁾. Bieži šo stipendiju nolūks ir apbalvot sekmīgos studentus, priekšroku dodot tiem, kam ir nelabvēlīgi sociāli ekonomiskie apstākļi. Īrijā, Francijā, Kiprā un Austrijā šī veida stipendija ir papildināta ar pielāgotu sociālo stipendiju. Latvijā, Bosnijā un Hercegovinā, Islandē, Melnkalnē un Serbijā nav stipendijas, kas tiktu piešķirta atkarībā no studenta sociāli ekonomiskajiem apstākļiem.

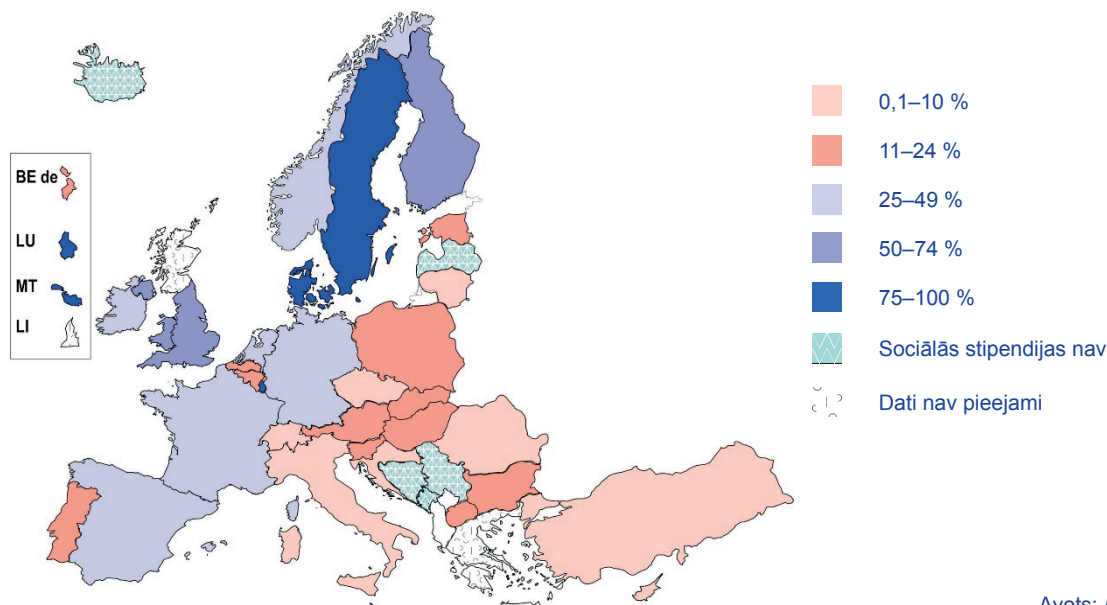
⁽⁵⁾ Norvēģijā visi studenti var izmantot studiju aizdevumu un 40 % no aizņēmuma summas var tikt pārvērsti par neatmaksājamu stipendiju, ja students sekmīgi nokārto visus eksāmenus un nedzīvo kopā ar vecākiem. 2015./16. ak. g. stipendiju saņēma 49 % pirmā cikla pilna laika studentu.

⁽⁶⁾ Piešķirot stipendiju, kas atkarīga gan no sociālajiem, gan akadēmiskajiem kritērijiem, tiek vērtēta studenta finansiālā situācija un/vai sociāli ekonomiskie apstākļi un akadēmiskie rezultāti. Dažādās valstīs noteiktu kritēriju (sociālo vai akadēmisko) loma stipendijas piešķiršanā var būt atšķirīga. Sīkāku informāciju par konkrētām valstīm skat. nacionālo sistēmu aprakstā.

Septiņpadsmit izglītības sistēmās tiek piedāvāta īpaša akadēmiskā stipendija par izciliem rezultātiem ⁽⁷⁾. Akadēmiskās stipendijas piešķiršanu galvenokārt nosaka rezultāti vai nu augstākās izglītības ieguves laikā, vai vidējās izglītības ieguves beigās, vai iestājesāmenos. Latvijā, Bosnijā un Hercegovinā, Melnkalnē un Serbijā stipendijas saņemšanu nosaka tikai akadēmiskie rezultāti. Latvijā stipendija lielākoties ir pieejama studentiem, kas apgūst noteiktas programmas, īpaši dabaszinātņu un inženierzinātņu jomā.

8. attēlā redzams to pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars, kuri saņem vispārējo vai sociālo stipendiju dažādās Eiropas valstīs ⁽⁸⁾.

8. attēls. To pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars, kuri saņem vispārējo vai sociālo stipendiju, 2015./16. ak. g.

Avots: Eurydice

Paskaidrojums

Attēlā ir atspoguļota vai nu vispārējā, vai sociālā stipendija. Ja valstī ir gan viena, gan otra, attēlā parādīta vispārējā stipendija.

Piezīmes par atsevišķām valstīm

Bulgārija, Grieķija, Itālija, Austrija un Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika. Attēlā redzamā stipendija tiek piešķirta, balstoties gan uz sociālajiem, gan akadēmiskajiem kritērijiem.

Luksemburga un Malta. Dati attiecas uz vispārējās stipendijas saņēmēju īpatsvaru.

Nīderlande. Dati attiecas uz studentiem, kas iestājušies kopš 2015. gada septembra un saņem papildu stipendiju.

Slovēnija. Dati attiecas uz pilna un nepilna laika studentiem kopā. Atsauces gads: 2014./15. ak. g.

Luksemburgā gandrīz visi un Maltā visi studenti ik mēnesi saņem finansiālo atbalstu standarta apmērā. Dānijā, Zviedrijā, Somijā un Apvienotajā Karalistē (Velsā un Skotijā), kur arī stipendiju saņem gandrīz visi studenti, vairāk nekā divas trešdaļas studentu saņem stipendiju, kas tiek piešķirta, balstoties uz sociāli ekonomiskajiem kritērijiem. Turpretim Čehijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Lietuvā, Rumānijā, Šveicē un Turcijā sociālo stipendiju saņem ne vairāk kā 10 % studentu.

Tā kā akadēmiskās stipendijas nolūks ir veicināt izcilus sasniegumus vai par tiem apbalvot, tajās izglītības sistēmās, kur šāda stipendija ir, tā tiek piešķirta ne vairāk kā piektdaļai studentu. Čehijā, Igaunijā, Lietuvā, Ungārijā un Rumānijā šādu stipendiju saņem 10–20 % studentu; citās 12 izglītības sistēmās ⁽⁹⁾ šis īpatsvars ir mazāks par 10 %. Lietuvā, kur maksa par augstāko izglītību ir liela un liels ir arī to studentu īpatsvars, kuri

⁽⁷⁾ Čehija, Vācija, Igaunija, Horvātija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovēnija, Slovākija, Bosnija un Hercegovina, Melnkalne, Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Serbija un Turcija.

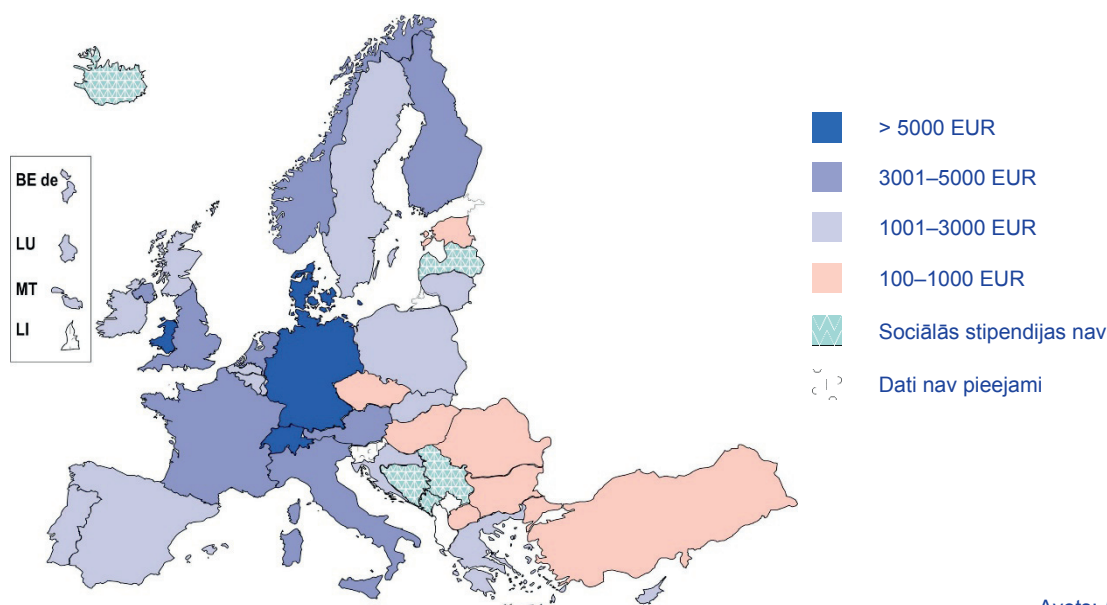
⁽⁸⁾ Dati par stipendijas saņēmēju īpatsvaru īsā un otrā cikla programmās nav pieejami.

⁽⁹⁾ Vācija, Francija, Latvija, Polija, Slovēnija, Slovākija, Bosnija un Hercegovina, Melnkalne, Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Serbija un Turcija.

par studijām maksā paši, izcilākajiem maksas studenti (2015. gadā – 0,2 % no visiem attiecīgajiem studentiem) ir pieejama īpaša stipendija. 12 valstīs ⁽¹⁰⁾ izplatītākais akadēmiskās stipendijas apmērs nepārsniedz 1000 EUR gadā, bet piecās valstīs ⁽¹¹⁾ tās apmērs ir 1000–5000 EUR gadā.

9. attēlā redzams pirmā cikla pilna laika studentiem pieejamās vispārējās vai sociālās stipendijas tipiskākais apmērs akadēmiskajā gadā.

9. attēls. Izplatītākais vispārējās vai sociālās stipendijas apmērs gadā, pirmā cikla pilna laika studenti, 2015./16. ak. g.

Avots: Eurydice

Paskaidrojums

„Izplatītākais stipendijas apmērs” ir summa, ko attiecīgajā valstī vai izglītības sistēmā saņem visvairāk studentu.

Piezīmes par atsevišķām valstīm

Beļģija (flāmu kopiena). Dati attiecas uz pilna un nepilna laika studentiem kopā. Atsauces gads: 2014./15. ak. g.

Bulgārija, Itālija, Austrija un Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika. Attēlā redzamā stipendija tiek piešķirta, balstoties gan uz sociālajiem, gan akadēmiskajiem kritērijiem.

Itālija, Ungārija un Šveice. Ir norādīts vidējais, nevis izplatītākais stipendijas apmērs.

Sešpadsmit izglītības sistēmās ⁽¹²⁾ stipendijas apmērs ir 1000–3000 EUR gadā. Bulgārijā, Čehijā, Igaunijā, Ungārijā, Rumānijā, Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā un Turcijā izplatītākais sociālās stipendijas apmērs nepārsniedz 1000 EUR gadā, turpretim astoņās citās izglītības sistēmās ⁽¹³⁾ izplatītākais stipendijas apmērs ir 3001–5000 EUR gadā, bet četrās valstīs ⁽¹⁴⁾ tas pārsniedz 5000 EUR. Dānijā un Vācijā, kā arī Somijā un Norvēģijā studenti saņem lielu stipendiju un par augstāko izglītību nav jāmaksā. Apvienotajā Karalistē (Velsā) un Šveicē, kur izplatītākā stipendija ir vislielākā, pilna laika studentiem ir arī jāmaksā liela maksa par augstāko izglītību.

⁽¹⁰⁾ Čehija, Francija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija, Rumānija, Slovākija, Bosnija un Hercegovina, Melnkalne, Serbija un Turcija.

⁽¹¹⁾ Vācija, Igaunija, Kipra, Portugāle un Slovēnija.

⁽¹²⁾ Beļģija, Īrija, Grieķija, Spānija, Honvātija, Kipra, Lietuva, Luksemburga, Malta, Polija, Portugāle, Slovākija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste (Skotija).

⁽¹³⁾ Francija, Itālija, Nīderlande, Austrija, Somija, Apvienotā Karaliste (Anglija un Ziemeļīrija) un Norvēģija.

⁽¹⁴⁾ Dānija, Vācija, Apvienotā Karaliste (Velsa) un Šveice.

Vai studenti var saņemt aizdevumu studiju finansēšanai

29 no 42 izglītības sistēmām studentiem ir iespēja saņemt atmaksājamu aizdevumu, lai finansētu studijas un/vai segtu dzīvošanas izmaksas (skat. 6. attēlu). Tomēr tikai 15 sistēmās ⁽¹⁵⁾ šo iespēju izmanto vairāk nekā 5 % studentu, sākot no 8 % studentu Igaunijā un beidzot ar aptuveni 92 % studentu Apvienotajā Karalistē (Anglijā). Aizdevuma ņēmēju īpatsvars ir atkarīgs arī no tā, vai tiesības uz šādu aizdevumu ir visiem studentiem vai arī tās ir ierobežotas. Piemēram, Lietuvā, Zviedrijā, Slovākijā un Norvēģijā, ņemot aizdevumu, studiju intensitāte nav izšķirošs faktors, savukārt citās valstīs aizdevumu var saņemt tikai pilna laika studenti vai studenti ar noteiktu programmas intensitāti. Polijā ierobežojumi ir saistīti ar ģimenes ienākumiem un studenta vecumu. Melnkalnē un Serbijā tiesības saņemt aizdevumu ir atkarīgas no studenta akadēmiskajiem rezultātiem.

Maksimālā aizdevuma summa ir jāanalizē saistīti ar augstākās izglītības maksas apmēru un citiem atbalsta sistēmas elementiem. Tā sniedzas no 450 EUR gadā Melnkalnē līdz 1000 EUR Beļģijā (vācu kopienā) un 7500 EUR Vācijā un Zviedrijā. Apvienotajā Karalistē (Skotijā) un Islandē aizdevuma apmērs ir atkarīgs no ienākumiem, bet Bulgārijā, Ungārijā (aizdevums studiju maksas segšanai „Aizdevums 2” – skat. nacionālās sistēmas aprakstu) un Apvienotajā Karalistē (Anglijā – aizdevums studiju maksas segšanai) aizdevuma summa var būt tāda pati kā studiju maksa.

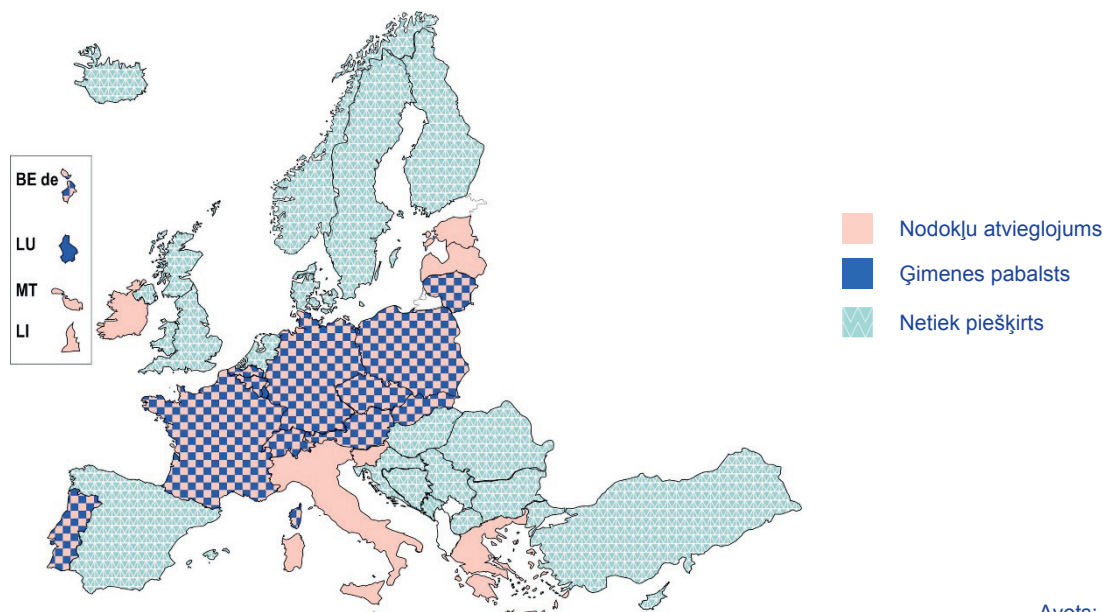
Viens no faktoriem, kas ietekmē aizdevuma pievilcību, ir atmaksāšanas noteikumi. Valstu lielākā daļa ziņoja, ka aizdevumu garantē valsts vai reģions un parasti tam ir izdevīga procentu likme (ap 1–2 %). Līdzīgi vairumā valstu tiek prasīts, lai aizdevuma atmaksāšana tiktu sākta vienu vai divus gadus pēc absolvēšanas. Izņēmums ir Serbija (aizdevumu jāsāk atdot uzreiz pēc absolvēšanas), Ungārija (četrus mēnešus pēc absolvēšanas), Zviedrija (sešus mēnešus pēc diploma iegūšanas), Norvēģija (septiņus mēnešus pēc absolvēšanas) un Vācija (četrus gadus pēc absolvēšanas). Apvienotajā Karalistē (Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā) aizdevumu jāsāk atdot tad, kad absolvents ir ieguvis darbu, kura atalgojums ir virs „atmaksāšanas sliekšņa”. Atmaksāšanas termiņš var būt saistīts ar oficiāli noteikto studiju programmas ilgumu, piemēram, Igaunijā un Somijā aizdevums ir jāatdod laika posmā, kas ir divas reizes garāks par apgūtās programmas ilgumu, bet Portugālē un Turcijā šis periods ir vienāds ar studiju programmas ilgumu. Aizdevuma atmaksāšanas termiņš var būt saistīts arī ar maksimālo vecumu (Ungārijā – 40 gadi, Zviedrijā – 60 gadi), vai tas var būt izteikts gados (no 10 gadiem Bulgārijā un Luksemburgā līdz 35 gadiem Nīderlandē).

Kāds atbalsts ir pieejams studentu ģimenēm

Pusē aplūkoto izglītības sistēmu ir pieejami netiešā atbalsta pasākumi – galvenokārt ģimenes pabalsts un nodokļu atvieglojums (skat. 10. attēlu). Tas liecina par būtiskām kultūras nosacītām atšķirībām starp dažādu valstu atbalsta sistēmām. Galvenā atšķirība ir tā, ka tajās valstīs, kur tiek piedāvāts tikai tiešais atbalsts, tas ir vērsts uz individuāliem studentiem, bet tajās valstīs, kur tiek izmantoti arī netiešā atbalsta mehānismi, studenti tiek uztverti kā ģimenes locekļi, tāpēc atbalsts un finansiālie stimuli tiek nodrošināti ar studentu ģimenes starpniecību.

⁽¹⁵⁾ Dānija, Igaunija, Latvija, Luksemburga, Ungārija, Nīderlande, Zviedrija, Apvienotā Karaliste (Anglija, Velsa, Ziemeļīrija un Skotija), Islande, Melnkalne, Norvēģija un Turcija.

10. attēls. Netiešais atbalsts augstākās izglītības studentiem, 2016./17. ak. g.

Avots: Eurydice

Desmit valstīs ⁽¹⁶⁾ ir pieejams gan nodokļu atvieglojums, gan ģimenes pabalsts. Igaunijā, Īrijā, Grieķijā, Itālijā, Maltā, Latvijā, Slovēnijā un Lihtenšteinā studentu vecākiem ir pieejams tikai nodokļu atvieglojums, bet Luksemburgā – tikai ģimenes pabalsts.

Gan ģimenes pabalsts, gan nodokļu atvieglojums parasti ir saistīts ar studentu pilsonību vai valstspiederību, vecumu un finansiālo stāvokli. Parasti ir paredzēts, ka studentam jāstudē pilnu laiku un jābūt attiecīgās valsts vai reģiona pastāvīgajam iedzīvotājam. Parasti ir noteikts arī studenta maksimālais vecums (visbiežāk 23–26 gadi), kā arī tas, ka viņam nedrīkst būt personiskie ienākumi un jādzīvo savas ģimenes mājoklī.

Francijā un Luksemburgā ģimenes pabalsts var tikt piešķirts tad, ja ģimenes apgādībā ir vismaz divi bērni, bet Lietuvā – vismaz trīs bērni. Beļģijā un Vācijā ģimenes pabalsts tiek piešķirts par katru studējošu bērnu un ar katru studējošu bērnu atbalsta apmērs palielinās. Čehijā, Polijā un Portugālē ģimenes pabalstu var saņemt tikai tad, ja ģimenes ienākumi ir mazāki par noteikto ienākumu minimumu.

Nodokļu atvieglojums augstākās izglītības studentu vecākiem ir atkarīgs no vecāku ienākumiem, un lielāki ieguvēji ir tie vecāki, kuru ienākumi ir pietiekami, lai šo atbalsta mehānismu varētu pilnvērtīgi izmantot. Vienīgi Polijā un Portugālē nodokļu atvieglojums ir izdevīgāks ģimenēm ar maziem ienākumiem. Polijā ir noteikts maksimālais ģimenes ienākumu apmērs, un nodokļu atvieglojumu var saņemt tikai tās ģimenes, kuru ienākumi ir mazāki. Portugālē nodokļu atvieglojums ir saistīts ar ģimenes ienākumiem, un lielākas ieguvējas ir ģimenes ar maziem ienākumiem. Nodokļu atvieglojuma veidi var būt dažādi, piemēram, par katru studējošu bērnu paredzētās summas atvilkums vienreiz gadā (Čehijā, Vācijā, Latvijā, Maltā, Austrijā, Polijā, Slovākijā un Lihtenšteinā), ar nodokļiem neapliekami ienākumi līdz noteiktai summai (Beļģija) vai noteiktas studiju maksas daļas atvilkums no vecāku iedzīvotāju ienākuma nodokļa (Itālijā – 19 %, Lietuvā – 15 %, Portugālē – 30 %). Grieķijā studentu vecākiem tiek piemērota zemāka nodokļa likme.

⁽¹⁶⁾ Beļģija, Čehija, Vācija, Francija, Lietuva, Austrija, Polija, Portugāle, Slovākija un Šveice.

NACIONĀLO SISTĒMU APRAKSTA SKAIDROJUMS

Vispārīgā informācija

Nacionālo sistēmu apraksts dod priekšstatu par **valsts** augstākās izglītības maksas un studentu atbalsta sistēmu dažādās valstīs. Diagrammā ir atspoguļotas sistēmas **galvenās iezīmes**, bet tekstā papildus sniegti **būtiskie dati**, lai lasītājs varētu gūt vispārēju izpratni. Informācija attiecas uz valsts vai subsidētajām privātajām augstākās izglītības iestādēm, bet **neattiecas uz privātajām augstākās izglītības iestādēm**. Pārsvarā dati attiecas uz pilna laika studentiem. Ar terminu „nepilna laika students” šajā ziņojumā ir apzīmēts jebkurš cits oficiāls studenta statuss, izņemot pilna laika studenta statusu. Informācija attiecas uz augstākās izglītības īsā cikla studentiem (*ISCED 5*. pakāpe saskaņā ar *ISCED 2011*), kā arī pirmā un otrā cikla studentiem. Dati par doktorantu maksu un atbalsta pasākumiem šeit nav aplūkoti. Nav iekļauti arī dati par subsidēto dzīvesvietu, transportu un ēdnīcām.

Diagramma

- Atspoguļotā maksa attiecas uz **pilna laika studentiem**, un ir **parādīta** maksa gadā, izteikta **eiro**. Maksā par augstāko izglītību ir ietvertas visas studentu segtās izmaksas, ieskaitot studiju, reģistrācijas, imatrikulācijas, sertifikācijas un administratīvo maksu, bet nav ietverti maksājumi studentu apvienībām. Jāņem vērā, ka **tekstā** visas izmaksas ir izteiktas **nacionālajā valūtā**. Gadījumos, kad summa no nacionālās valūtas ir konvertēta eiro, diagrammas apakšējā labajā stūrī ir redzams valūtas kurss, kas bija spēkā 2016. gada septembrī ⁽¹⁷⁾.
- Maksa, ko par augstāko izglītību maksā starptautiskie studenti (t. i., tie, kas ieradušies no citām, nevis ES, EBTA vai EEZ valstīm, – atkarībā no katras valsts definīcijas), diagrammā **nav** redzama, bet **tekstā** ir minēts, vai starptautisko studentu maksa atšķiras no tās, ko maksā attiecīgās valsts un citu ES valstu studenti.
- Diagrammā atsevišķi parādīts maksas apmērs pirmajā un otrajā ciklā.
- Stipendijas veidā piešķirtais atbalsts ir iedalīts **sociālajā stipendijā** un **akadēmiskajā stipendijā**. Sociālā stipendija tiek piešķirta atkarībā no studenta un/vai viņa ģimenes finansiālā stāvokļa. Akadēmiskā stipendija tiek piešķirta atkarībā no studenta akadēmiskajiem rezultātiem. Šāds dalījums pastāv valstu lielākajā daļā.
- Diagrammā ir atspoguļoti trīs iespējamie studentu atbalsta sistēmas elementi, kas parādīti tikai tad, ja tie ir starp **galvenajām iezīmēm**. Tie ir šādi.
 - **Aizdevums**: šis elements ir redzams, ja ir izveidota nacionālā studentu aizdevuma sistēma un aizdevumu izmanto vairāk nekā 5 % studentu. Ir parādīts arī aizdevuma ņēmēju īpatsvars no visiem studentiem.
 - **Nodokļu atvieglojums vecākiem**: šis elements ir redzams, ja augstākās izglītības studentu vecākiem ir paredzēts nodokļu atvieglojums.
 - **Ģimenes pabalsts**: šis elements ir redzams, ja augstākās izglītības studentu vecāki saņem ģimenes pabalstu.
- Diagrammā ir parādīts gan maksas, gan stipendijas minimālais, izplatītākais un maksimālais apmērs, izteikts eiro. Ja šāda vērtība ir lielāka par standarta diagrammas maksimālo vērtību, ar divām slīpām līnijām ir parādīts, ka diagrammas skala ir pārsniegta, un vērtība ir parādīta iekavās.

⁽¹⁷⁾ http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/index_en.cfm

- Diagrammā ir norādīts arī to pilna un nepilna laika studentu īpatsvars, kuri maksā par augstāko izglītību un saņem stipendiju.

Teksts

Maksa

Šajā sadaļā ir aprakstītas augstākās izglītības maksas sistēmas galvenās iezīmes katrā valstī un summas ir izteiktas nacionālajā valūtā. Ir izskaidrota arī visu maksas veidu – studiju, imatrikulācijas, sertifikācijas un administratīvās maksas – būtība un nolūks, kā arī ir norādītas tās studentu kategorijas un to īsā, pirmā un otrā cikla pilna un nepilna laika studentu īpatsvars, kuriem ir jāmaksā vai kuri no maksas ir atbrīvoti.

Atbalsts

Šajā sadaļā ir sniegts pārskats par studentu finansiālā atbalsta sistēmu katrā valstī. Tajā ir aplūkoti **stipendija, aizdevums, nodokļu atvieglojums skolēnu vecākiem vai pašiem studentiem un ģimenes pabalsts**.

Sadaļas nolūks ir izskaidrot šo elementu mijiedarbību nacionālajā sistēmā un palīdzēt interpretēt diagrammu. Teksts lasītājam palīdz izprast katras sistēmas galvenos mehānismus, tāpēc daži īpaši atbalsta pasākumi aprakstā var nebūt iekļauti.

Stipendijas apmērs ir izteikts nacionālajā valūtā, un atsevišķi ir izdalīta akadēmiskā un sociālā stipendija. Šajā kategorijā ir iekļauts jebkurš no valsts budžeta finansētais atbalsts, kas nav jāatmaksā, izņemot stipendiju studijām ārzemēs (t. i., mobilitātes stipendiju). Ir norādīts arī to īsā, pirmā un otrā cikla studentu īpatsvars, kuri saņem stipendiju. **Sociālā stipendija** tiek piešķirta atkarībā no studenta un/vai viņa ģimenes finansiālā stāvokļa. **Akadēmiskā stipendija** tiek piešķirta atkarībā no akadēmiskajiem rezultātiem.

Šajā sadaļā ir skaidroti arī ar **aizdevumu** saistītie aspekti. Ir norādīts, vai pastāv studentu aizdevuma sistēma un cik liels ir to studentu īpatsvars, kuri aizdevumu izmanto. Sniegta arī informācija par procentu likmi un aizdevuma atmaksāšanas kārtību.

Nodokļu atvieglojums ir jebkurš nodokļu atvieglojums, kas tiek piešķirts vecākiem, kuru bērns iegūst augstāko izglītību, vai dažkārt – pašiem studentiem. Ir sniegta informācija par nodokļu atvieglojuma apmēru, tā pieprasīšanas kārtību un to, kam ir tiesības to pieprasīt.

Attiecībā uz **ģimenes pabalstu** ir sniegta informācija par tā apmēru un nozīmīgumu valsts kopējā studentu atbalsta sistēmā.

Plānotās reformas

Šajā sadaļā ir sniegts īss pārskats par visām plānotajām reformām, kuras ievērojami mainīs valsts augstākās izglītības maksas un atbalsta sistēmu. Tiesiskā regulējuma **reformas** aprobežojas ar konkrētiem pasākumiem, par kuriem **lēmums jau tiek pieņemts**.

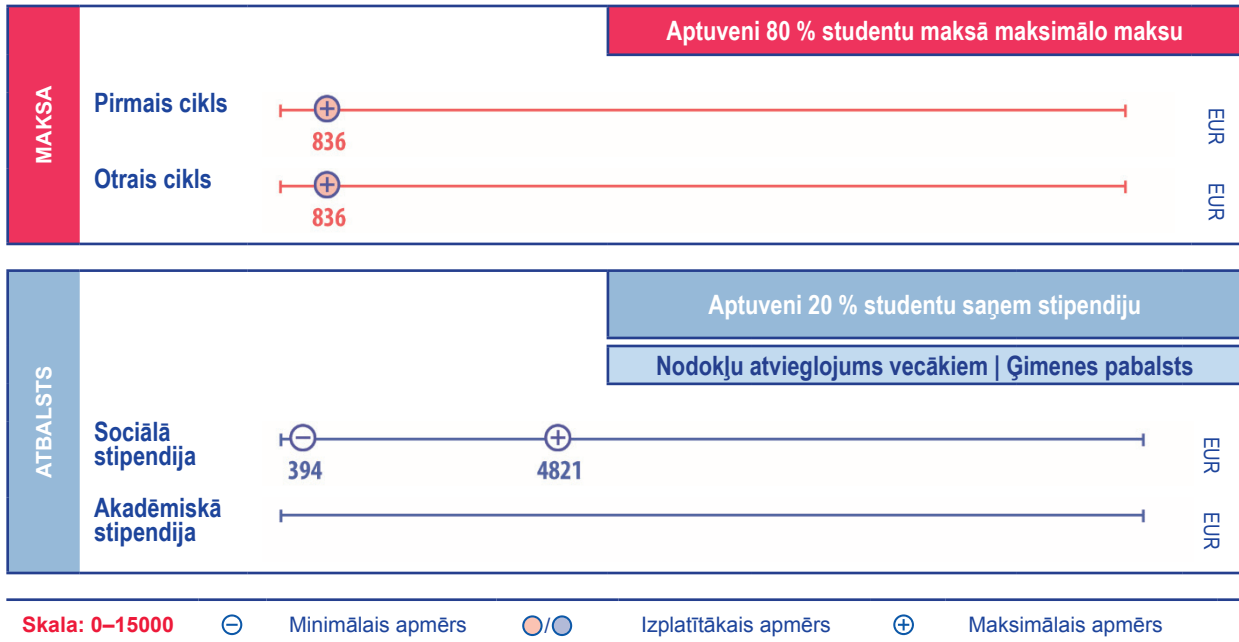
Atsauces gads

Informācija attiecas uz 2016./17. akadēmisko gadu. Ja informācija par pārskata gadu nav pieejama, ir izmantoti jaunākie pieejamie dati.

Statistikas dati, kas diagrammā atspoguļo to studentu īpatsvaru, kuri maksā par augstāko izglītību, un to, kuri saņem stipendiju, parasti attiecas uz 2015./16. ak. g., jo dati par 2016./17. ak. g. vēl nav zināmi.

BEĻĢIJA – FRANČU KOPIENA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Augstākās izglītības maksas apmērs, ko nosaka Beļģijas franču kopienas valdība, ir atkarīgs no studentu finansiālā stāvokļa. Maksimālais maksas apmērs īsā, pirmā un otrā cikla programmu studentiem ir 836 EUR. Tiem studentiem, kuri saņem stipendiju, nav jāmaksā, savukārt tiem studentiem, kuri stipendiju nesaņem, bet kuru ienākumi ir mazi, jāmaksā vidēja maksa.
- Starp universitātēm un citām augstākās izglītības iestādēm ir vairākas atšķirības. 2016./17. ak. g. ir pēdējais, kad tās augstākās izglītības iestādes, kas nav universitātes, bez noteiktās reģistrācijas maksas drīkst prasīt papildu reģistrācijas un administratīvo maksu, taču maksas kopējais apmērs nedrīkst pārsniegt 836 EUR gadā. Papildu reģistrācijas un administratīvā maksa sniedz no 0 EUR (stipendijas saņēmējiem) līdz 179 EUR atkarībā no programmas veida un studenta finansiālā stāvokļa, un tā tiek piemērota visiem studentiem.
- Studentiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, jāmaksā īpaša papildu maksa (*droits d'inscription spécifiques*). Universitātes koledžu un mākslas koledžu organizētajās programmās tās apmērs ir noteikts ar likumu: 992 EUR par profesionālajām programmām, 1487 EUR par pirmā cikla akadēmiskajām programmām un 1984 EUR par otrā cikla programmām. Likums paredz, ka maksimālā maksa par universitātes programmām nedrīkst pārsniegt piecārtēju reģistrācijas maksu. Praksē Starpaugstskolu padome ir noteikusi vienotu maksu, kuras apmērs ir atkarīgs no studenta nosūtošās valsts ⁽¹⁸⁾. Studentiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, ir jāmaksā arī papildu reģistrācijas un administratīvā maksa.

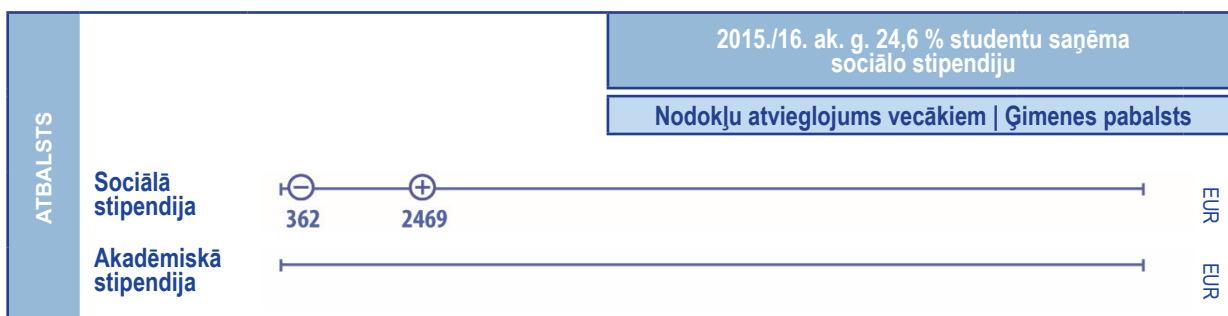
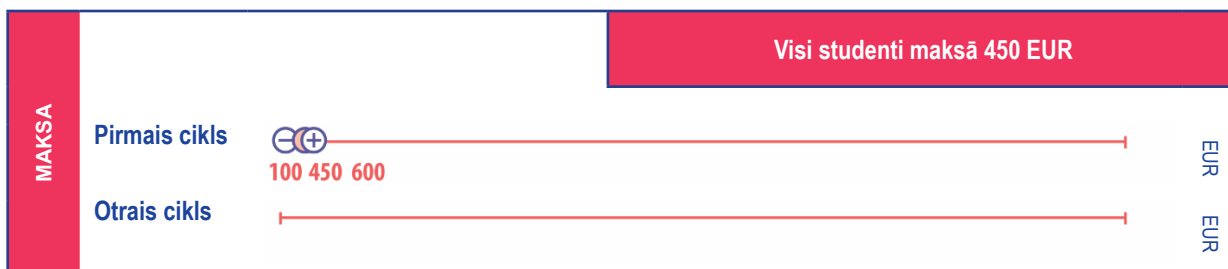
Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Valsts stipendija** 2016./17. ak. g. ir pieejama studentiem ar maziem ienākumiem, tomēr tiesības uz to ir tikai tiem studentiem, kas sākotnējās reģistrācijas brīdī nav vecāki par 35 gadiem. Studentiem uz šo stipendiju ir jāpiesakās katru gadu no jauna. 2015./16. ak. g. piešķirtās stipendijas apmērs sniedzās no 394 līdz 4821 EUR gadā atkarībā no studenta māsaimniecības ienākumiem.
- Aizdevums** ir pieejams studentu vecākiem, ja ģimenē ir vismaz trīs apgādājami bērni. 2014./15. ak. g. šo iespēju izmantoja ļoti maz (mazāk nekā 0,01 %) studentu. Maksimālā procentu likme ir 4 %. Aizdevumu jāsaņem atdot sešus mēnešus pēc absolvēšanas.
- Nodokļu atvieglojumu** saņem ģimenes galva, un tā apmērs ir atkarīgs no apgādājamo bērnu un radnieku skaita (ieskaitot augstākās izglītības iestāžu studentus, kam nav ienākumu). Ar nodokļiem neapliekamais ienākumu minimums tiek palielināts par 1510 EUR par vienu minētajiem kritērijiem atbilstošu bērnu, par 3880 EUR – par diviem bērniem, par 8700 EUR – par trim, par 14 060 EUR – par četriem un par 5370 EUR par katru nākamā bērnu.
- Ģimenes pabalsta** apmērs sniedzās no 92,09 līdz 254,40 EUR mēnesī par katru bērnu līdz 25 gadu vecumam. Parasti pabalstu saņem studenta māte. Lai varētu pretendēt uz šo pabalstu, students nedrīkst veikt nekādu profesionālo darbību (izņemot studenta darbu) vairāk kā 50 dienas gadā. Ģimenes pabalsts tiek izmaksāts tam vecākam, radniekam vai aizbildnim, kurš faktiski uztur studentu. Par ģimenes pabalsta piešķiršanu ir atbildīgs Valonijas reģions un Briseles galvaspilsētas reģiona Vienotā kopienas komisija.

⁽¹⁸⁾ Precīzas summas skat. <http://www.ulb.ac.be/enseignements/inscriptions/frais-etudes.html>.

BEĻĢIJA – VĀCU KOPIENA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000 ⊖ Minimālais apmērs ⊙/⊙ Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

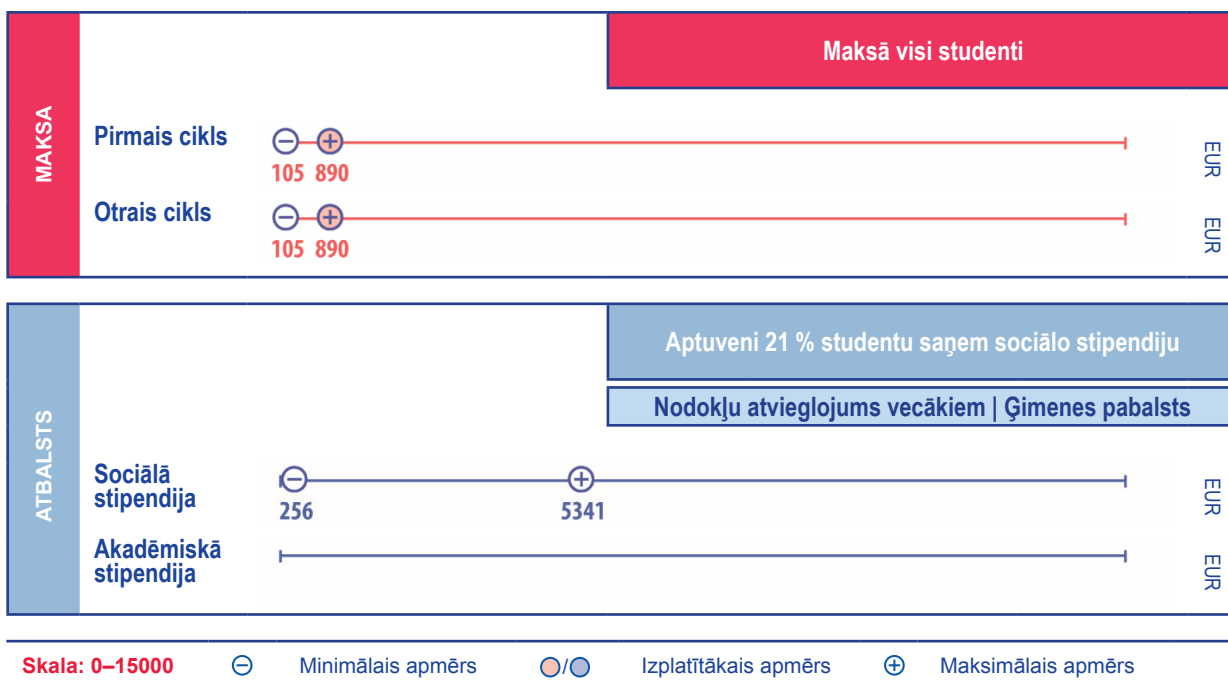
- Ir pieejamas tikai augstākās izglītības pirmā cikla programmas. Visiem studentiem reģistrējoties jāsedz maksa par augstāko izglītību. Teorētiski tās apmērs sniedzas no 100 līdz 600 EUR, bet praksē visi studenti maksā vienādu summu – 450 EUR.
- Beļģijas vācu kopienā nav pieejamas īsā otrā cikla programmas.
- Studenti no valstīm, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis, maksā tādu pašu maksu kā Beļģijas un ES valstu pilsoņi.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Ir pieejama sociālā **stipendija**. Tiesības uz to ir atkarīgas no vecāku ienākumiem, turklāt students nedrīkst būt vecāks par 35 gadiem. Stipendijas apmērs sniedzas no 362 līdz 2469 EUR gadā, un to maksā Beļģijas Vācu kopienas ministrija.
- Pilnas pirmā cikla programmas apguvei ir pieejams provinces garantēts **aizdevums** 1000 EUR apmērā, bet otrā cikla programmas apguvei – 1500 EUR apmērā. Aizdevumu var izmantot studiju izmaksu segšanai Ljēžas provinces augstākās izglītības iestādēs un īstermiņa kredītpunktu mobilitātei ārvalstīs (t. sk. flāmu kopienā un citviet Beļģijas franču kopienā). Atkarībā no studenta ienākumiem procentu likme ir 0–3 %. Aizdevums jāatmaksā trīs gadu laikā pēc absolvēšanas. Aizdevumu administrē Ljēžas province. Atsevišķos gadījumos var tikt piešķirts papildu aizdevums 1500 EUR apmērā. 2015./16. ak. g. neviens students neizmantoja iespēju saņemt aizdevumu.
- **Nodokļu atvieglojumu** saņem ģimenes galva, un tā apmērs ir atkarīgs no apgādājamo bērnu un radnieku skaita (ieskaitot augstākās izglītības iestāžu studentus, kam nav ienākumu). Ar nodokļiem neapliekamais ienākumu minimums tiek palielināts par 1510 EUR par vienu minētajiem kritērijiem atbilstošu bērnu, par 3880 EUR – par diviem bērniem, par 8700 EUR – par trim, par 14 060 EUR – par četriem un par 5370 EUR par katru nākamo bērnu.
- **Ģimenes pabalsta** apmērs sniedzas no 92,09 līdz 254,40 EUR mēnesī par katru bērnu līdz 25 gadu vecumam. Parasti pabalstu saņem studenta māte. Lai varētu pretendēt uz šo pabalstu, students nedrīkst veikt nekādu profesionālo darbību (izņemot studenta darbu) vairāk kā 50 dienas gadā. Ģimenes pabalsts tiek izmaksāts tam vecākam, radniekam vai aizbildnim, kurš faktiski uztur studentu. Par ģimenes pabalsta piešķiršanu ir atbildīga Beļģijas vācu kopiena.

BEĻĢIJA – FLĀMU KOPIENA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

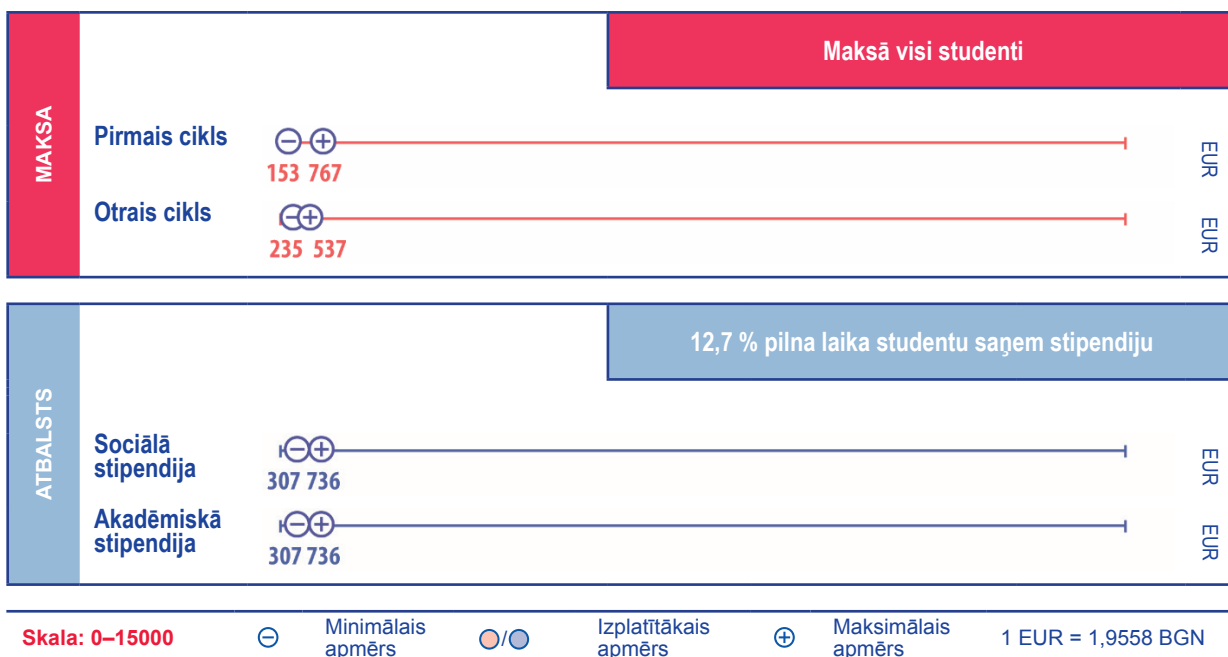
- Maksu par augstāko izglītību pirmajā un otrajā ciklā veido divas daļas: fiksētā daļa 230 EUR apmērā un mainīgā daļa, kuras apmērs ir atkarīgs no programmai atbilstošā ECTS kredītpunktu skaita. Maksa par katru kredītpunktu ir 11 EUR, tātad pilna laika students (60 kredītpunkti) kopā maksā vidēji 890 EUR. Maksas apmēru ietekmē studenta (vecāku) ienākumi. Tie studenti, kam ir tiesības uz stipendiju, maksā 105 EUR par katru akadēmisko gadu. Starptarifs 470 EUR apmērā attiecas uz tiem studentiem, kuri gandrīz atbilst ienākumu sliekšņa kritērijiem, kas ļauj pretendēt uz sociālo stipendiju. Studiju maksas apmērs ir noteikts likumā (*Codex Hoger Onderwijs*). Studenti maksu sedz akadēmiskā gada sākumā, reģistrējoties programmai.
- Īsā cikla augstākās izglītības programmām Flandrijas valdība ir noteikusi maksimālo studiju maksu 1,50 EUR apmērā par vienu studiju stundu. Maksa ir jāsedz reģistrācijas brīdī. Daži studenti (piemēram, bezdarbnieki un studenti ar īpašām vajadzībām) no maksas ir atbrīvoti vai arī maksā 0,30 EUR vai 0,60 EUR par vienu studiju stundu. Par medicīnas māsu asociētā grāda programmu studiju maksa nav jāmaksā.
- Studentiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, maksa var būt lielāka, un tās apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Pirmā un otrā cikla programmu studentiem **stipendija** tiek piešķirta atkarībā no studenta finansiālajiem apstākļiem. Tiesības uz to pretendēt ir atkarīgas no vecāku un/vai studenta ienākumiem. Parasti stipendijas apmērs ir 256–3966 EUR gadā. 2014./15. ak. g. stipendijas apmērs bija vidēji 1721,07 EUR. Ja studentam ir ļoti mazi ienākumi un viņš nesaņem atbalstu no ģimenes, viņam ir tiesības uz ārkārtas stipendiju līdz 5340 EUR. Īsā cikla augstākās izglītības programmās stipendijas nav, izņemot medicīnas māsu asociētā grāda programmu, kur stipendijas apmērs parasti sniedzas no 693 EUR līdz 3126 EUR.
- Aizdevums** nav pieejams.
- Nodokļu atvieglojumu** saņem ģimenes galva, un tā apmērs ir atkarīgs no apgādājamo bērnu un radnieku skaita (ieskaitot augstākās izglītības iestāžu studentus, kam nav ienākumu). Ar nodokļiem neapliekamais ienākumu minimums tiek palielināts par 1510 EUR par vienu minētajiem kritērijiem atbilstošu bērnu, par 3880 EUR – par diviem bērniem, par 8700 EUR – par trim, par 14 060 EUR – par četriem un par 5370 EUR par katru nākamo bērnu. Nodokļu atvieglojumus nosaka Federālais finanšu dienests.
- Ģimenes pabalsta** apmērs sniedzas no 92,09 līdz 254,40 EUR mēnesī par katru bērnu līdz 25 gadu vecumam. Parasti pabalstu saņem studenta māte. Lai varētu pretendēt uz šo pabalstu, students nedrīkst veikt nekādu profesionālo darbību (izņemot studenta darbu) vairāk kā 50 dienas gadā. Ģimenes pabalsts tiek izmaksāts tam vecākam, radniekam vai aizbildnim, kurš faktiski uztur studentu. Par ģimenes pabalsta piešķiršanu ir atbildīga Beļģijas flāmu kopiena.

BULGĀRIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

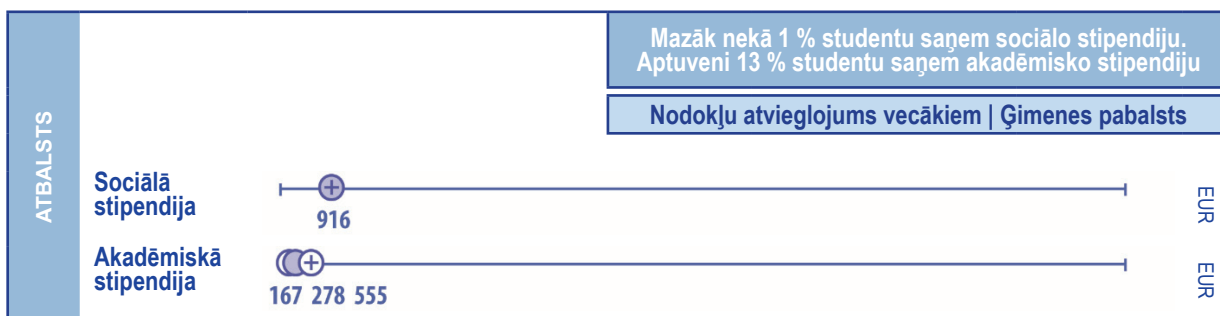
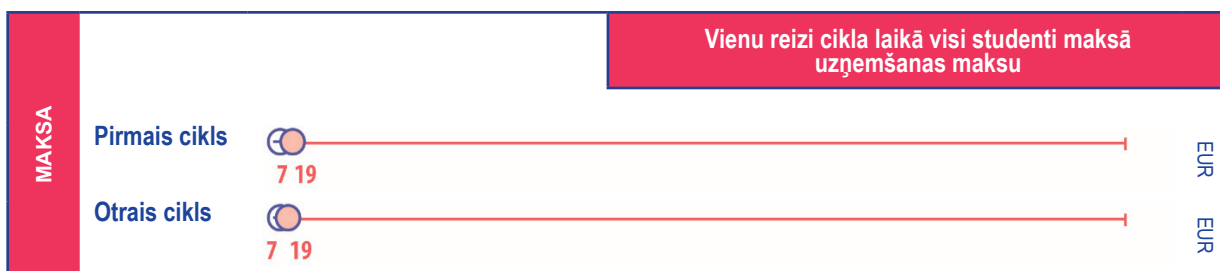
- Valsts augstākās izglītības iestādes maksu par augstāko izglītību nosaka pašas, bet maksimālo apmēru katru gadu nosaka valdība.
- Studentu maksas apmērs ir atkarīgs no programmas un studiju jomas. Mazākā maksa ir, piemēram, sociālo zinātņu, ekonomikas un tieslietu jomā, bet lielākā – mākslas un navigācijas programmās.
- Valsts universitātēs maksa par pirmā cikla pilna laika studijām sniedzas no 300 līdz 1500 BGN, bet par nepilna laika studijām – no 150 līdz 1100 BGN gadā. Maksa par otrā cikla pilna laika studijām sniedzas no 460 līdz 1050 BGN, bet par nepilna laika studijām – no 370 līdz 580 BGN gadā. Par īsā cikla pilna laika studijām jāmaksā no 300 līdz 1600 BGN, bet par nepilna laika studijām – no 150 līdz 1000 BGN gadā.
- Noteiktas studentu kategorijas no maksas ir atbrīvotas. Tie ir bāreņi, invalīdi, kara invalīdi un militāro skolu vecākie kadeti.
- Arī starptautiskajiem studentiem maksas diapazonu nosaka valdība, un tās apmērs ir atkarīgs no studiju jomas. Faktisko maksu nosaka augstākās izglītības iestādes. Parasti tā ir lielāka nekā maksa, ko sedz ES valstu studenti.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Stipendija** ir pieejama visu ciklu pilna laika studentiem. To piešķir augstākās izglītības iestāde atbilstoši noteiktajiem kritērijiem. Piešķirot vienu no stipendijas veidiem, tiek vērtēti divi rādītāji: studenta akadēmiskais sniegums un ienākumi uz vienu studenta ģimenes locekli mēnesī iepriekšējo sešu mēnešu periodā. Kopš 2016. gada universitātēm ir jāpiešķir arī akadēmiskā stipendija, kas ir atkarīga no akadēmiskajiem rezultātiem. Stipendijas apmērs sniedzas no 50 līdz 120 BGN mēnesī, un vairumā gadījumu tā tiek maksāta 10 mēnešus. Sākot no 2016./17. ak. g. otrā semestra, stipendijas apmērs būs 70–150 BGN mēnesī. Nepilna laika studentiem finansiālais atbalsts nav pieejams.
- Pirmā un otrā cikla pilna laika studenti, kas ir ES un EEZ valstu un Šveices pilsoņi, ir jaunāki par 35 gadiem un ir studējuši bez pārtraukuma, var pieteikties uz valsts garantētu **aizdevumu**. Studiju aizdevuma apmērs var būt vienāds ar studiju maksu. Tāda aizdevuma apmērs, kas tiek piešķirts dzīvošanas izmaksu segšanai, ir atkarīgs no minimālās algas. Bankās, kuras ir parakstījušas vienošanos ar valdību, procentu likme nedrīkst pārsniegt 7 %. Aizdevumu jāsaņem atdot vienu gadu pēc absolvēšanas, un tas ir jāatmaksā 10 gados. Dati par to studentu īpatsvaru, kuri izmanto aizdevumu, nav pieejami.
- Nodokļu atvieglojuma vecākiem un ģimenes pabalsta** nav.

ČEHIJA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000 Minimālais apmērs Izplatītākais apmērs Maksimālais apmērs 1 EUR = 27,025 CZK

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Diagrammā attēlotā maksa ir saistīta ar uzņemšanas procedūru, un vienu reizi cikla laikā to maksā visi studenti. Augstākās izglītības iestāžu studentiem studiju maksa nav jāmaksā; izņēmums ir tie, kas paredzēto studiju ilgumu pārsniedz vairāk nekā par vienu gadu. No šīs maksas tiek atbrīvoti tie studenti, kas studiju laikā kļuvuši par vecākiem. Minimālā maksa ir 9651 CZK par akadēmisko gadu, un tā ir balstīta uz viena studenta vidējām izmaksām valsts budžetam, kuras ik gadu nosaka Izglītības ministrija. Maksimālais maksas apmērs likumā nav noteikts.
- Studentiem, kuri studiju programmu apgūst svešvalodā, ir jāmaksā studiju maksa. Tās maksimālais apmērs likumā nav noteikts, un to nosaka katra augstākās izglītības iestāde. Augstākās izglītības iestādes var iekasēt maksu arī par ārzemēs iegūtas augstākās izglītības kvalifikācijas atzīšanu.
- Īsā cikla studiju programmas Čehijā nav pieejamas.
- Starptautiskajiem studentiem, kas mācās čehu valodā, jāmaksā tāda pati maksa kā vietējiem studentiem.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- **Stipendiju** piešķir visas valsts augstākās izglītības iestādes par akadēmisko izcilību, pētniecībai, mākslinieciskajai darbībai vai tml.
- Tiek piešķirta uzturēšanās stipendija 5400 CZK gadā tiem studentiem, kuri nedzīvo augstākās izglītības iestādes atrašanās reģionā. 2015./16. ak. g. šo stipendiju saņēma aptuveni 47 % studentu.
- Studentiem, kam ir slikti ekonomiskie apstākļi, ir pieejama sociālā stipendija. Tās apmērs visiem ir vienāds – 24 750 CZK gadā. 2015./16. ak. g. šādu atbalstu saņēma 0,8 % studentu.
- Valsts subsidēts vai bankas izsniegts studiju **aizdevums** nav pieejams.
- **Ģimenes pabalsts** atkarībā no ģimenes ekonomiskajiem apstākļiem var tikt piešķirts, līdz students sasniedz 26 gadu vecumu. Bērna pabalsts (700 CZK mēnesī) tiek maksāts, ja ģimenes ienākumi ir mazāki par iztikas minimuma summu, kas reizināta ar koeficientu 2,4.
- **Nodokļu atvieglojums vecākiem** tiek piešķirts par katru apgādājamo bērnu (studentu līdz 26 gadu vecumam). Tā apmērs ir atkarīgs no bērnu dzimšanas secības ģimenē: no 2016. gada – 13 404 CZK gadā par pirmo bērnu, 17 004 CZK par otro bērnu un 20 604 CZK par trešo un ceturto bērnu. Ja bērns ir invalīds, šī summa ir divas reizes lielāka.

DĀNIJA

GALVENĀS IEZĪMES

MAKSA	Pilna laika studentiem nav jāmaksā		
	Pirmais cikls	_____	EUR
	Otrais cikls	_____	EUR

ATBALSTS	85 % pilna laika studentu saņem stipendiju		
	38 % studentu izmanto aizdevumu		
	Sociālā stipendija		EUR
	Akadēmiskā stipendija	_____	EUR

Skala: 0–15000 ⊖ Minimālais apmērs ○/● Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs 1 EUR = 7,4448 DKK

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

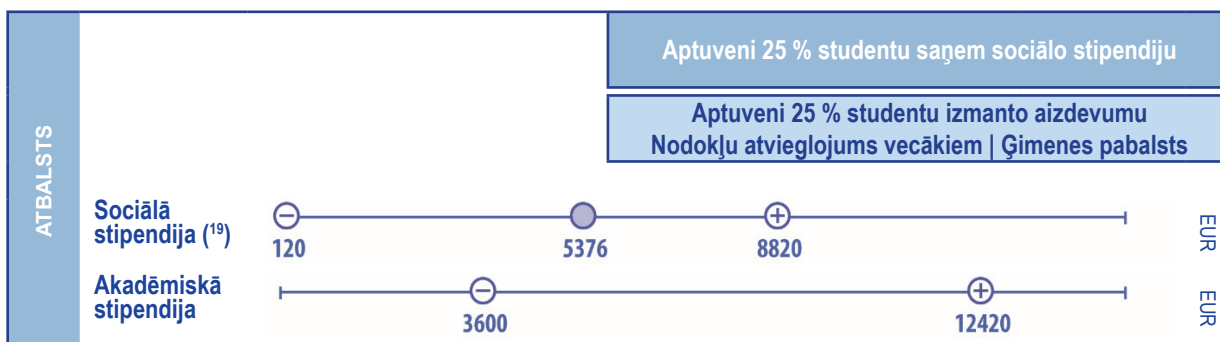
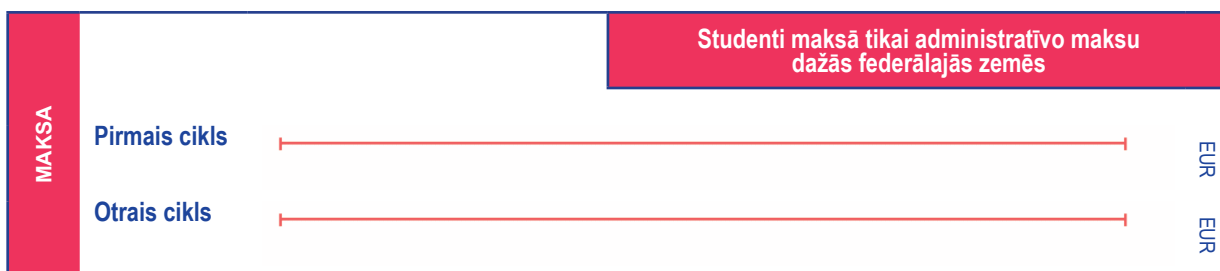
- Vietējiem un ES valstu pilna laika studentiem maksa netiek prasīta.
- Visi studenti, kas apgūst nepilna laika programmu, maksā augstākās izglītības iestāžu noteikto maksu vismaz 269 EUR apmērā.
- Starptautiskie studenti maksā augstākās izglītības iestāžu noteikto maksu.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Valsts **stipendija** ir pieejama visiem pilna laika Dānijas studentiem, kuri apgūst atzītu izglītības programmu un kuru ienākumi nepārsniedz noteiktu summu (2016. gadā – 11 922 DKK) tajā mēnesī, kad students saņem stipendiju. Minimālā summa ir 922 DKK mēnesī – to uz 12 mēnešiem piešķir studentiem, kas dzīvo kopā ar vecākiem. Maksimālā summa ir 5941 DKK mēnesī – to uz 12 mēnešiem katru gadu piešķir studentiem, kas dzīvo patstāvīgi. Lai starptautiskie studenti (no citām ES dalībvalstīm un valstīm, kas nav ES dalībvalstis) varētu pretendēt uz valsts atbalstu ar tiem pašiem nosacījumiem kā Dānijas pilsoņi, viņiem ir jāatbilst dažiem nosacījumiem.
- Papildu stipendija ir pieejama studentiem, kas kļūst par vecākiem, dzīvojot kopā ar citu izglītības ieguves atbalsta saņēmēju (2373 DKK), un vientuļajiem vecākiem (5941 DKK). Papildu stipendija 8449 DKK mēnesī ir pieejama studentiem invalīdiem, ja viņi studiju laikā nespēj strādāt. Norādītās summas attiecas uz 2016. gadu. Maksas apmērs katru gadu tiek noteikts ar likumu, un jaunā maksa stāsies spēkā 2017. gada 1. janvārī. Visu veidu stipendija tiek aplikta ar nodokli, un izmaksājama summa ir atkarīga no individuālajiem apstākļiem.
- Valsts **aizdevums** 3040 DKK mēnesī ir pieejams visiem pilna laika studentiem, kam ir tiesības uz valsts stipendiju. Papildu aizdevums 1521 DKK apmērā ir pieejams studentiem, kuri ir vecāki. T. s. beigu aizdevums 7842 DKK mēnesī ir pieejams tiem studentiem, kas jau ir izmantojuši visu valsts stipendiju un kam izvēlētajā studiju programmā atlicis studēt ne ilgāk kā 12 vai 24 mēnešus. Studiju laikā aizdevuma procentu likme ir 4 % gadā. Studentiem aizdevumu jāsāk atdot ne vēlāk kā vienu gadu pēc tā kalendārā gada beigām, kurā viņi absolvē augstākās izglītības iestādi. Aizdevums ir jāatdod 15 gadu laikā. Valsts aizdevumu izmanto 38 % studentu.
- Nepilna laika studentiem nav tiesību uz valsts atbalstu.
- Nodokļu atvieglojuma vecākiem un ģimenes pabalsta** nav.

VĀCIJA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000 ⊖ Minimālais apmērs ●/○ Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Visās Vācijas federālajās zemēs gan pilna, gan nepilna laika studentiem studijas ir bez maksas. Desmit federālajās zemēs visiem studentiem ir jāsedz neliela administratīvā maksa.
- Piecās federālajās zemēs studentiem var būt jāmaksā 500 EUR semestrī (Zāras federālajā zemē ne vairāk kā 400 EUR semestrī), ja tiek pārsniegti noteikti studiju ilgums. Neviena augstākās izglītības iestāde šo noteikumu gan nav piemērojusi.
- Augstākās izglītības īsā cikla programmas Vācijā nav pieejamas.
- Arī studentiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis un EEZ valstis, par augstākās izglītības iegūvi nav jāmaksā.

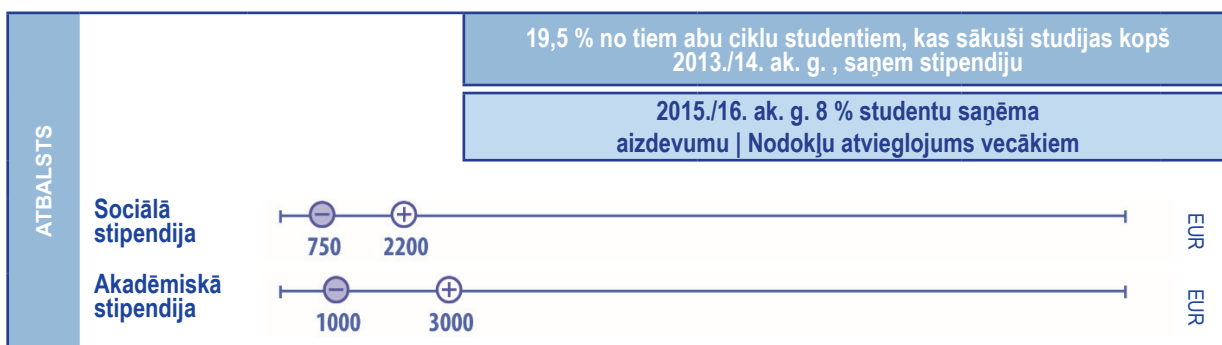
Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Vispārējais valsts atbalsts studentiem (*BAföG*) tiek piešķirts divās daļās – puse no summas kā **stipendija** un otra puse kā bezprocentu aizdevums. Atbalsta kopējais apmērs sniedzas no 10 līdz 735 EUR mēnesī, un tas tiek maksāts 12 mēnešus gadā. Šis atbalsts ir pieejams pirmā un otrā cikla pilna laika studijām un tām pielīdzināmām studijām (piemēram, studijas valsts eksāmenam tieslietās vai medicīnā). Tiesības uz šo atbalstu un tā apmēru nosaka studentu ienākumu līmenis, ģimenes stāvoklis, dzīvošanas apstākļi un invaliditāte. Maksimālā summa, kas jāatmaksā, ir 10 000 EUR. 2015. gadā vienam studentam samaksātā summa bija vidēji 5376 EUR gadā (448 EUR mēnesī). Tiesības uz šo atbalstu ir studentiem, kas nav vecāki par 30 gadiem (maģistrantūrā – 35).
- Ir pieejams izglītības **aizdevums** (*Bildungskredit*) to dzīvošanas izmaksu segšanai, ko nesedz *BAföG*. Maksimālā summa, ko students var saņemt, ir 7200 EUR. Četrus gadus pēc aizdevuma saņemšanas ir jāmaksā 120 EUR mēnesī. Aizdevuma un procentu atmaksu garantē federālā valdība. Ir pieejams arī studiju aizdevums (*KfW-Studienkredit*) līdz 54 600 EUR apmērā ar izdevīgiem nosacījumiem. Abi aizdevumi tiek izmaksāti kā mēneša maksājumi.
- Tiek piešķirtas dažādas akadēmiskās stipendijas. Piešķirto summu bieži vien nosaka arī studenta vajadzības. Stipendijas kopējā summa sniedzas no 300 līdz 1035 EUR mēnesī 12 mēnešus gadā. Papildu atbalsta piešķiršana ir atkarīga no ģimenes finansiālā stāvokļa. *Deutschlandstipendium* (300 EUR mēnesī) un vienreizējs maksājums studijām *Begabtenförderungswerke* (300 EUR mēnesī) tiek piešķirti neatkarīgi no ekonomiskajiem apstākļiem. Akadēmiskā stipendija tiek piešķirta apmēram 4 % studentu (no valsts budžeta un privātiem avotiem).
- Studentu vecāki saņem ikmēneša **ģimenes pabalstu** (bērnu pabalstu) 190 EUR apmērā par pirmajiem diviem bērniem, 196 EUR par trešo bērnu un 221 EUR par katru nākamā bērnu vai vienreizēju **nodokļu atvieglojumu** 3624 EUR gadā par vienu bērnu katram no vecākiem līdz studenta 25 gadu vecumam.

⁽¹⁹⁾ Ieskaitot integrēto aizdevumu. Skat. tekstā.

IGAUNIJA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000 ⊖ Minimālais apmērs ⊕ Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

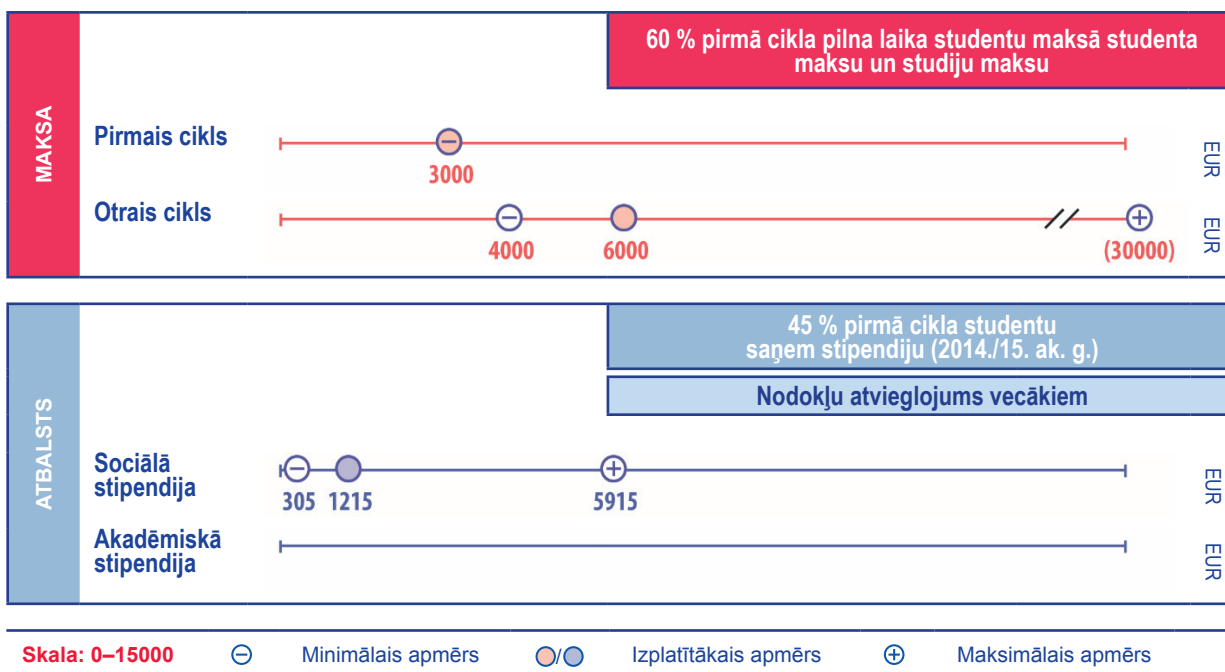
- Visi pilna laika studenti, kas igauņu valodā pasniegtajās studiju programmās iegūst 30 ECTS semestrī un 60 ECTS gadā, var studēt bez maksas. Tiem pirmā un otrā cikla studentiem, kas iegūst mazāk kredītpunktu, augstākās izglītības iestādes ir tiesīgas prasīt studiju maksu par katru kredītpunktu, kas trūkst līdz 100 % studiju slodzei. Maksimālā maksa par vienu kredītpunktu ir 50 EUR. Lielāka maksa ir mākslas, medicīnas, veterinārijas, zobārniecības programmās (100 EUR) un lidaparātu pilota studiju programmā (120 EUR). Izņēmumi tiek pieļauti attiecībā uz konkrētām studentu kategorijām, t. sk. invalīdiem, studentiem, kuri ir vecāki vai aizbildņi bērniem līdz 7 gadu vecumam, kā arī bērnu invalīdu vecākiem.
- Igaunijas augstākās izglītības iestādēs īsā cikla programmu nav.
- Augstākās izglītības iestādēm ir tiesības pieprasīt studiju izmaksu kompensāciju no nepilna laika studentiem un tiem studentiem, kas mācās citā valodā, nevis igauņu. Par augstākās izglītības ieguvu maksā 93 % nepilna laika studentu.
- Starptautiskajiem studentiem (kas nav ES un EEZ valstu pilsoņi) jāmaksā tāda pati maksa kā vietējiem studentiem.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Pilna laika studentiem ir tiesības uz finansiālu atbalstu. Stipendiju sistēmā ir paredzēta gan sociālā, gan akadēmiskā stipendija. Sociālās stipendijas apmērs sniedzas no 75 līdz 220 EUR mēnesī 10 mēnešus gadā atkarībā no studenta un ģimenes ienākumiem. Šo stipendiju saņem aptuveni 12 % studentu. Kopš 2014./15. ak. g. pilna un nepilna laika studenti invalīdi un studenti, kas dzīvo aprūpes iestādēs, var pieteikties uz īpašu augstākās izglītības ieguvei paredzētu stipendiju. Studentiem invalīdiem šīs stipendijas apmērs sniedzas no 60 līdz 510 EUR mēnesī.
- Studenti var pieteikties uz **akadēmisko stipendiju**; tās apmērs ir 100 EUR mēnesī, un tā tiek piešķirta par izciliem studiju rezultātiem. Št stipendija ir pieejama 2 % studentu. Cita akadēmiskā stipendija, kuras apmērs ir 160 EUR mēnesī (1600 EUR gadā), ir pieejama aptuveni 50 % pilna laika studentu augsto tehnoloģiju jomā. Datorzinību un informācijas tehnoloģiju studiju programmās stipendijas apmērs ir 160–300 EUR mēnesī (1600–3000 EUR gadā). Uz savas specialitātes stipendiju var pieteikties arī nepilna laika studenti pedagoģijas programmās. Specialitātes stipendiju saņem aptuveni 5 % studentu.
- Igaunijas pilsoņiem vai personām ar pastāvīgās uzturēšanās atļauju, studējot pilnu laiku deviņus mēnešus vai ilgāk, ir tiesības uz valsts garantētu studiju **aizdevumu**. Maksimālais tā apmērs ir 1920 EUR akadēmiskajā gadā, un 2015./16. ak. g. šādu aizdevumu saņēma 8 % studentu. Procentu likme ir 5 %. Aizdevumu jāsaņem atdot gada laikā pēc absolvēšanas (izņemot gadījumus, kad students turpina studijas), un tas jāatmaksā periodā, kas ir divas reizes lielāks nekā noteiktais studiju ilgums. Ja studijas pabeigtas bez kvalifikācijas, aizdevums ir jāatmaksā periodā, kas ir vienāds ar noteikto studiju ilgumu vai 1,5 reizes ilgāks par to.
- Nodokļu atvieglojumu** var saņemt tādu studentu vecāki, kuri ir jaunāki par 26 gadiem un dzīvo Igaunijā. Ģimenes pabalsta nav.

ĪRIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

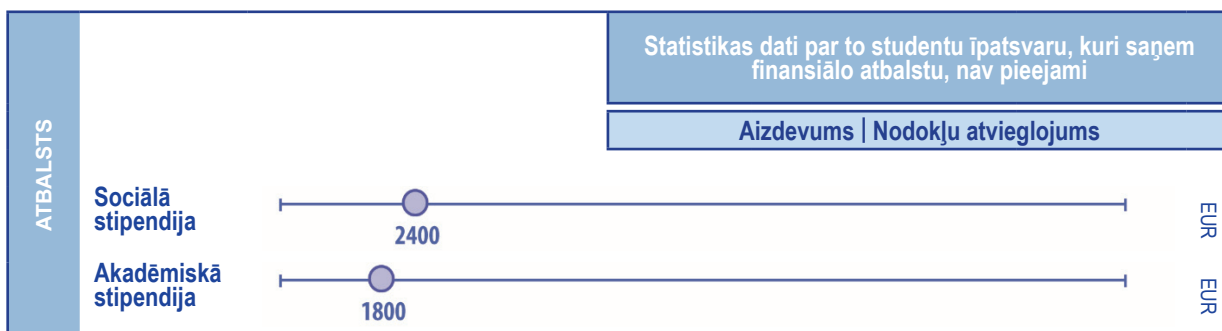
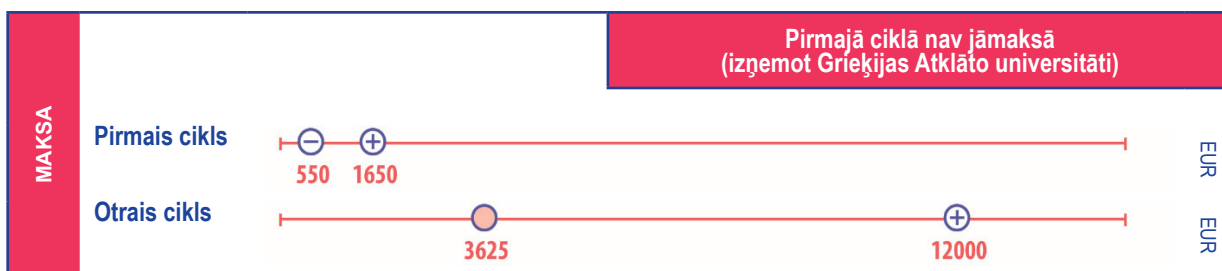
- Pirmajā ciklā pilna laika studenti maksā studenta maksu 3000 EUR par akadēmisko gadu. Studenti, kas studē pirmo reizi un ir ES vai EEZ valstu vai Šveices pilsoņi, kuri dzīvojuši šajās valstīs vismaz trīs no pēdējiem pieciem gadiem, no pilnās studiju maksas ir atbrīvoti. Tiem, kas neatbilst bezmaksas studiju kritērijiem, ir jāmaksā konsolidēta maksa, kas aptver gan studiju maksu, gan studenta maksu; konsolidētās maksas apmērs ES studentiem ir vidēji 6000 EUR.
- Otrajā ciklā lielākā daļa studentu maksā studiju maksu, kuras apmēru nosaka augstākās izglītības iestāde, un tas var sasniegt 30 000 EUR gadā.
- Maksu par īsā cikla augstākās izglītības programmām nosaka augstākās izglītības iestādes. Informācija par maksas apmēru nav pieejama.
- Nepilna laika studenti parasti maksā pusi no pilna laika programmu studiju maksas.
- Starptautiskajiem studentiem maksa parasti ir divas trīs reizes lielāka nekā pilna laika ES valstu studentiem, un tās apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Sociālo stipendiju** pilna laika studentiem piešķir Izglītības un prasmju departaments atkarībā no studenta līdzekļiem, ģimenes lieluma un dzīvesvietas attāluma no izglītības iestādes. Pirmā cikla studentu stipendijas apmērs ir 305–5915 EUR par akadēmisko gadu. Par studentiem, kuri kvalificējas stipendijai, tiek samaksāta arī studenta maksa vai studiju maksa. Otrā cikla studenti var saņemt 2000 EUR lielu stipendiju studiju maksas segšanai. Lai varētu pretendēt uz šo atbalstu, 2016./17. ak. g. ienākumu sliekšnis bija 31 500 EUR, kas attiecīgi palielinās, ja ģimenē ir lielāks apgādājamo skaits. Vēl studentiem, kas atbilst noteiktiem kritērijiem, ir tiesības pretendēt uz iespēju, ka tiek segta viņu pēcdiploma studiju maksa līdz 6270 EUR. Balstoties uz akadēmiskajiem vai sociālajiem kritērijiem, var tikt piešķirta arī 2000 EUR liela papildu stipendija. Tiek izvērtēta studentu atbilstība tādiem kritērijiem kā dzīvesvieta, līdzekļi, tautība un līdzšinējās sekmes. Īsā cikla programmu studenti šo stipendiju nevar saņemt.
- Nodokļu atvieglojums** pienākas par samaksāto studiju maksu atzītā augstākās izglītības iestādē. Nodokļu atvieglojums standarta nodokļa likmes apmērā var tikt pieprasīts par noteiktām pilna un nepilna laika augstākās izglītības programmām.
- Aizdevuma un ģimenes pabalsta** nav.

GRIEĶIJA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000 ⊖ Minimālais apmērs ⊙/● Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

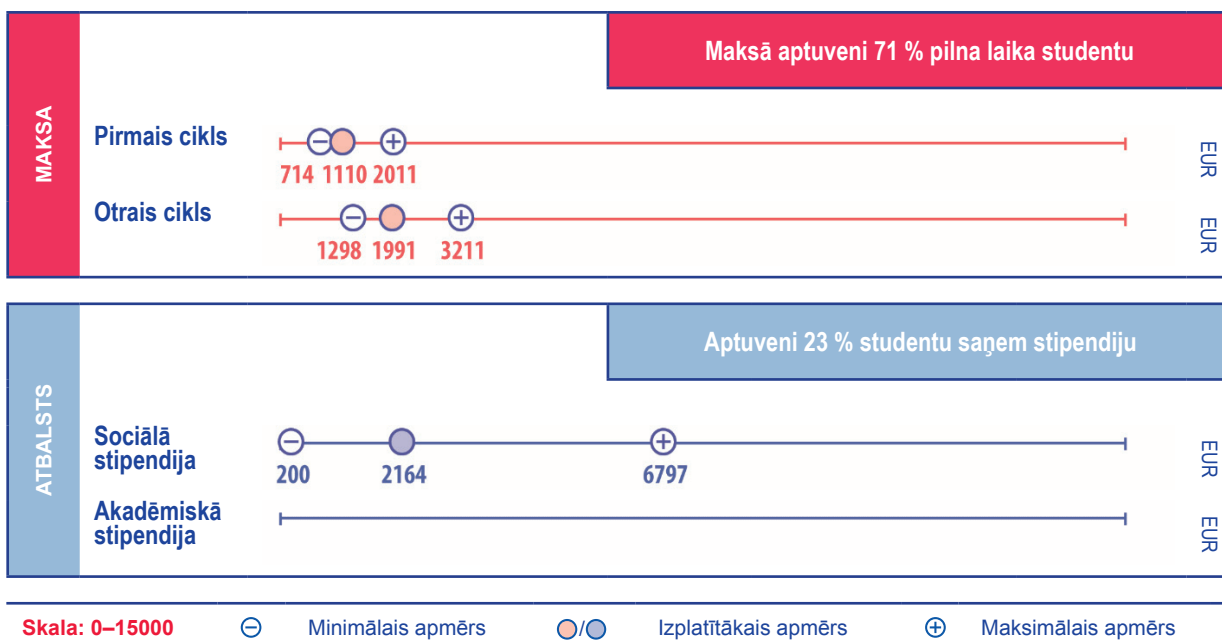
- Pirmajā ciklā ne pilna, ne nepilna laika studentiem par augstāko izglītību nav jāmaksā. Maksā tikai Grieķijas Atklātās universitātes studenti, un maksas apmērs sniedzas no 550 EUR (ne vairāk kā 3 kursi gadā) līdz 1650 EUR gadā.
- Otrā cikla studenti sedz maksu, kuras apmēru nosaka augstākās izglītības iestāde. Dažās otrā cikla programmās studentiem nav jāmaksā.
- Maksu par augstākās izglītības īsā cikla programmām nosaka augstākās izglītības iestādes.
- Starptautiskajiem studentiem (t. i., no valstīm, kas nav ES dalībvalstis) par pirmā cikla studijām nav jāmaksā.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Standarta **stipendijas** nav. Atkarībā no valsts budžeta, ESIF vai Valsts stipendiju fonda pārvaldīto privāto fondu līdzekļu pieejamības tiek publicēts aicinājums pieteikties uz stipendiju. Atkarībā no studenta sekmēm un finansiālā stāvokļa augstākās izglītības iestādes var piedāvāt apbalvojumus un stipendijas. Nepilna laika studentiem nav tiesību uz Valsts stipendiju fonda stipendiju.
- Pirmā un otrā cikla un doktorantūras studentiem stipendiju piedāvā arī pētniecības institūcijas, bezpeļņas un sabiedriskā labuma organizācijas. Kvalifikācijas jeb atlases kritēriji ir vecums, sekmes (otrajā ciklā), svešvalodu prasmes, darba pieredze un sociāli ekonomiskais stāvoklis.
- Grieķijas Atklātās universitātes piešķirtā stipendija sedz visas studiju izmaksas akadēmiskajā gadā vai daļu no tām, ja students atbilst noteiktiem ekonomiskajiem, sociālajiem un akadēmiskajiem kritērijiem.
- Studenti, kas studē, lai iegūtu otro grādu, var pieteikties uz valsts garantētu **aizdevumu**, ja viņi ir jaunāki par 45 gadiem un atbilst noteiktiem akadēmiskajiem un sociāli ekonomiskajiem kritērijiem. Lai saņemtu aizdevumu, kredītiestādē ir jāiesniedz vecāku garantija. Līdz 50 % no procentu apmēra var segt izglītības, pētniecības un reliģisko lietu ministrija („Valdības Vēstnesis” 659/31-07-1996). Pārējos aizdevuma nosacījumus nosaka kredītiestādes. Statistiskie dati par to studentu īpatsvaru, kuri saņem aizdevumu, nav pieejami. Ir pieņemts tiesiskais pamats aizdevuma izsniegšanai pirmā cikla studentiem, bet vēl ir jāizstrādā konkrēti nosacījumi.
- Pirmā cikla studentu vecāki var pieprasīt ikgadēju mājokļa **pabalstu** 1000 EUR apmērā. Šo pabalstu var saņemt tikai tie studenti, kuri nemācās savā dzimtajā pilsētā, ar nosacījumu, ka viņu ģimenes ienākumi nepārsniedz 30 000 EUR.
- Nodokļu atvieglojums:** Grieķijas valsts augstākās izglītības iestādēs studējošo vecāki maksā mazākus nodokļus.

SPĀNIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

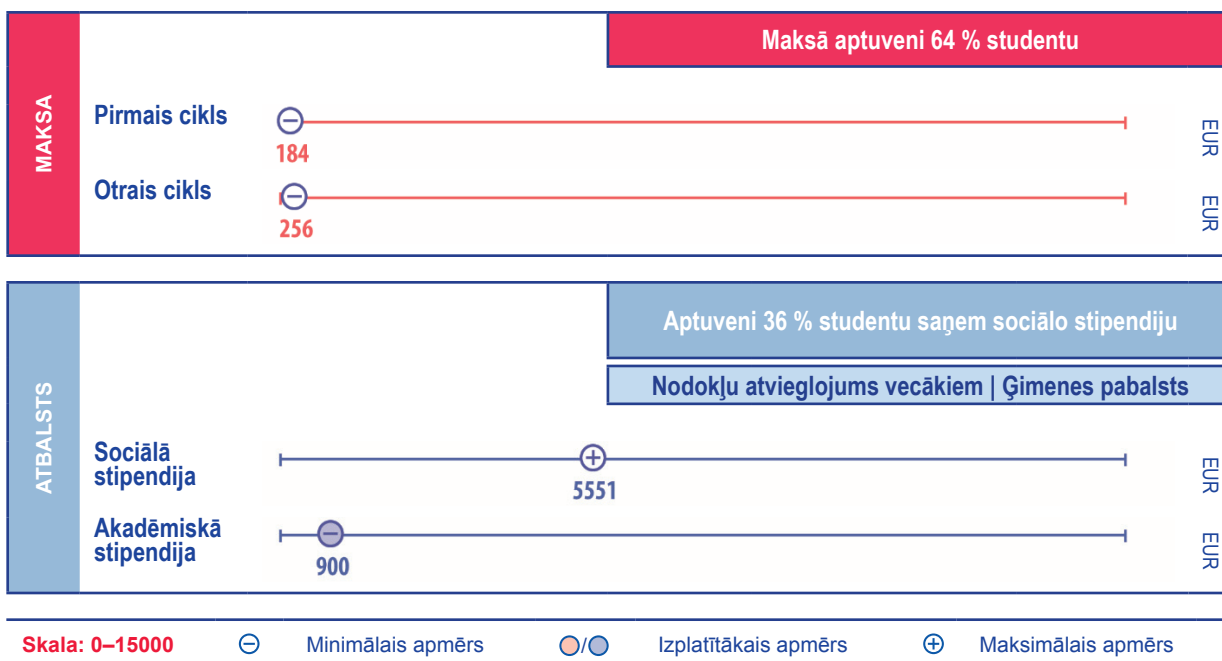
- Maksas apmērs ir atkarīgs no studiju jomas, pakāpes (pirmais vai otrais cikls), iegūto ECTS kredītpunktu skaita un tā, cik reizu students katru priekšmetu ir studējis. Maksas apmērs dažādos autonomajos apgabalos ir atšķirīgs, jo katrā no tiem ir atšķirīgs maksas diapazons. Pilna laika un nepilna laika studenti maksā vienādi.
- Lielākajā daļā autonomo apgabalu īsā cikla studentiem maksa nav jāmaksā.
- Studenti no maksas var tikt atbrīvoti, balstoties uz sociālajiem kritērijiem. Daudz bērnu ģimenēm un invalīdiem tiek piešķirtas ievērojamas atlaides, vai viņi no maksas var tikt atbrīvoti.
- Dažos reģionos starptautiskajiem studentiem (no valstīm, kas nav ES dalībvalstis), kam nav Spānijas pastāvīgā iedzīvotāja statusa, var tikt piemērota maksa.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Valsts vispārējo stipendiju veido vairākas komponentes. Katrs students var saņemt vienu vai vairākas no šīm komponentēm atkarībā no ģimenes ienākumiem (vienā no komponentēm tiek ņemtas vērā arī sekmes): fiksēts maksājums 1500 EUR apmērā atkarībā no studenta ģimenes ienākumiem; fiksēts maksājums 1500 EUR apmērā dzīvošanas izmaksu segšanai tiem studentiem, kuri studiju laikā nedzīvo ģimenes mājoklī un atbilst arī noteiktiem ienākumu līmeņa kritērijiem; mainīga apmēra maksājums, ko nosaka studenta ģimenes ienākumi un sekmes. Mainīgās komponentes minimālais apmērs ir 60 EUR, bet maksimālais apmērs gadu no gada mainās, jo starp pretendentiem tiek sadalīti tie līdzekļi, kas paliek pāri pēc pārējo stipendijas komponentu samaksāšanas. Pilna laika studenti var pieteikties uz visām komponentēm. Nepilna laika studenti var pieteikties tikai uz mainīgās komponentes minimālo summu (60 EUR). Tālmācības studenti var pieteikties uz pilnu mainīgās komponentes apmēru. Viena no stipendijas komponentēm ir īpaši paredzēta tiem studentiem, kuru ģimene dzīvo Kanāriju salās, Baleāru salās, Seutas vai Melilijas pilsētā un kuru universitāte atrodas citā no minētajām vietām vai kontinentālajā Spānijā. Šīs komponentes apmērs sniedzas no 442 līdz 937 EUR.
- Visi pirmā un otrā cikla studenti, kas saņem stipendiju, no maksas ir atbrīvoti, tomēr stipendija sedz tikai tos ECTS kredītpunktus, ko students apgūst pirmo reizi (piemēram, ja kāds priekšmets ir jāapgūst otro vai trešo reizi, stipendija šos izdevumus nesedz). Īsā cikla studenti saņem stipendijas pamatkomponenti 200 EUR apmērā.
- Stipendija tiek piešķirta individuāli, tāpēc arī saņemtās summas atšķiras. 2015./16. ak. g. stipendijas vidējais apmērs bija 2164 EUR (papildus atbrīvojumam no maksas).
- Aizdevums, nodokļu atvieglojums vecākiem un ģimenes pabalsts nav pieejams.

FRANCIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

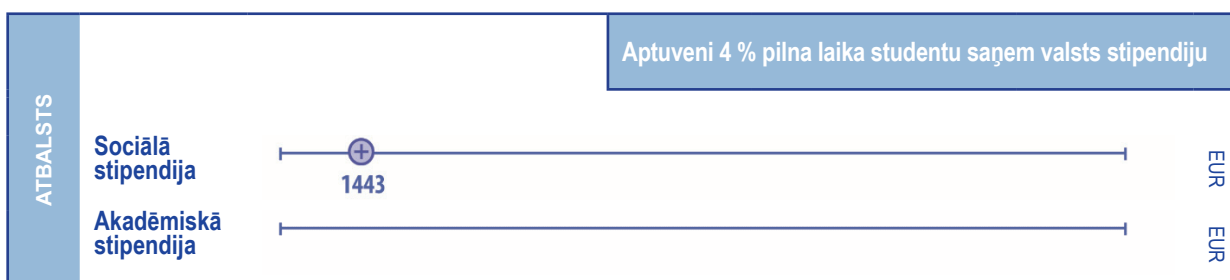
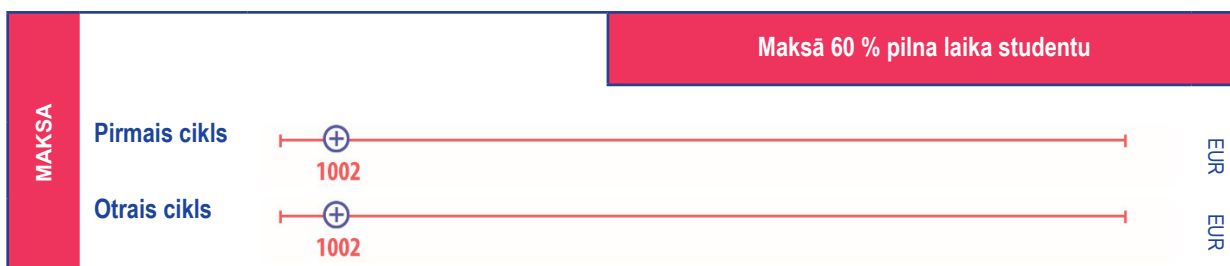
- Augstākās izglītības un zinātnes ministrijas noteiktās gada maksas apmērs augstākās izglītības īsajā un pirmajā ciklā (L1, L2, L3) ir 184 EUR un otrajā ciklā (M1, M2) – 256 EUR. Papildus tam visiem 20–28 gadus vecajiem studentiem ir jāmaksā 215 EUR gadā. Šī maksa ir saistīta ar sociālā nodrošinājuma sistēmu. Dažās universitātēs ir jāmaksā arī par konkrētiem pakalpojumiem (piemēram, par diploma izsniegšanu saistībā ar tālākizglītību un profesionālo pilnveidi). Šī maksa var pārsniegt 2000 EUR gadā.
- Specializētajās universitātes līmeņa augstskolās (*grandes écoles*) un inženierzinātņu skolās maksas apmērs ir atšķirīgs, bet visbiežāk ir jāmaksā 610 EUR gadā, neskaitot sociālās apdrošināšanas iemaksas (215 EUR) un ar universitāšu partnerību saistītās iemaksas. Dažās izglītības iestādēs studiju maksa sasniedz 10 000 EUR gadā atkarībā no ģimenes ienākumiem, tomēr ir arī tādas *grandes écoles*, piemēram, *Ecole Polytechnique* un *Ecoles normales supérieures*, kas ne tikai nodrošina izglītību bez maksas, bet dažiem studentiem pat maksā (šie studenti ir topošie ierēdņi un saņem algu no valsts).
- Studenti, kas saņem stipendiju (2014./15. ak. g. – 35,8 % no visiem studentiem), no maksas ir atbrīvoti.
- Studenti no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, maksā tādu pašu maksu kā ES valstu studenti.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Stipendija** tiek piešķirta studentiem (īsajā, pirmajā un otrajā ciklā), kas ir jaunāki par 28 gadiem, atkarībā no finansiālās nepieciešamības. Maksimālais **sociālās stipendijas** apmērs gadā ir atkarīgs no atbilstības noteiktiem sociālajiem kritērijiem, un studenti pēc viņu ģimenes ienākumiem ir iedalīti deviņās kategorijās. Visi stipendiāti saņem bezmaksas izglītību un ir atbrīvoti no sociālās apdrošināšanas iemaksām (215 EUR). 2016./17. ak. g. stipendijas apmērs sniedzas no 0 EUR gadā (zemākās vidusšķiras studentiem, kas ir tikai atbrīvoti no maksas un sociālās apdrošināšanas iemaksām) līdz 5551 EUR gadā. Trūcīgākajiem (atkarībā no ģimenes ienākumiem) zemākās vidusšķiras studentiem ir pieejama papildu stipendija 1009 EUR gadā.
- Studenti, kas saņem sociālo stipendiju, papildus var saņemt arī **akadēmisko stipendiju** (atkarībā no *baccalaureat* rezultātiem) 900 EUR semestrī.
- Visiem ES un EEZ valstu studentiem līdz 28 gadu vecumam ir pieejams valsts garantēts **aizdevums** līdz 15 000 EUR gadā. Aizdevumu garantē īpašs fonds OSEO. Šādu aizdevumu saņem mazāk nekā 0,1 % universitāšu studentu. Procentu likmi nosaka bankas. Aizdevumu jāsadod divus gadus pēc absolvēšanas, bet to var atmaksāt arī pirms termiņa.
- Vecākiem ir tiesības uz nodokļu atvieglojumu, ja studenti no viņiem ir finansiāli atkarīgi un ir jaunāki par 25 gadiem. Nodokļu atvieglojuma apmērs ir proporcionāls ar nodokli apliekamo māsaimniecības ienākumu apmēram. Nodokļu atvieglojums pienākas arī par 26 gadiem jaunākiem studentiem.
- Ģimenes pabalsts tiek izmaksāts par diviem vai vairāk apgādībā esošiem bērniem, kas ir jaunāki par 20 gadiem. Ģimenēm ar diviem bērniem tā apmērs ir 130,12 EUR mēnesī (mazāk ģimenēm ar lieliem ienākumiem).

HORVĀTIJA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000

Minimālais apmērs

Izplatītākais apmērs

Maksimālais apmērs

1 EUR = 7,4846 HRK

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

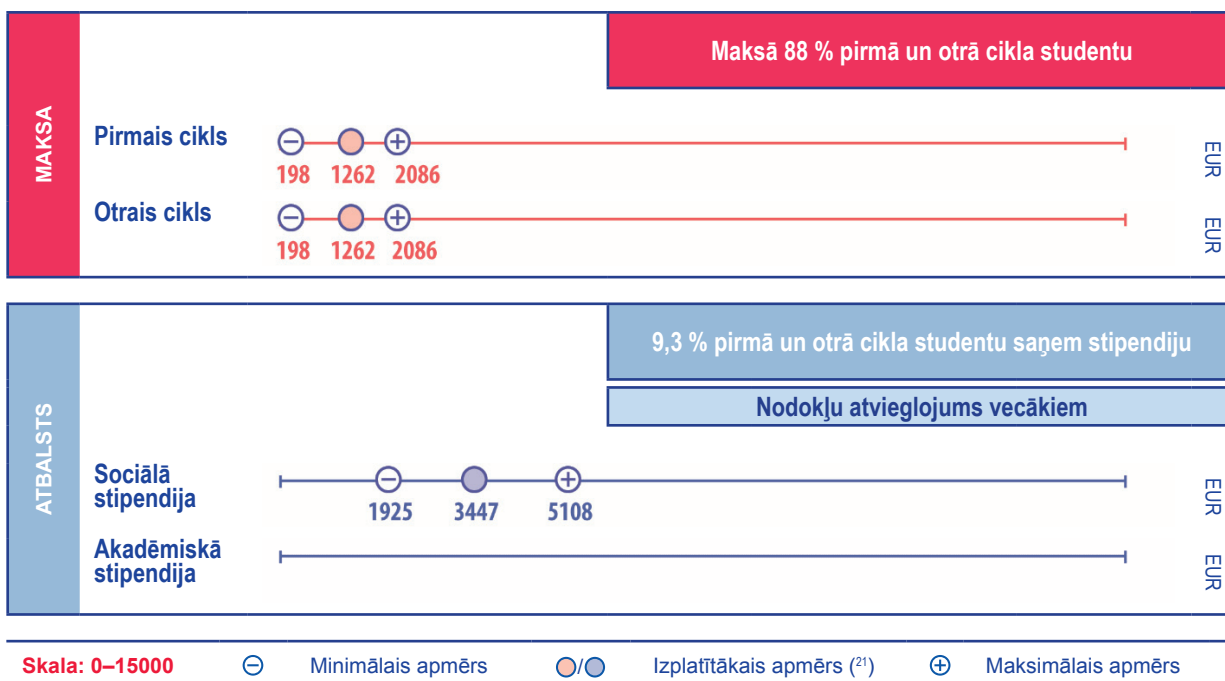
- Visiem tsā, pirmā un otrā cikla pilna laika studentiem pirmajā studiju gadā maksu par augstāko izglītību pilnībā sedz Zinātnes, izglītības un sporta ministrija. Maksa tiek pilnībā segta arī visiem tiem citu kursu studentiem, kas iepriekšējā akadēmiskajā gadā ir ieguvuši vismaz 55 ECTS kredītpunktus.
- Tie pilna laika studenti, kas nekvalificējas atbrīvojumam no maksas, sedz vai nu pilnu maksu vai tās daļu atkarībā no attiecīgās augstākās izglītības iestādes noteiktajiem kritērijiem. Pēdējos gados maksājošo studentu īpatsvars ir bijis diezgan līdzīgs: aptuveni 40 procentiem studentu maksu pilnībā sedz valdība, bet aptuveni 60 procenti studentu daļu maksas sedz paši.
- Pilna maksa visās studiju programmās sniedzas no 3700 līdz 7500 HRK gadā.
- Nepilna laika studenti, kas veido 28 % no visiem studentiem, maksā pilnu maksu.
- Starptautiskie studenti no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, arī maksā pilnu maksu.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Pirmā, otrā un tsā cikla studiju programmu pilna laika studentiem ir pieejama **studenta stipendija**. Nepilna laika studenti uz valsts finansētu stipendiju pretendēt nevar.
- Studenta stipendiju piešķir Zinātnes, izglītības un sporta ministrija pēc sociālajiem kritērijiem, tādiem kā studenta māsaimniecības ienākumi uz vienu māsaimniecības locekli vai studenta invaliditātes veids un smagums. Stipendijas kopējais apmērs gadā ir 10 800 HRK (1200 HRK mēnesi deviņus mēnešus). 2015./16. ak. g. ministrija piešķir apmēram 5200 stipendiju.
- Universitātes pilna laika studentiem piešķir papildu stipendiju, balstoties uz akadēmiskajiem kritērijiem, tādiem kā pēdējos gados iegūto ECTS kredītpunktu skaits un sekmes. Stipendijas apmēru un piešķiršanas kritērijus nosaka pašas universitātes.
- Vairākas reģionālās un vietējās pašvaldības piešķir studentiem papildu stipendiju.
- Aizdevums, nodokļu atvieglojums vecākiem un ģimenes pabalsts** nav pieejams.

ITĀLIJA

GALVENĀS IEZĪMES ⁽²⁰⁾

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Maksu akadēmiskā gada sākumā nosaka augstākās izglītības iestādes, un tās apmērs ir atkarīgs no studenta sociāli ekonomiskajiem apstākļiem, studiju jomas, cikla, studiju veida (pilna vai nepilna laika) un reģistrācijas gada. Augstākās izglītības iestādēm ir pienākums atbrīvot no maksas tos studentus, kas saņem studentiem paredzēto finansiālo atbalstu, un tām ir tiesības dažiem studentiem piešķirt atbrīvojumu par sasniegumiem. Kopējie ieņēmumi par maksu finanšu gada beigās nedrīkst pārsniegt 20 % no valsts finansējuma. Par augstāko izglītību atbildīgā ministrija nosaka minimālo imatrikulācijas maksu. 2016./17. ak. g. tā bija 201,58 EUR.
- Nepilna laika studenti maksā proporcionāli mazāk nekā pilna laika studenti.
- Maksa par augstākās izglītības tsā cikla programmām dažādās izglītības iestādēs ir atšķirīga.
- Starptautiskie studenti maksā tādu pašu maksu kā vietējie studenti.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

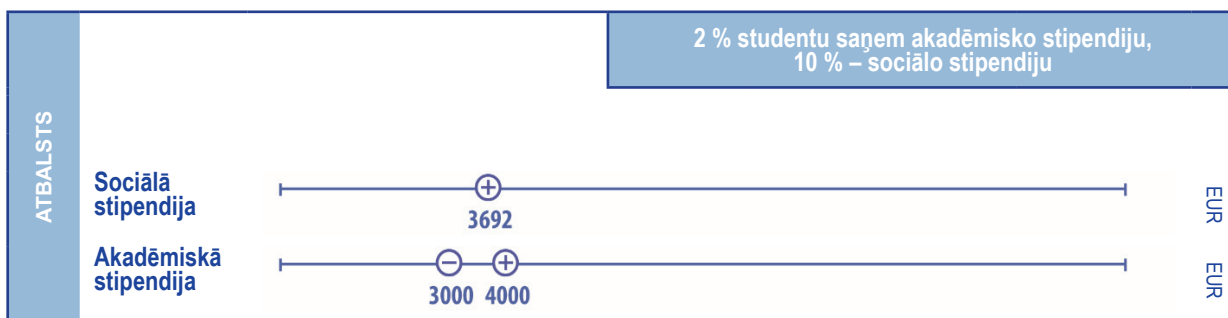
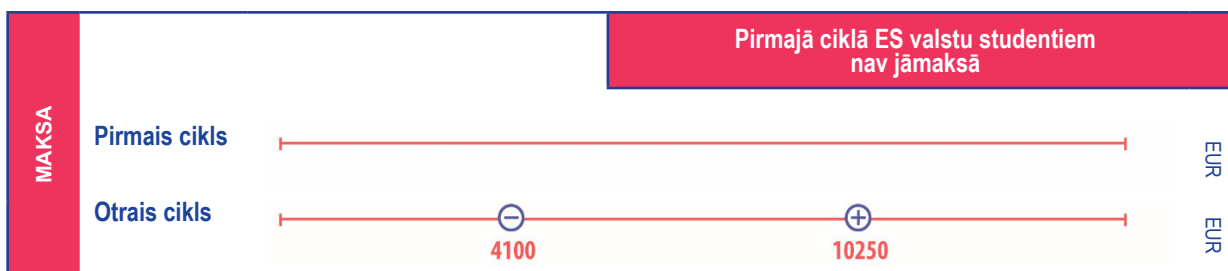
- Valsts stipendija** tiek piešķirta, balstoties gan uz sociālajiem, gan akadēmiskajiem kritērijiem. Tās apmērs ir atkarīgs no tā, vai students dzīvo ar vecākiem. Stipendijas apmēru diagrammā attēlotajās robežās nosaka reģionālās pārvaldes iestādes. Stipendijas minimālo un maksimālo apmēru katram akadēmiskajam gadam nosaka ministrija. 2016./17. ak. g. stipendijas minimālais apmērs bija 1929,22 EUR, bet maksimālais – 5118,36 EUR.
- Nodokļu atvieglojums.** Saskaņā ar 1986. gada 22. decembra Prezidenta dekrēta Nr. 917 15. pantu ir atļauts 19 % nodokļa atvilkums no summas, kas atbilst izdevumiem par augstākās izglītības iegūvi. Nodokļu atvieglojums ir piemērojams, kamēr bērns ir finansiāli atkarīgs no vecākiem.
- Aizdevums un ģimenes pabalsts** nav pieejams.

⁽²⁰⁾ Diagrammā redzamais augstākās izglītības maksas un stipendijas apmērs ir aprēķināts, balstoties uz jaunākajiem pieejamajiem statistikas datiem (2014./15. ak. g.).

⁽²¹⁾ Itālijas datos redzamais „izplatītākais apmērs” faktiski ir maksas vai stipendijas vidējais apmērs.

KIPRA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000 ⊖ Minimālais apmērs ○/○ Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

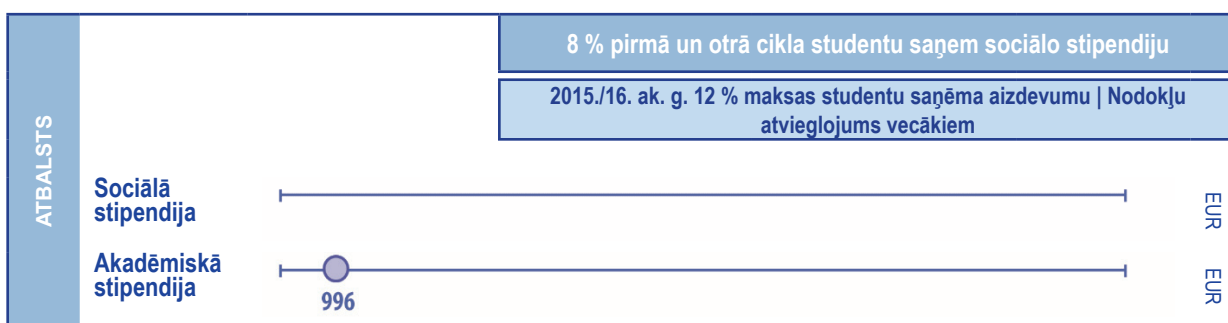
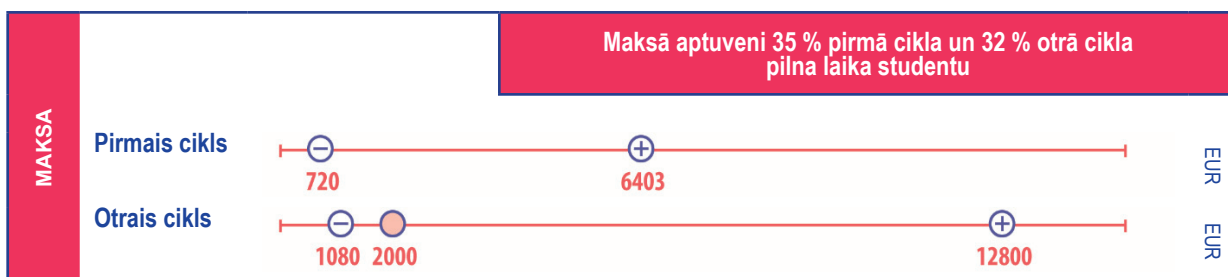
- Augstākās izglītības iestādes maksas apmēru izglītības un kultūras ministrijas noteiktajās robežās var noteikt pašas.
- Pirmais cikls: maksa 1709 EUR semestrī (3417 EUR gadā) Kipras studentiem un studentiem no ES dalībvalstīm. Šo maksu pilnībā sedz valsts.
- Otrais cikls: visi studenti maksā 4100–10 250 EUR gadā.
- Valsts augstākajā izglītībā īsā cikla izglītības programmu nav.
- Starptautiskajiem studentiem maksa jāmaksā. Studentiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, jāmaksā 3417 EUR semestrī (6834 EUR gadā).

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Īsā, pirmā un otrā cikla studentiem var tikt piešķirta **studenta stipendija**, lai atbalstītu viņu studijas Kiprā vai ārvalstīs. Lai kvalificētos šai stipendijai, studentam ir jābūt dzīvojošam Kiprā vismaz piecus gadus pirms iestāšanās augstākās izglītības iestādē. Stipendijas apmērs ir atkarīgs no ģimenes ienākumiem un sniedzas no 1450 līdz 3420 EUR gadā.
- Studenta pabalsts ir stipendija, kas tiek piešķirta, izvērtējot indivīda vajadzības un sociāli ekonomisko stāvokli, un tā ir paredzēta pirmā cikla studentiem iztikas, grāmatu, tīres un datora izmaksu segšanai. Šīs stipendijas apmērs ir 3692 EUR gadā. Ir izveidots jauns Studentu labklājības dienests, kas pārvalda studentu stipendijas un pabalsta piešķiršanu.
- Valsts stipendiju fonds piešķir stipendiju atkarībā no studentu akadēmiskā snieguma un sociāli ekonomiskā stāvokļa. Studenti, kas apgūst pirmā cikla programmas, var saņemt līdz 3000 EUR gadā; otrajā ciklā var saņemt 4000 EUR gadā, un arī doktorantūrā (trešais cikls) – 4000 EUR gadā.
- Studiju **aizdevums** ir pieejams tikai nekustamā īpašuma īpašniekiem Kipras ziemeļu daļā. Tas ir valsts aizdevums pirmā, otrā un trešā cikla studentiem, kas studē Kiprā vai ārzemēs. Aizdevuma apmērs ir 1700–8000 EUR gadā, un tam ir jāsedz dzīvošanas izdevumi un studiju maksa. Aizdevuma atmaksāšana parasti jāsāk vienu gadu pēc absolvēšanas un jāpabeidz 20 gadu laikā. Aizdevuma procentu likme ir 1,75 %. Aizdevumu izmanto aptuveni 1,5 % studentu.
- **Nodokļu atvieglojums vecākiem** un **ģimenes pabalsts** nav pieejams.

LATVIJA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000 ⊖ Minimālais apmērs ○/● Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

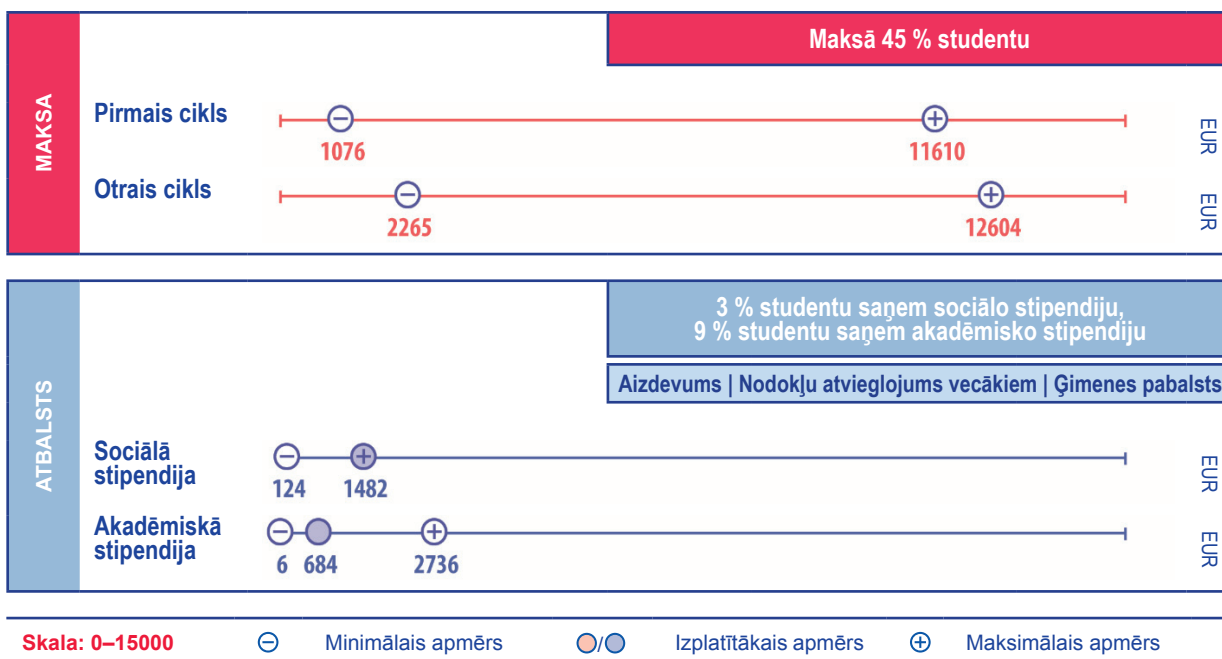
- Ir divu veidu studiju vietas: valsts subsidētās un maksas. Studentiem, kas mācās valsts subsidētajās studiju vietās, par augstākās izglītības ieguvu nav jāmaksā. Šīs vietas tiek piešķirtas, balstoties uz akadēmiskajiem rezultātiem, un pašlaik tās ir pieejamas prioritārajās jomās, proti, dabaszinātņu, datorzinātņu un inženierzinātņu studiju programmās.
- 49,4 % pirmā cikla studentu un 38,4 % otrā cikla studentu (pilna un nepilna laika studenti kopā) studē maksas vietās un par studijām maksā paši. Maksā arī gandrīz visi nepilna laika studenti.
- Katra augstākās izglītības iestāde maksu nosaka pati; reģionālajās augstākās izglītības iestādēs tā parasti ir mazāka, bet Rīgā – lielāka. Pirmajā ciklā gada maksa sniedzas no 720 līdz 6403 EUR par pilna laika studiju programmu un no 800 līdz 2600 EUR par nepilna laika studiju programmu, bet otrajā ciklā – no 1080 līdz 12 800 EUR par pilna laika programmu un no 980 līdz 14 500 EUR par nepilna laika programmu.
- 43,6 % augstākās izglītības īsā cikla vai koledžas programmu studenti maksā no 700 līdz 3800 EUR par pilna laika studijām gadā un no 555 līdz 7400 EUR par nepilna laika studijām gadā.
- Maksa par programmām angļu valodā parasti ir lielāka nekā par programmām latviešu valodā.
- Starptautiskie studenti (no valstīm, kas nav ES un EEZ dalībvalstis) maksā lielāku maksu, un tās apmērs ir 1600–15 000 EUR.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Valsts **stipendija** galvenokārt tiek piešķirta pēc akadēmiskajiem kritērijiem un ir pieejama tikai tiem pilna laika studentiem, kuri studē valsts subsidētajās vietās. Pēdējā laikā tiek ņemti vērā arī daži sociālie kritēriji. Labvēlīga attieksme tiek izrādīta pret studentiem invalīdiem vai bāreņiem, kas nodibinājuši ģimeni, pret studentiem no daudz bērnu ģimenēm vai maznodrošinātiem studentiem. Stipendijas apmērs pirmajā un otrajā ciklā ir 99,60 EUR mēnesī (10 mēnešus gadā). Šo finansiālo atbalstu saņem aptuveni 13 % pirmā cikla studentu, 8 % otrā cikla studentu un 8 % īsā cikla studentu.
- Ir pieejams divu veidu **aizdevums**. Viens ir paredzēts studiju maksas segšanai, bet otrs – ne lielāks par 170,74 EUR mēnesī – dzīvošanas izmaksu segšanai. Aizdevumu jāsaņem 11 mēnešus pēc studiju programmas beigām. 2015./16. ak. g. aizdevumu saņēma 12 % maksas studentu; kopš 2009. gada šis īpatsvars samazinās. Valsts sedz aizdevumu tiem studentiem, kas studē valsts ekonomiskajai attīstībai nozīmīgās jomās.
- **Nodokļu atvieglojums** 213,43 EUR gadā tiek piešķirts vecākiem un tiem studentiem, kuri ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji. Viens no vecākiem saņem arī papildu iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu par studējošu bērnu līdz 24 gadu vecumam.
- **Ģimenes pabalsta** nav.

LIETUVA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

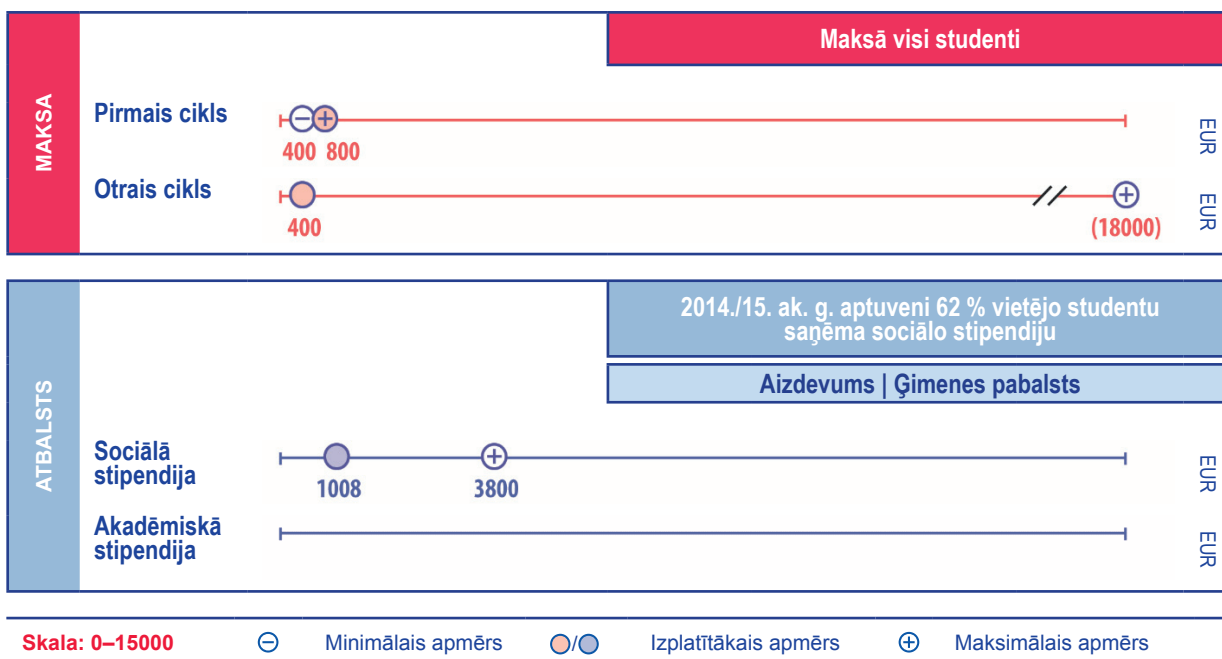
- Ir divu veidu studiju vietas: valsts subsidētās un maksas. Izglītības un zinātnes ministrija nosaka maksimālo maksas apmēru, ko tā segs katrā studiju jomā un veidā (pilna un nepilna laika), tomēr augstākās izglītības iestādes ir tiesīgas maksu noteikt pašas. Tādējādi studentiem, kas studē valsts subsidētās vietās, vismaz daļu maksas sedz valsts.
- Pirmajā ciklā maksas apmērs sniedzas no 1076 līdz 11 610 EUR gadā par pilna laika studijām un no 717 līdz 7740 EUR gadā par nepilna laika studijām. Otrajā ciklā maksas apmērs sniedzas no 2265 līdz 12 604 EUR gadā par pilna laika studijām un no 1510 līdz 8403 EUR gadā par nepilna laika studijām.
- Augstākās izglītības īsā cikla programmu Lietuvā nav.
- Augstākās izglītības iestādes ir tiesīgas noteikt atšķirīgu maksu studentiem no tām valstīm, kas nav ES un EEZ dalībvalstis.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Gan pirmā, gan otrā cikla studentiem pamatā ir pieejamas trīs veidu **stipendijas**.
- 1) Akadēmiskā stipendija tiek piešķirta aptuveni 9 % studentu. Tās apmērs sniedzas no 6 līdz 228 EUR mēnesī, bet izplatītākā ir 57 EUR stipendija pilna laika studentiem un 38 EUR stipendija nepilna laika studentiem. Stipendija tiek piešķirta uz laiku no 1 līdz 12 mēnešiem. 2) Sociālā stipendija 123,50 EUR mēnesī tiek piešķirta aptuveni 3 % studentu, un tās nolūks ir atbalstīt studentus no nelabvēlīgas sociāli ekonomiskās vides, invalīdus un bāreņus. Stipendija tiek piešķirta uz laiku līdz 12 mēnešiem. 3) Studiju stipendija var tikt piešķirta labākajiem studentiem, kas studē maksas vietās gan valsts, gan privātajās augstākās izglītības iestādēs. 2015. gadā šādu atbalstu saņēma aptuveni 0,2 % valsts augstākās izglītības iestāžu studentu. Maksimālais stipendijas apmērs ir atkarīgs no maksimālās studiju maksas, ko ministrija piekrīt segt valsts atbalstītajiem studentiem.
- Tiem pirmā cikla maksas studentiem, kas pirmos divus akadēmiskos gadus vai pārejo studiju programmu ir pabeiguši ar izciliem rezultātiem, studiju maksa var tikt atļūdināta. Šo atbalstu drīkst saņemt ne vairāk kā 10 % no valsts subsidētajiem studentiem. 2015. gadā studiju maksa tika atļūdināta apmēram 4,5 % maksas studentu.
- 2015. gadā aptuveni 4,5 % studentu saņēma valsts garantētu **aizdevumu**. 75 % aizdevumu ir paredzēti studiju maksas segšanai, 25 % – dzīvošanas izmaksu segšanai un mazāk nekā 1 % – studijām ārzemēs. Maksimālā summa, kas paredzēta studiju maksas segšanai, atbilst studiju maksai gadā; dzīvošanas izdevumu segšanai tā sniedzas no 950 līdz 1900 EUR. Aizdevumu jāsāk atmaksāt vienu gadu pēc studiju beigām. Aizdevuma atmaksas termiņš ir 15 gadi. Procentu likme ir atkarīga no kredītiestādes.
- **Nodokļu atvieglojums:** studentu vecākiem (un studentiem), kas maksā studiju maksu, ir tiesības uz ienākuma nodokļa atmaksu reizi gadā, ja students iegūst pirmo grādu. Ienākuma nodokļa atmaksas apmērs ir līdz 15 % no samaksātās studiju maksas.
- Studentu vecāki var saņemt **ģimenes pabalstu**, ja ģimenē ir vismaz trīs bērni vecumā līdz 18 gadiem un/vai vecāki bērni, kas ir pilna laika studenti (līdz 24 gadu vecumam). Piešķiruma apmērs ir atkarīgs no starpības starp valsts atbalstītajiem ienākumiem (neapliekamie ienākumi 153 EUR apmērā) un ģimenes ienākumiem.

LUKSEMBURGA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

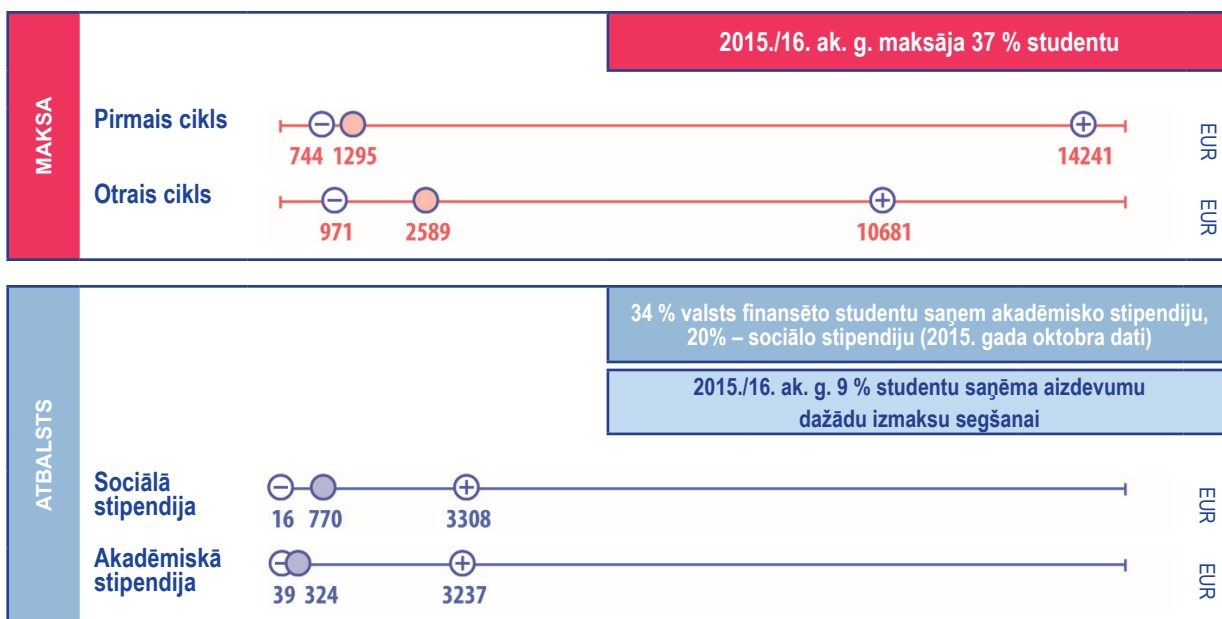
- Pirmajā ciklā studenti maksā imatrikulācijas maksu 400 EUR apmērā par pirmo un otro semestri un 200 EUR apmērā par trešo līdz sesto semestri. Par bakalaura grāda programmām, kurās studenti tikai pirmos divus semestrus mācās Luksemburgā (medicīna, farmācija un angļu valoda), maksa ir 200 EUR semestrī.
- Otrajā ciklā par 80 % no maģistra grāda programmas Luksemburgas Universitātē studenti maksā 400 EUR gadā. Maksimālo gada maksu maksā tikai banku, finanšu un veselības vadības programmu studenti.
- Īsā cikla programmās (*brevet de technicien supérieur*) imatrikulācijas maksa ir 100 EUR semestrī.
- Uz pilna un nepilna laika studentiem attiecas vienādi nosacījumi.
- Starptautiskie studenti maksā tādu pašu maksu kā vietējie studenti.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Finansiālā atbalsta sistēmu veido atbalsta pasākumu komplekss: atkarībā no studenta ienākumiem ir pieejama vai nu tikai **stipendija**, vai stipendija un aizdevums, vai arī tikai **aizdevums**. Maksimālais finansiālā atbalsta apmērs (stipendija un aizdevums kopā), ko students var saņemt vienā akadēmiskajā gadā ir 19 950 EUR. Atbalsta sniegšanas ilgums: pirmajā ciklā – oficiālais studiju ilgums plus viens gads, otrajā ciklā – oficiālais studiju ilgums.
- Augstākās izglītības ieguvei paredzētā **stipendija** ir pieejama visiem studentiem, kuri ir Luksemburgas pastāvīgie iedzīvotāji, kā arī nerezidentiem saskaņā ar nosacījumiem, kas saistīti ar tiesībām strādāt Luksemburgā. Kvalificēšanās kritēriji visiem studentiem (īssais, pirmais un otrais cikls) ir vienādi, arī mobilajiem studentiem, kas studē citā valstī. Pamatstipendija ir 2000 EUR akadēmiskajā gadā bez jebkādiem nosacījumiem. Mobilitātes stipendija ir 2450 EUR akadēmiskajā gadā un tiek piešķirta studentiem, kuri studē citā valstī un kuriem ir jāsedz dzīvošanas izdevumi. Sociālās stipendijas apmērs ir 0 līdz 3800 EUR atkarībā no studenta ģimenes ienākumiem. Reģistrācijas maksa ir 0 līdz 1850 EUR (kā stipendija) plus 0 līdz 1850 EUR (kā aizdevums).
- Valsts garantētais studenta **aizdevums**: pamataizdevums 6500 EUR apmērā tiek piešķirts katram studentam ar rezidenta statusu par katru akadēmisko gadu. Aizdevuma apmērs palielinās, ja students nesaņem pilnu vai daļēju sociālo stipendiju. Aizdevumu jāsaņem atmaksāt divus gadus pēc studiju pabeigšanas vai pārtraukšanas, un tas jāatdod 10 gados.
- Ģimenes pabalsts**: 500 EUR, ko piešķir, ja vēl viens bērns no tās pašas mājsaimniecības ir tiesīgs uz finansiālu atbalstu augstākās izglītības ieguvei (500 EUR par katru studējošo bērnu vienā akadēmiskajā gadā).
- Nodokļu atvieglojuma un akadēmiskās stipendijas nav.**

UNGĀRIJA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000 ⊖ Minimālais apmērs ⊕/⊙ Izplatītākais apmērs ⁽²²⁾ ⊕ Maksimālais apmērs 1 EUR = 308,97 HUF

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Ir divu veidu studiju vietas: valsts subsidētās un maksas. Valsts subsidētās studiju vietas ir pieejamas gan pilna, gan nepilna laika studentiem, un tās tiek piešķirtas centralizētā uzņemšanas procedūrā, galvenokārt vērtējot akadēmiskos rezultātus, bet noteiktus atvieglojumus piešķirot sociāli mazaizsargātajiem pretendentiem un invalīdiem. 2015. gadā valsts subsidētās vietās studēja 64,7 % studentu.
- Augstākās izglītības iestādes nosaka maksas apmēru maksas studentiem, un tas ir atkarīgs no studiju pakāpes un jomas. Maksas apmērs sniedzas no 230 000 līdz 4 400 000 HUF gadā pirmajā ciklā un no 300 000 līdz 3 300 000 HUF otrajā ciklā. Nedalītājās maģistra grāda programmās maksa sniedzas no 300 000 līdz 2 700 000 HUF. Īsā cikla programmās maksas apmērs sniedzas no 140 000 līdz 400 000 HUF.
- Visiem starptautiskajiem studentiem (no valstīm, kas nav ES un EEZ dalībvalstis) ir jāmaksā. Informācija par maksas apmēru nav pieejama.

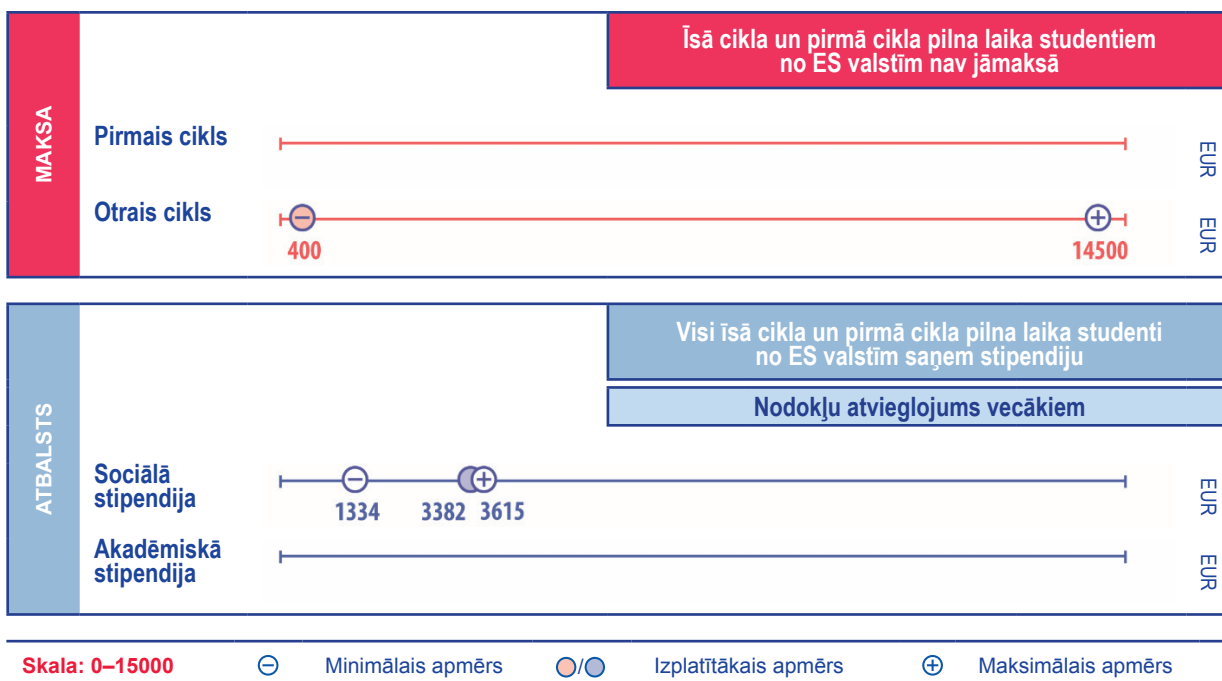
Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- **Sociālā stipendija** tiek maksāta 10 mēnešus gadā. Uz to ir tiesības tikai valsts subsidētajiem pilna laika studentiem. Tiem studentiem, kam ir tikai viens dzīvs vecāks, un tiem, kam līdz 18 gadu vecumam ir likumīgs aizbildnis, stipendijas apmērs ir 119 000 HUF akadēmiskajā gadā. Daudzējādā ziņā sociāli mazaizsargātajiem studentiem, bāreņiem, studentiem, kam ir apgādājāmie vai kuri nāk no daudzbērnu ģimenes, stipendijas apmērs ir 238 000 HUF akadēmiskajā gadā. Sociāli mazaizsargātie studenti var pieteikties arī uz stipendiju *Bursa Hungarica*, kuru kopīgi finansē pašvaldības un augstākās izglītības iestādes. Šīs stipendijas vidējais apmērs ir 25 427 HUF, un uz to var pretendēt gan valsts subsidētie studenti, gan tie, kas studijas apmaksā paši. 2015./16. ak. g. rudens semestrī šo stipendiju saņēma 6,4 % no visiem pirmā un otrā cikla studentiem. Ir pieejama arī vienreizēja sākotnējā un ārkārtas stipendija.
- **Akadēmiskā stipendija** ir pieejama valsts subsidētajiem pilna laika studentiem, un to var saņemt ne vairāk kā 50 % studentu. Šīs stipendijas minimālais apmērs ir 59 500 HUF akadēmiskajā gadā. Vēl par akadēmiskajiem sasniegumiem tiek piešķirta Ungārijas Republikas stipendija, kuru var saņemt ne vairāk kā 0,8 % valsts subsidēto studentu; tās apmērs ir 340 000 HUF akadēmiskajā gadā.
- Ir pieejami divi valsts subsidēti **aizdevumi**. Viens tiek piešķirts uz maksimāli pieciem gadiem (ilgāk tiem studentiem, kas studē, piemēram, medicīnu). Tas ir pieejams gan valsts subsidētajiem, gan maksas studentiem, un tā maksimālais apmērs ir 50 000 HUF mēnesī (dažām sociāli mazaizsargāto studentu kategorijām – 60 000 HUF) 10 mēnešus gadā. 2015./16. ak. g. šo aizdevumu saņēma 9 % studentu. Otrs aizdevums („Aizdevums 2”) ir paredzēts tikai augstākās izglītības maksas segšanai. 2015./16. ak. g. šo aizdevumu saņēma 18 % no tiem studentiem, kuriem bija tiesības uz to pretendēt. Maksas studenti vienlaikus var saņemt abus aizdevumus. Aizdevumu jāsaņem četrus mēnešus pēc studenta statusa beigšanās, un tas jāatdod līdz 40 gadu vecumam; atmaksāšana ir sasaitlēta ar personas ienākumiem.
- **Nodokļu atvieglojuma vecākiem un ģimenes pabalsta** nav.

⁽²²⁾ Ungārijas datus redzamais „izplatītākais apmērs” faktiski ir maksas vai stipendijas vidējais apmērs.

MALTA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

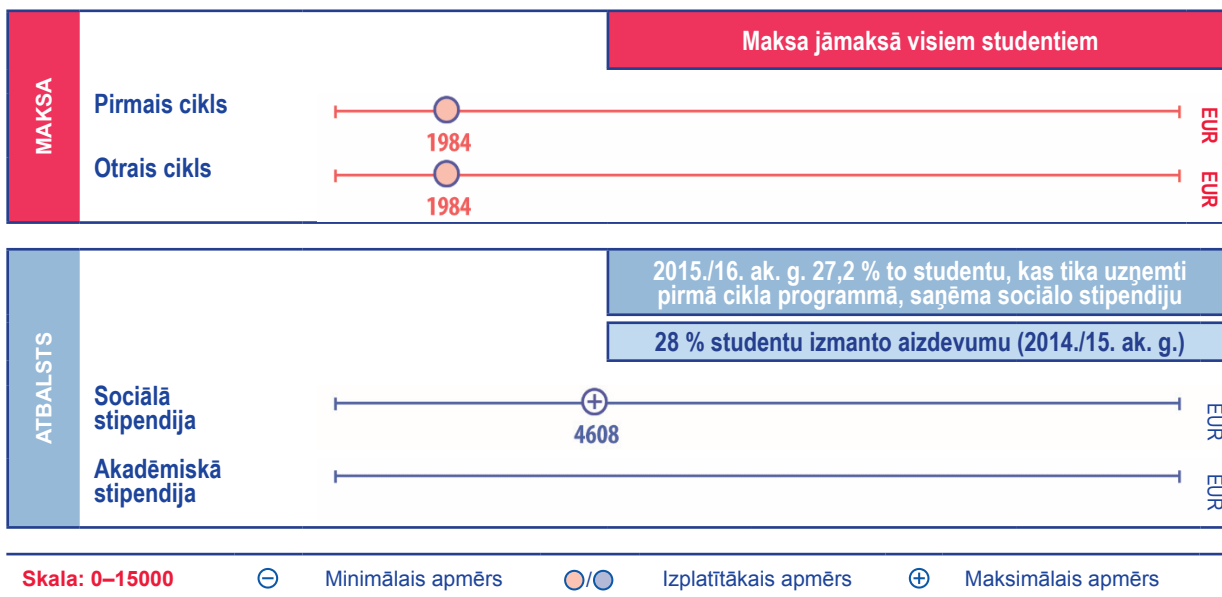
- Maltas un ES, EBTA un EEZ valstu valstspiederīgajiem, kas apgūst pirmā cikla pilna un nepilna laika dienas programmu Maltas Universitātē un Maltas Mākslas, zinātnes un tehnoloģiju koledžā, nav jāmaksā. Nepilna laika programmas tiek piedāvātas tikai Maltas Universitātē. Nepilna laika vakara programmu apguvējiem par studijām ir jāmaksā 900 EUR gadā.
- Otrajā ciklā Maltas Universitātē Maltas un ES valstu valstspiederīgajiem maksas apmērs ir 400 EUR gadā. Maksa netiek piemērota, ja otrā cikla programmas apguve ir nepieciešama, lai varētu strādāt noteiktā profesijā. Tie studenti, kas apgūst sadarbībā ar ārvalstu universitātēm piedāvātas otrā cikla programmas, maksā lielāku maksu. Gada maksa par pilna laika vakara programmām sniedzas no 400 līdz 14 500 EUR (izplatītākā maksa ir 400 EUR). Gada maksa par nepilna laika studijām sniedzas no 400 līdz 4500 EUR (izplatītākā maksa ir 1600 EUR).
- ES, EBTA un EEZ valstu valstspiederīgajiem, kas Maltas Universitātē, Maltas Mākslas, zinātnes un tehnoloģiju koledžā un Tūrisma studiju institūtā apgūst īsā cikla pilna laika programmu, nav jāmaksā. Īsā cikla nepilna laika studentiem jāmaksā 900 EUR gadā.
- Starptautiskajiem studentiem ir jāmaksā, un maksas apmērs ir lielāks nekā Maltas un ES valstu iedzīvotājiem.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Visi īsā un pirmā cikla pilna laika studenti (Maltas, ES, EBTA un EEZ valstspiederīgie) saņem studenta iztikas **stipendiju**. Studenti, kas apgūst noteiktas programmas (minētas 2005. gada Rīkojumā Nr. 372), saņem gadskārtēju stipendiju 698,81 EUR apmērā un desmit stipendijas iemaksas 151,99 EUR apmērā ik pēc četrām nedēļām no oktobra līdz jūnijam. Sākot studijas, šiem studentiem tiek piedāvāta vienreizēja stipendija 698,81 EUR apmērā. Studenti, kas apgūst pārējās pilna laika programmas („vispārīgās programmas”), saņem gadskārtēju stipendiju 465,87 EUR apmērā plus desmit stipendijas iemaksas 86,85 EUR apmērā ik pēc četrām nedēļām no oktobra līdz jūnijam. Sākot studijas, šiem studentiem tiek piedāvāta vienreizēja stipendija 465,87 EUR apmērā. Otrajā ciklā iztikas stipendija tiek piešķirta tajās programmās, kuras ļauj iegūt kādu no noteiktām profesijām. Studentu iztikas stipendijas apmērs ik gadu mainās proporcionāli valsts dzīves dārdzības indeksa izmaiņām.
- Studenti, kas ir nonākuši grūtībās (un šis fakts ir apstiprināts), stipendijas vietā var pretendēt uz papildu iztikas stipendiju, kas tiek izmaksāta desmit maksājumos pa 291,62 EUR ik pēc četrām nedēļām. „Vispārīgo programmu” apguvēji saņem ikgadēju stipendiju 465,87 EUR apmērā, bet noteiktu programmu studenti – 689,81 EUR apmērā.
- Studentiem, kas vēlas studēt ārzemēs, ir pieejamas vairākas stipendiju programmas.
- Vecākiem, kuru bērni iegūst augstāko izglītību, tiek piešķirta **nodokļu atlaide** 150–840 EUR gadā līdz bērnu 23 gadu vecumam. Nepilna laika vai strādājošiem studentiem nav tiesību uz nodokļu atlaidi.
- Aizdevums un ģimenes pabalsts** nav pieejams.

NĪDERLANDE

GALVENĀS IEZĪMES

PIEZĪME: DATI ATTIECAS UZ TIEM STUDENTIEM, KAS SĀKA STUDIJAS PĒC 2015. GADA 1. SEPTEMBRA.

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Maksas apmērs tiek noteikts centralizēti (2016./17. ak. g. tas ir 1984 EUR), un tā jāmaksā visiem studentiem (pirmajā ciklā, otrajā ciklā un īsajā ciklā). Studenti, kas apgūst nepilna laika vai duālās profesionālās izglītības programmu, maksā no 1163 līdz 1984 EUR atkarībā no augstākās izglītības iestādes lēmuma.
- Maksa par otro bakalaura grādu vai maģistra grādu augstākajā profesionālajā izglītībā ir vidēji no 6500 līdz 7000 EUR, savukārt maksa par otro universitātes bakalaura grādu ir vidēji 8000 EUR. Lielākā maksa jāmaksā medicīnas studentiem – 32 000 EUR. Maksa par otro universitātes maģistra grādu ir aptuveni 12 000 EUR, un lielākā maksa – 32 000 EUR – jāmaksā ekonomikas programmu studentiem (vienā programmā) un veselības aprūpes programmās, t. sk. medicīnā.
- Starptautiskajiem studentiem – tiem, kas nav EEZ, Surinamas vai Šveices valstspiederīgie, – maksas apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes bez jebkādiem norādījumiem no ministrijas puses.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

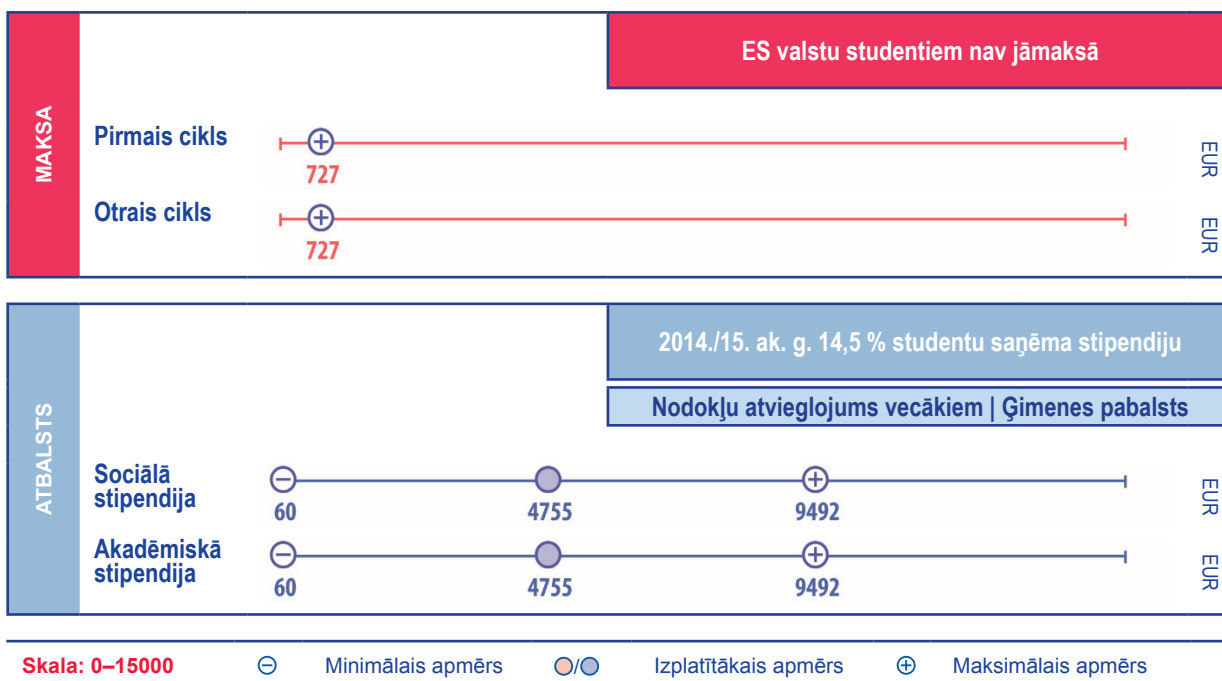
- Studenti, kas augstākās profesionālās izglītības iestādē vai universitātē iestājušies kopš 2015. gada 1. septembra, var pieteikties uz valsts **aizdevumu**, kura maksimālais apmērs ir 1028 EUR mēnesī. To veido divas daļas: viena ir paredzēta dzīvošanas izmaksu segšanai un tās maksimālais apmērs ir 862,50 EUR mēnesī, bet otra – 165 EUR mēnesī – ir paredzēta studiju maksas segšanai. Tiem studentiem, kas studijas ir sākuši pirms 2015. gada, ir tiesības uz sociālo stipendiju programmas standarta garumā.
- Studenti var saņemt tādu pašu aizdevuma summu vēl trīs gadus pēc studiju beigšanas. Aizdevuma atmaksas termiņš ir 35 gadi. Mēnesī atdodamā summa ir atkarīga no aizdevuma apmēra, personas ienākumiem un procentu likmes (2016. g. – 0,01 %). Ja ienākumi ir mazāki par minimālo algu, aizdevums nav jāatmaksā. Pēc 35 gadiem atlikušais parāds tiek dzēsts. Maksājumus ir iespējams samazināt arī tad, ja ienākumi samazinās vismaz par 15 %.
- Atkarībā no vecāku ienākumiem studentiem ir pieejama arī papildu **stipendija** maksimums 384 EUR mēnesī. Tā nav jāatmaksā, ja students absolvē 10 gadu laikā, bet maksimālais aizdevuma apmērs tiek samazināts. 2015./16. ak. g. uzņemtie studenti saņēma vidēji ap 3900 EUR gadā.
- Studentiem, kuru studijas aizkavējas veselības stāvokļa dēļ, ir tiesības saņemt studentiem paredzēto finansiālo atbalstu vēl vienu gadu. Viņiem ir tiesības arī uz aizdevumu līdz 1200 EUR, ja viņi absolvē 10 gadu laikā.
- Visiem studentiem, kas atbilst noteiktajiem kritērijiem, sabiedriskais transports ir par brīvu vai nu darb dienās, vai brīvdienās pēc studenta izvēles.
- Profesionālās apmācības kuponi: tie studenti, kas augstākās izglītības studijas (HBO vai universitātē) pirmo reizi sāk laika posmā no 2015./16. ak. g. līdz 2018./19. ak. g., pabeidzot studijas, saņem profesionālās apmācības kuponu. Šī kupona maksimālā vērtība ir 2000 EUR, un to var izmantot 5–10 gadu laikā pēc absolvēšanas.
- Nodokļu atvieglojums vecākiem un ģimenes pabalsts** nav pieejams.

Plānotās reformas

- No 2017. gada 1. augusta – studiju maksas aizdevums visiem, kas jaunāki par 55 gadiem. Lai veicinātu mūžizglītību, ikviens, kas ir jaunāks par 55 gadiem, var pieteikties uz studiju aizdevumu, lai segtu studiju maksu. Augstākajā profesionālajā izglītībā un universitātēs tas stāsies spēkā no 2017. gada 1. septembra.
- No 2017. gada 1. septembra – studentu standarta finansējums no iestāšanās dienas. Tiem augstākās profesionālās izglītības vai universitātes studentiem, kas, sākot studijas, ir jaunāki par 18 gadiem, būs tiesības arī uz studentu finansējumu no pirmās studiju dienas. Pašlaik tas ir pieejams, sākot ar pirmo ceturksni pēc iestāšanās.

AUSTRIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

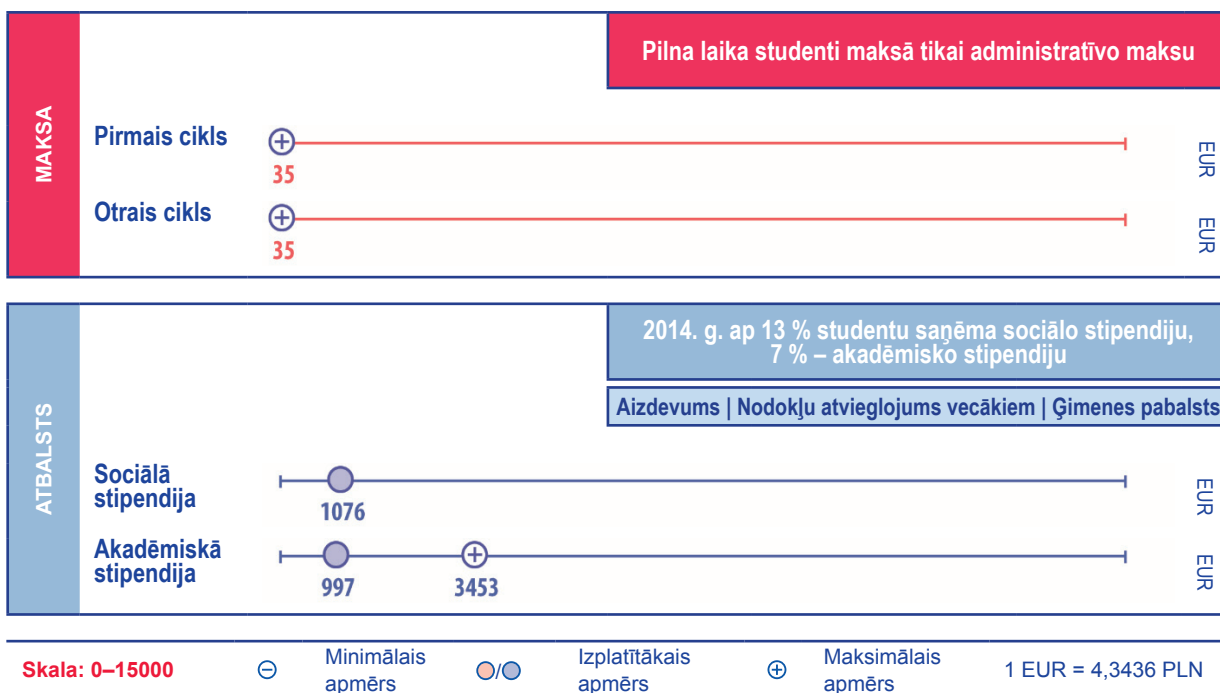
- ES valstu studentiem un tiem, kam ir tādas pašas tiesības, universitātēs un universitātes pedagoģiskajās koledžās (*Pädagogische Hochschule*) studiju maksa nav jāmaksā. Nav jāmaksā arī administratīvā maksa. Ja students maksimālo studiju ilgumu pārsniedz par vairāk nekā gadu, viņam ir jāmaksā 363,36 EUR semestrī. Atbrīvojums no maksas var tikt piešķirts tādos gadījumos kā studijas vai stažēšanās starpvalstu mobilitātes programmās, slimība vai grūtniecība, kā arī studentiem invalīdiem.
- Lietišķo zinātņu universitātēm (*Fachhochschulen*) ir tiesības prasīt maksu, kas nepārsniedz 363,36 EUR semestrī.
- Austrijas augstākajā izglītībā īsā cikla programmu nav.
- Starptautiskajiem studentiem (t. i., tiem, kas nav no ES vai EEZ dalībvalstīm) universitātēs parasti jāmaksā 726,72 EUR semestrī. Studenti no attīstības valstīm ar universitātes lēmumu no šīs maksas var tikt atbrīvoti. Studenti no mazattīstības valstīm no maksas ir atbrīvoti. Lietišķo zinātņu universitātēm (*Fachhochschulen*) ir tiesības prasīt maksu izmaksu segšanai, un studentiem no valstīm, kas nav ES un EEZ dalībvalstis, tā parasti ir lielāka par 363,36 EUR semestrī.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Federālo stipendiju pirmā un otrā cikla studentiem veido divas daļas: tiešais studiju finansējums, kas tiek izmaksāts skaidrā naudā, un netiešais studiju finansējums. Netiešais finansējums var izpausties kā pārveduma maksājums studentu vecākiem (piemēram, ģimenes pabalsts vai nodokļu atvieglojums) vai kā bezskaidras naudas pabalsts (piemēram, veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšana studentiem un nodokļu atvieglojums).
- Tiešā studentu atbalsta apmērs ir līdz 9492 EUR gadā, un tas tiek izmaksāts ikmēneša maksājumos, balstoties uz sociālajiem kritērijiem un labiem akadēmiskajiem rezultātiem. Atbalsta apmērs tiek noteikts, ņemot vērā studenta, viņa vecāku un dzīvesbiedra ienākumus un ģimenes locekļu skaitu. Stipendija ir jāatmaksā tikai tad, ja pēc diviem pirmajiem semestriem trūkst akadēmisko sekmju apliecinājuma.
- Studentu vecāki var saņemt **ģimenes pabalstu** (158,90 EUR mēnesī par katru bērnu) un **nodokļu atvieglojumu** (58,40 EUR mēnesī par katru bērnu), ja students ir jaunāks par 24 gadiem (izņēmuma gadījumos līdz 25 gadu vecumam) un turpina studēt.
- Aizdevums** studentiem nav pieejams.

POLIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

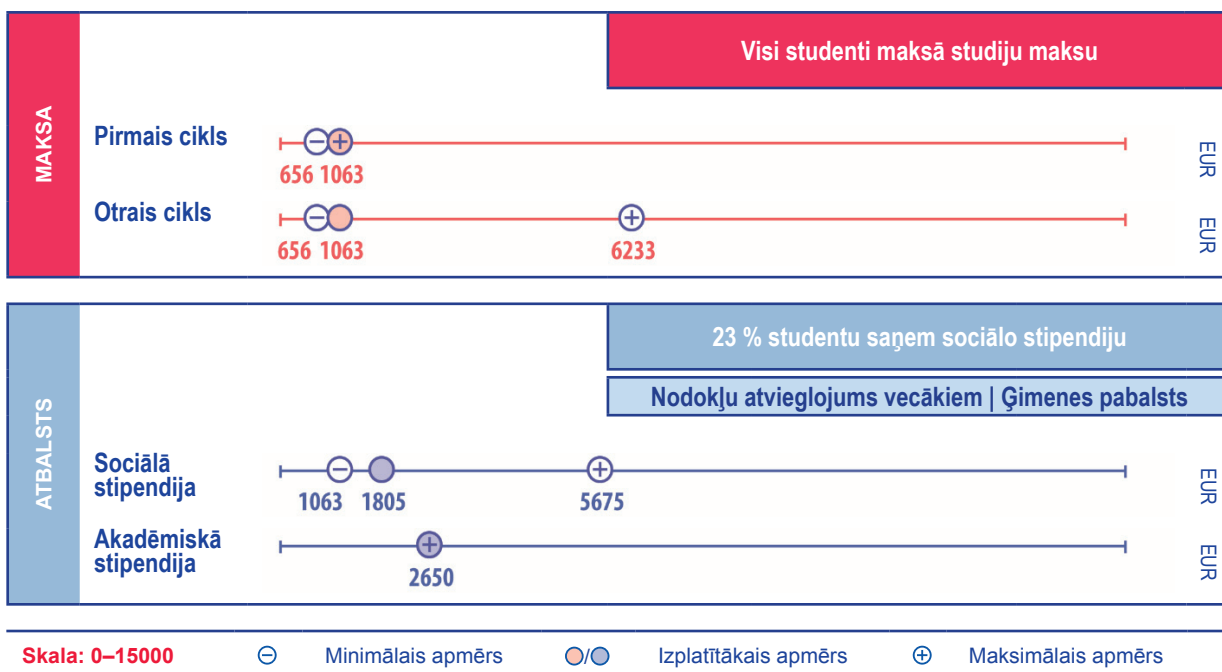
- Valsts augstākās izglītības iestādēs pilna laika studentiem studiju maksa jāmaksā tikai tad, ja kursu vieni apgūst atkārtoti. Nepilna laika studentiem jāmaksā gada maksa, ko nosaka augstākās izglītības iestādes, – vidēji ap 4700 PLN. Katra iestāde var no maksas atbrīvot vai to samazināt.
- Visiem studentiem vienu reizi studiju ciklā ir jāmaksā imatrikulācijas maksa – maksimums 150 PLN. Studentiem jāmaksā arī administratīvā maksa, kas sedz studenta identifikācijas kartes, sekmju grāmatīņas un diploma izsniegšanas izmaksas.
- Īsā cikla programmu nav.
- Studenti no ES un EBTA valstīm un citām noteiktām kategorijām (piemēram, studenti ar bēgļa statusu) studē atbilstoši tiem pašiem nosacījumiem kā Polijas pilsoņi. Maksas apmēru citiem starptautiskajiem studentiem nosaka augstākās izglītības iestādes.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Sociālā stipendija ir pieejama visiem studentiem (gan pirmā un otrā cikla, gan nepilna laika) ar zemiem personiskajiem vai ģimenes ienākumiem, kā arī studentiem invalīdiem. Ienākumu sliekšni, līdz kuram var pretendēt uz sociālo stipendiju, nosaka augstākās izglītības iestādes, un tas ir no 668,20 līdz 1043,90 PLN uz vienu cilvēku mēnesī. 2014. gadā 13,28 % no visiem studentiem sociālo stipendiju saņēma, balstoties uz sociāli ekonomiskajiem apstākļiem, un 1,64 % sociālās stipendijas saņēmēju bija studenti invalīdi. Stipendijas vidējais apmērs bija 4674,28 PLN gadā.
- Labākajiem pilna un nepilna laika studentiem tiek piešķirta akadēmiskā stipendija, kuras vidējais apmērs ir 4332,70 PLN gadā. 2014. gadā šādu stipendiju saņēma 7,43 % no visiem studentiem. Likumā noteikts, ka kopējais sociālās un akadēmiskās stipendijas apmērs mēnesī nedrīkst pārsniegt 90 % no asistenta (zemākā līmeņa akadēmiskais darbinieks augstākās izglītības iestādē) pamatalgas.
- Aizdevumu 6000 PLN gadā var saņemt jebkura cikla students, kura personiskie neto ienākumi nepārsniedz 2500 PLN mēnesī (2014./15. ak. g.). Valsts galvo par visu aizdevuma summu tiem studentiem, kuru ģimenes ienākumi ir 600 PLN mēnesī uz vienu ģimenes locekli, un par 70 % tiem studentiem, kuru ģimenes ienākumi ir 1000 PLN mēnesī. Studenti, kas sāk studijas pirms 25 gadu vecuma, var pieteikties uz aizdevumu, ko piešķir uz studiju laiku vai maksimums sešiem gadiem. Aizdevumu jāmaksāt divus gadus pēc studiju beigšanas. Aizdevuma izmantošanas periodā un nākamajos divos gados procenti tiek segti no valsts budžeta, bet vēlāk procentu līkmes pieaugums ir ierobežots. Izcilākajiem 5 % absolventu 20 % no aizdevuma summas var tikt dzēsti.
- Vecākiem vai aizbildņiem ir pieejams nodokļu atvieglojums 1112,04 PLN gadā par vienu studējošu bērnu līdz 25 gadu vecumam, ja ienākumi nepārsniedz noteiktu līmeni un ja students nav nopelnījis ar nodokli apliekamus ienākumus (t. sk. peļņu no kapitāla pieauguma), kas pārsniedz 3089,00 PLN gadā. Tikai studentiem paredzēta nodokļu atvieglojuma nav.
- Ģimenes pabalsts tiek piešķirts vecākiem ar zemiem ienākumiem vai studentiem invalīdiem.

PORTUGĀLE

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

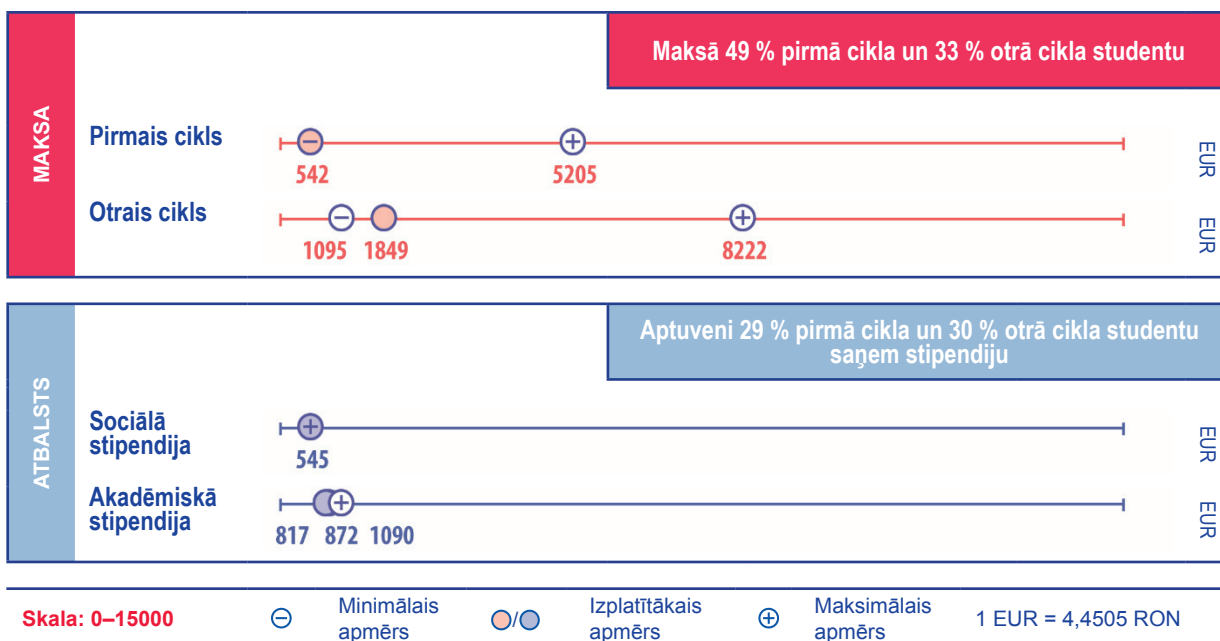
- Pirmā cikla programmām, integrētajām otrā cikla programmām (*mestrados integrados*) un otrā cikla programmām (*mestrados*), kuru apguve pēc pirmā cikla grāda iegūšanas ar likumu ir noteikta kā obligāta, lai varētu strādāt noteiktās profesijās, gada studiju maksu nosaka katrs valsts augstākās izglītības iestāde. Tā sniedzas no 656,50 līdz 1063,47 EUR. 2016./17. akadēmiskajam gadam ir noteikta minimālā un maksimālā maksa.
- Visām pārējām otrā cikla programmām valsts augstākās izglītības iestādes studiju maksu nosaka pēc saviem ieskatiem un tā nav ierobežota. Studiju maksas apmērs ir ļoti atšķirīgs atkarībā no katras programmas izmaksām un kvalitātes.
- Īsā cikla programmām gada studiju maksu nosaka augstākās izglītības iestādes. Tā nedrīkst pārsniegt 1063 EUR (maksimālā maksa par pirmā cikla programmām, integrētajām otrā cikla programmām un otrā cikla programmām, kuru apguve ar likumu ir noteikta kā obligāta, lai varētu strādāt noteiktās profesijās).
- Starptautiskie studenti maksā lielāku maksu nekā vietējie studenti, un tās apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Ir pieejama sociālā un akadēmiskā **stipendija**. Tiesības uz sociālo stipendiju nosaka studentu un viņu ģimenes ienākumi. Sociālās stipendijas apmērs ir atkarīgs no studiju maksas apmēra un sniedzas no 1063,47 līdz 5675 EUR. Akadēmiskās stipendijas apmērs ir fiksēts – 2650 EUR gadā. Tas, cik akadēmisko stipendiju katrs augstākās izglītības iestāde var piešķirt, ir iepriekš noteikts pēc attiecības 1 akadēmiskā stipendija uz 500 studentiem. Tiesības uz šo stipendiju studentam ir tad, ja iepriekšējā gadā viņš ir izpildījis visas studiju prasības un ieguvis labas atzīmes (augstākas par 16 skalā no 0 līdz 20). Papildu stipendija tiek piešķirta ne vairāk kā 1000 studentiem, kuri pārceļas studēt uz mazāk apdzīvotiem Portugāles reģioniem. Šīs stipendijas apmērs ir 1500 EUR gadā.
- Augstākās izglītības studentiem ir pieejama īpaša **aizdevumu** programma, kas ļauj saņemt valsts garantētu aizdevumu ar zemu procentu likmi.
- Nodokļu atvieglojums vecākiem** izpaužas kā nodokļu atvilkums par izglītības izdevumiem. Nodokļu atvieglojums ir 30 % no visiem izglītības izdevumiem, bet ne vairāk kā 800 EUR. Atkarībā no ģimenes kopējiem ienākumiem var būt noteikti papildu ierobežojumi – ģimenes kopējiem ienākumiem palielinoties, atvieglojuma apmērs samazinās.
- Ģimenes pabalsts** – bērna pabalsts – pienākas ģimenēm, kurās ir bērns līdz 24 gadu vecumam, kas ir uzņemts augstākās izglītības iestādē, ja mājāsaimniecības ienākumi nepārsniedz summu, kas ir 1,5 reizes lielāka par sociālā atbalsta indeksu, kas reizināts ar 14 (2013. gadā – 8803,62 EUR), un ja ģimenes aktīvās vērtība ir mazāka nekā sociālā atbalsta indekss, kas reizināts ar 240 (2013. gadā – 100 612,80 EUR).

RUMĀNIJA

GALVENĀS IEZĪMES ⁽²³⁾

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Ir divu veidu studiju vietas – valsts subsidētās un maksas. Subsidēto vietu skaitu katru gadu nosaka valdība. Visiem studentiem jāmaksā augstākās izglītības iestāžu noteiktā reģistrācijas maksa.
- Maksas studentiem studiju maksas apmēru visām programmām nosaka universitātes senāts, kas piešķir arī atbrīvojumu no maksas, balstoties uz sociālajiem vai akadēmiskajiem kritērijiem.
- Maksas apmērs tiek aprēķināts, ņemot vērā pilna laika studentu vidējo skaitu un pieejamo valsts finansējumu.
- Pirmajā ciklā: 2410 RON sociālo zinātņu programmās; 4752,96 RON inženierzinātņu un datorsistēmu programmās; maksimums 23 166,91 RON mākslas (kinematogrāfijas) programmās. Otrajā ciklā: 4874,56 RON sociālo zinātņu programmās; 8230 RON inženierzinātņu un datorsistēmu programmās; maksimums 36 591,16 RON mākslas (kinematogrāfijas) programmās.
- Augstākās izglītības īsā cikla programmu nav.
- Starptautiskajiem studentiem par augstākās izglītības ieguvu jāmaksā. Minimālais maksas apmērs katrā studiju jomā ir noteikts ar likumu.

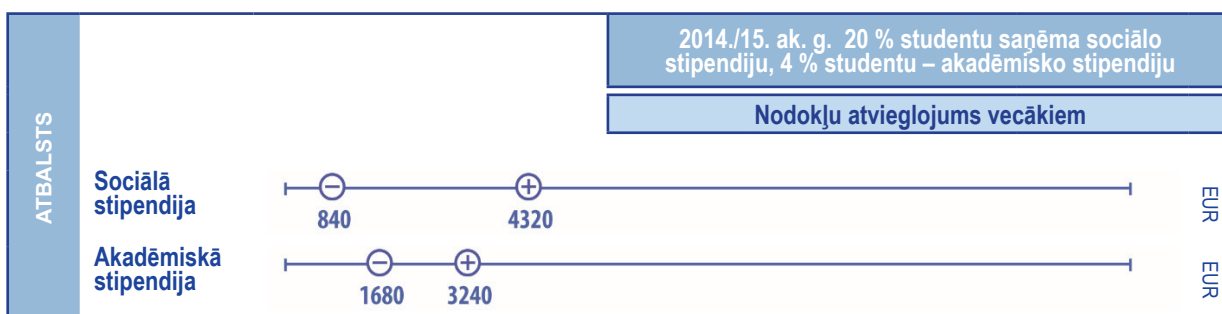
Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- **Sociālās stipendijas** apmērs parasti ir 250 RON mēnesī, un to izmaksā 9,7 mēnešus. Sociālā stipendija tiek piešķirta, ņemot vērā studenta finansiālo stāvokli. 2015. gadā sociālo stipendiju saņēma 7,84 % pilna laika studentu.
- **Akadēmiskās stipendijas** veidi ir dažādi: studiju stipendija (parasti 375 RON mēnesī 9,7 mēnešus) un akadēmiskā stipendija (parasti 400 RON mēnesī 9,7 mēnešus). Stipendija par izcilām studiju sekmēm (katrā fakultātē tiek piešķirta tikai viena šāda stipendija) var sasniegt 600 RON mēnesī, un arī tā tiek izmaksāta 9,7 mēnešus. Stipendija par izcilu pētniecisko darbu bakalaura grāda studijās nepārsniedz 500 RON mēnesī un tiek izmaksāta 9,7 mēnešus. 2015. gadā akadēmisko stipendiju saņēma 15,68 % pilna laika studentu.
- Stipendijas apmēru nosaka katra augstākās izglītības iestāde. Stipendija ir paredzēta, lai segtu dzīvošanas izmaksas studentu viesnīcā un izdevumus par pārtiku. Universitāte nosaka piešķiramo stipendiju skaitu atkarībā no kopējiem augstākās izglītības izdevumiem paredzētajiem līdzekļiem. Līdzekļus katru gadu piešķir ministrija. Uz stipendiju var pretendēt pirmā un otrā cikla studenti, bet ne nepilna laika studenti.
- Studentu aizdevums, ģimenes pabalsts un nodokļu atvieglojums vecākiem nav pieejams.

⁽²³⁾ Diagrammā un statistikas datos redzamais maksas un stipendijas apmērs attiecas uz 2015. finanšu gadu.

SLOVĒNIJA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000

Minimālais apmērs

Izplatītākais apmērs

Maksimālais apmērs

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

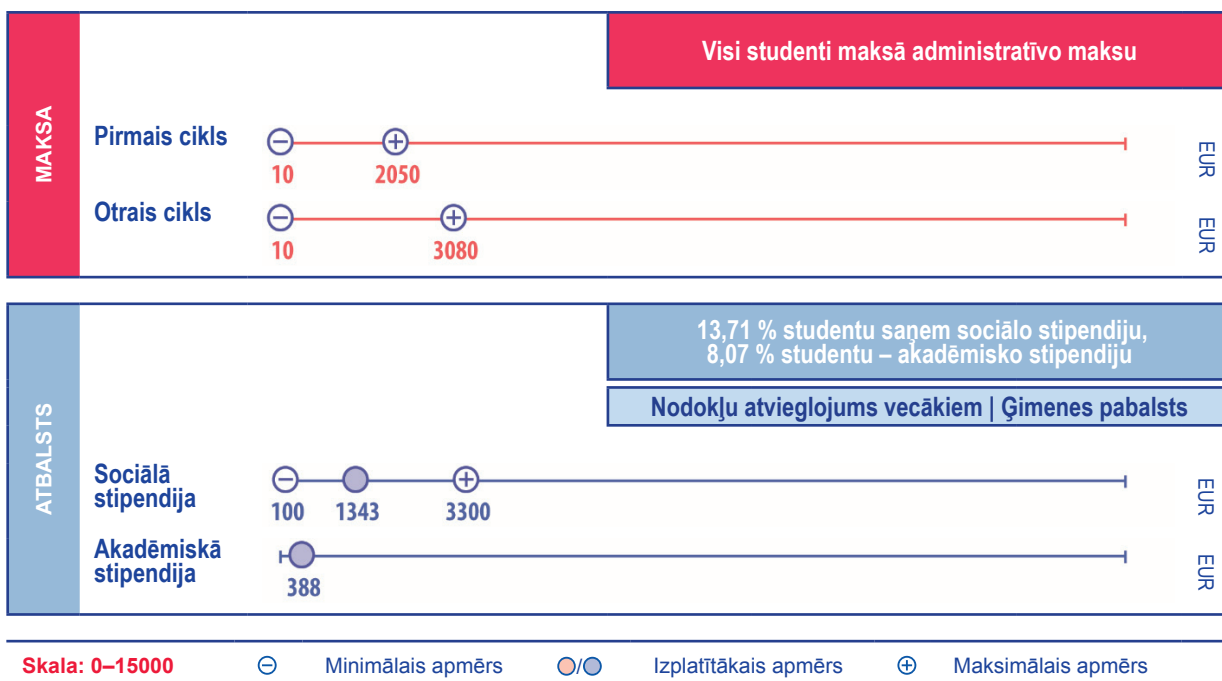
- Pilna laika studenti maksā tikai reģistrācijas maksu (ītajā ciklā 20–30 EUR, pirmajā un otrajā ciklā 21–29 EUR), kā arī sedz praktisko darbu un mācību ekskursiju izmaksas, ja tādas attiecīgajā studiju programmā ir paredzētas. Vietējiem un ES valstu pilna laika studentiem studiju maksa nav jāmaksā.
- Nepilna laika studentiem un starptautiskajiem studentiem jāmaksā vienāda maksa, un tās apmēru nosaka augstākās izglītības iestāde. Pirmajā ciklā studiju maksa sniedzas no 1950 līdz 9020 EUR, bet otrajā ciklā no 800 līdz 15 831 EUR. Augstākās izglītības īsā cikla programmās studiju maksa sniedzas no 1045 līdz 3250 EUR.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Ir pieejama sociālā un akadēmiskā **stipendija**. Stipendija tiek izmaksāta 12 mēnešus gadā. Korporatīvā stipendija var tikt līdzfinansēta arī no valsts līdzekļiem. Īsā, pirmā un otrā cikla studentiem ir pieejams vienāds atbalsts.
- Sociālā stipendija ir pieejama ekonomiski nelabvēlīgā situācijā esošiem studentiem, un tās apmērs ir atkarīgs no mājsaimniecības ienākumiem. Papildus var tikt piešķirta arī piemaksa par akadēmiskajiem sasniegumiem, piemaksa studentiem, kuri nedzīvo kopā ar ģimeni vai kuriem ir īpašas izglītības vajadzības. 2014./15. ak. g. sociālo stipendiju saņēma 20 % no visiem augstākās izglītības studentiem.
- Akadēmiskā stipendija tiek piešķirta studentiem, kam ir izcilas sekmes vai izcili rezultāti pētnieciskajā darbā un mākslā vai konkursos. Papildus akadēmiskās stipendijas pamatsummai var tikt piešķirta arī piemaksa tiem studentiem, kas nedzīvo kopā ar ģimeni vai kam ir īpašas izglītības vajadzības. 2014./15. ak. g. akadēmisko stipendiju saņēma 4 % no visiem augstākās izglītības studentiem.
- Pilna laika un nepilna laika studentiem ir tiesības uz stipendiju, ja viņi nav nodarbināti, nav reģistrējušies kā bezdarbnieki vai nav uzņēmuma vai privātas institūcijas vadītāji un, sākot studijas pirmā grāda ieguvi, ir jaunāki par 27 gadiem. Viņiem ir jābūt Slovēnijas pilsoņiem un/vai pastāvīgajiem iedzīvotājiem.
- Aizdevums** nav pieejams.
- Nodokļu atvieglojums vecākiem** tiek piešķirts par katru apgādībā esošo bērnu, un tā apmērs ir atkarīgs no apgādājamo bērnu skaita (2016. gadā no 2436 līdz 7957 EUR). Tiesības uz šo nodokļu atvieglojumu ir tiem vecākiem, kuru bērns ir students, nav nodarbināts vai neveic uzņēmējdarbību un, sākot augstākās izglītības iegūvi, ir jaunāks par 26 gadiem.
- Ģimenes pabalsts** netiek piešķirts.

SLOVĀKIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

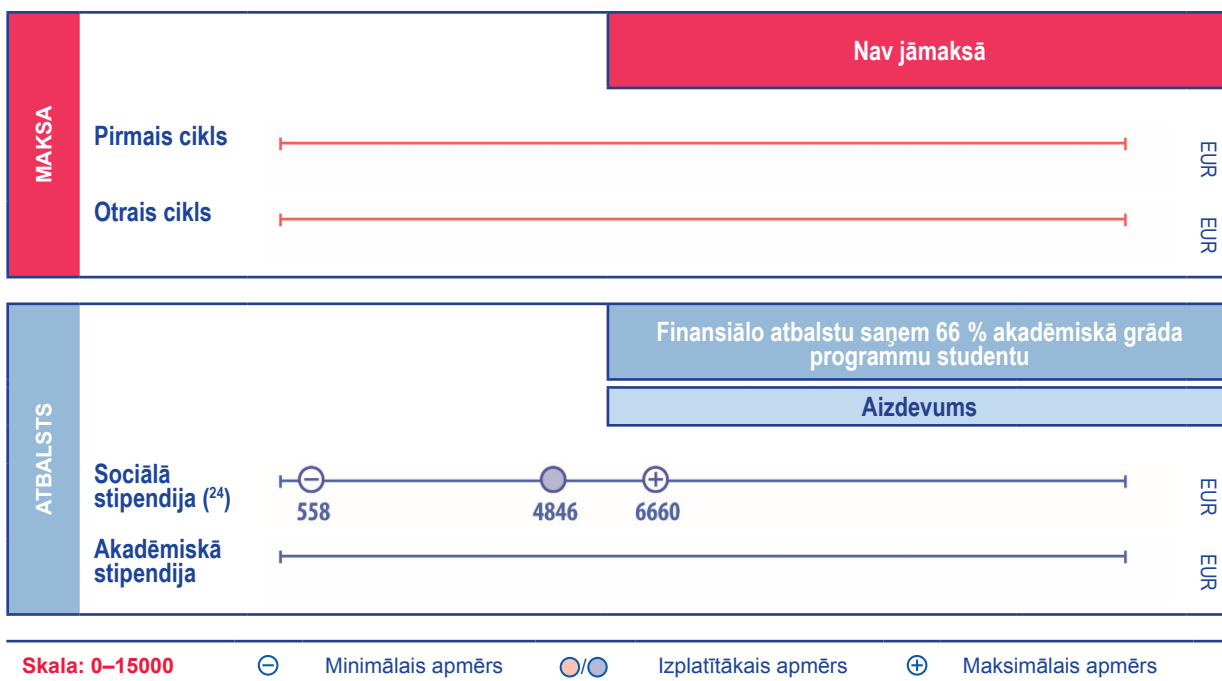
- Visi studenti maksā reģistrācijas maksu 10 līdz 100 EUR apmērā par vienu akadēmisko gadu. Valsts augstākās izglītības iestādēs (īsajā, pirmajā un otrajā ciklā) pilna laika studenti, kas nepārsniedz attiecīgās studiju programmas apguves parasto ilgumu, studiju maksu nemaksā.
- Tiem studentiem, kas parasto studiju ilgumu pārsniedz vai kas viena akadēmiskā gada laikā paralēli apgūst divas vai vairākas programmas, ir jāmaksā studiju maksa, kuras apmērs ne pirmajā, ne otrajā ciklā nedrīkst pārsniegt 1800 EUR par akadēmisko gadu. Neklātienēs vai nepilna laika studentiem pirmajā ciklā ir jāmaksā ne vairāk kā 2050 EUR gadā un otrajā ciklā ne vairāk kā 3080 EUR gadā. Tiem studentiem, kas apgūst studiju programmu, kura tiek piedāvāta tikai svešvalodā, ir jāmaksā augstākās izglītības iestādes noteiktā studiju maksa. Studiju un cita maksa valsts augstākās izglītības iestādēs nedrīkst pārsniegt 50 % no pilna laika izglītības vidējām izmaksām.
- Studenti no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, maksā lielāku studiju maksu – no 2000 līdz 10 000 EUR gadā.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Studentiem ir likumā paredzētas tiesības uz **sociālo stipendiju**, ja viņi atbilst noteiktiem nosacījumiem. Sociālās stipendijas apmērs ir 10 līdz 275 EUR mēnesī, un uz to var pretendēt pirmā un otrā cikla studenti. Īsā cikla studenti var pretendēt uz sociālo stipendiju, kuras apmērs ir 22,61 līdz 45,21 EUR mēnesī atkarībā no viņu akadēmiskajiem rezultātiem.
- Motivējošu **akadēmisko stipendiju** augstākās izglītības iestādes piešķir par izciliem sasniegumiem studijās, pētniecībā un jaunradē, mākslā un sportā. Tās apmēru nosaka augstākās izglītības iestāde vai fakultāte. Valsts subsidija šim nolūkam tiek aprēķināta kā vidēji 450 EUR uz vienu studentu 10 procentiem studentu. Universitātem tiek piešķirts papildu finansējums akadēmiskās stipendijas izmaksāšanai noteiktās zinātņu studiju jomās. Stipendijas apmēru nosaka universitātes. Valsts subsidija tiek aprēķināta kā vidēji 1000 EUR uz vienu studentu 15 procentiem studentu.
- Valsts subsidēts **aizdevums**, ko piešķir izglītības atbalsta fonds, ir pieejams pilna un nepilna laika studentiem visā parastajā studiju programmas apguves laikā. Aizdevuma apmērs sniedzas no 500 līdz 2500 EUR gadā, un to izmanto aptuveni 1 % studentu.
- **Ģimenes pabalsts** 23,52 EUR mēnesī tiek izmaksāts pilna laika studentu vecākiem līdz studenta 25 gadu vecumam ar nosacījumu, ka students nepārtrauc studijas.
- **Nodokļu atvieglojums vecākiem**: vienreizējs nodokļa atvilkums 21,41 EUR mēnesī. Strādājošiem studentiem nodokļu atvieglojums nav pieejams.

SOMIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Studentiem maksa nav jāmaksā.
- Studentiem no valstīm, kas nav ES vai EEZ dalībvalstis, jāmaksā vismaz 1 500,00 EUR gadā.
- Augstākās izglītības īsā cikla programmu nav.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Tiesības uz studentu finansiālo atbalstu ir tikai pilna laika studentiem. Maksimālais atbalsta apmērs ir 11 260,32 EUR gadā. Izplatītākā summa ir 8445,24 EUR, no kuriem 3600 EUR ir studentu aizdevums.
- Studiju stipendija ir pieejama visiem studentiem, ja viņi gadā iegūst vidēji 60 kredītpunktus, un tā tiek piešķirta uz maksimāli 64 mēnešiem. Stipendijas apmērs ir atkarīgs no studenta vecuma un tā, vai students dzīvo kopā ar vecākiem. Parasti tie studenti, kas ir vecāki par 18 gadiem un dzīvo patstāvīgi, saņem maksimāli 336,79 EUR. Tie studenti, kas ir jaunāki par 20 gadiem un dzīvo kopā ar vecākiem, parasti saņem 62 līdz 163,80 EUR mēnesī.
- Studentiem, kuri dzīvo patstāvīgi, piemaksa par mājokli sedz 80 % no trīs maksas, un maksimālais tās apmērs ir 201,60 EUR mēnesī. Šīs piemaksas apmērs atbilst nepieciešamībai (t. i., mazāks atbalsts tiem studentiem, kam ir mazākas mājokļa izmaksas). Studiju stipendija un piemaksa par mājokli parasti ir pieejama deviņus mēnešus, taču tikai tad, ja studenta ienākumi, kas var būt gūti jebkurā kalendārā gada laikā, nepārsniedz 11 850 EUR gadā.
- Studentu aizdevumu 400 EUR mēnesī garantē valdība. Tiem studentiem, kuri absolvē noteiktajā laikā, var tikt piemērota nodokļu atlaide (30 % studentiem, kas sāka studēt pirms 2014. gada 1. augusta) vai kompensācija (40 % studentiem, kas sāka studēt 2014. gada 1. augustā vai vēlāk). Studentu aizdevumu parasti jāmaksā 1,5–2 gadus pēc absolvēšanas, un tā atmaksāšana jāpabeidz divas reizes ilgākā periodā nekā studiju ilgums. Procentu likme un nosacījumi tiek saskaņoti ar studentu un banku.
- Nodokļu atvieglojums vecākiem un ģimenes pabalsts nav pieejams.

Plānotās reformas

No 2017. gada 1. augusta starptautiskajiem studentiem bez pastāvīgās uzturēšanās atļaujas par bakalaura un maģistra svešvalodu programmu apguvi būs jāmaksā gadskārtēja studiju maksa.

⁽²⁴⁾ Norādītajā sociālās stipendijas apmērā nav ietverta piemaksa par mājokli, ko saņem patstāvīgi dzīvojošie studenti (skat. tekstā).

ZVIEDRIJA

GALVENĀS IEZĪMES

		Zviedrijas un citu ES valstu studentiem nav jāmaksā
MAKSA	Pirmais cikls	EUR
	Otrais cikls	EUR

		2014. g. 89 % pilna laika un 26 % nepilna laika studentu saņēma stipendiju
		2014. g. 52 % studentu izmantoja aizdevumu
ATBALSTS	Sociālā stipendija	EUR
	Akadēmiskā stipendija	EUR

Skala: 0–15000

Minimālais apmērs

Izplatītākais apmērs

Maksimālais apmērs

1 EUR = 9,5008 SEK

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

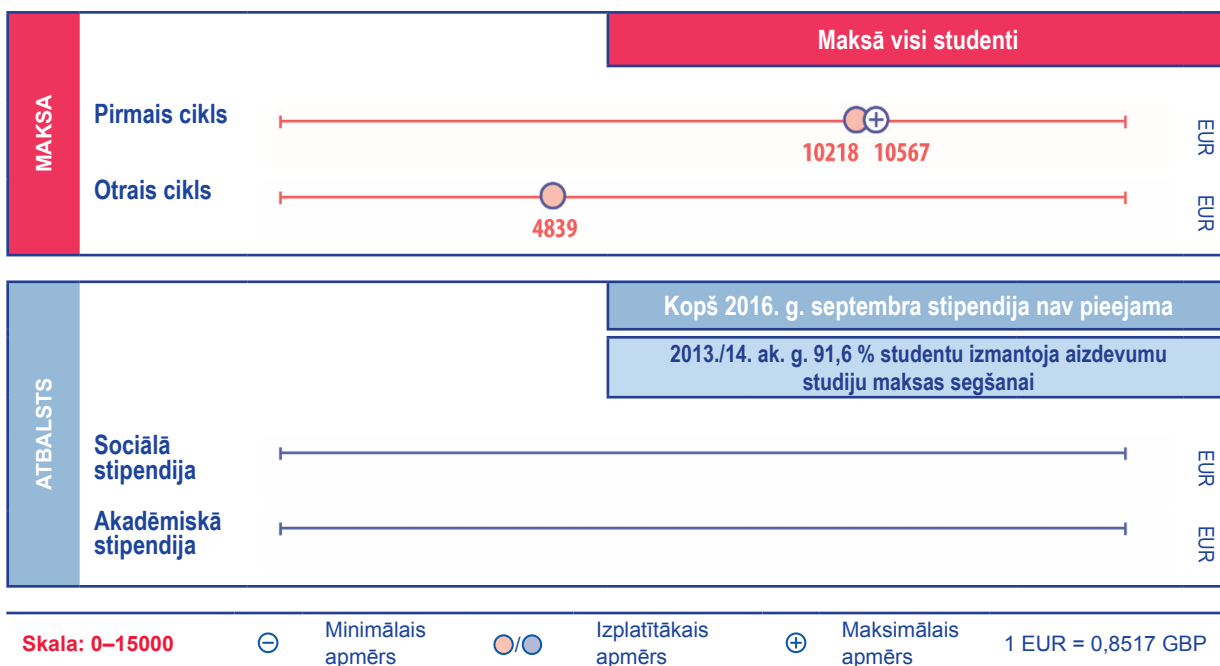
- Pilna un nepilna laika studentiem no Zviedrijas, kā arī ES, EBTA un EEZ valstīm nekāda maksa nav jāmaksā.
- Citiem starptautiskajiem studentiem kopš 2011. gada rudens par augstākās izglītības ieguvu ir jāmaksā. Maksas apmēru augstākās izglītības iestādes nosaka tā, lai pilnīgi tiktu segtas visas izmaksas.
- No 2015. gada 1. februāra pilna un nepilna laika studentiem no Zviedrijas, kā arī ES, EBTA un EEZ valstīm var būt jāmaksā studiju maksa, ja viņi apgūst vairākām augstskolām kopīgu grāda programmu un ja studiju maksa netiek maksāta Zviedrijas augstākās izglītības iestādei un nav saistīta ar to studiju programmas daļu, kuru organizē attiecīgā Zviedrijas augstākās izglītības iestāde.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Visiem pilna laika studentiem ir pieejama **stipendija** 704 SEK nedēļā 40 nedēļas gadā sešus gadus. Maksimālais stipendijas apmērs ir 28 160 SEK gadā. Nepilna laika studentiem, kas studē vismaz 50 % laika, ir iespēja saņemt stipendiju proporcionāli studiju tempam. 2014. gadā stipendiju saņēma 71 % studentu.
- Visiem pilna laika studentiem ir pieejams valsts garantēts aizdevums 1772 SEK nedēļā 40 nedēļas gadā sešus gadus. Aizdevuma maksimālais apmērs gadā ir 70 880 SEK. Nepilna laika studentiem, kas studē vismaz 50 % laika, ir iespēja saņemt aizdevumu proporcionāli studiju tempam. Aizdevuma atmaksāšana jāsāk ne ātrāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad students ir saņēmis pēdējo aizdevuma maksājumu, un jāpabeidz 25 gadu laikā vai pirms 60 gadu vecuma sasniegšanas. Par procentu likmes līmeni valdība lemj reizi gadā. 2014. gadā aizdevumu saņēma 52 % studentu.
- Studenti, kam ir bērni, var saņemt papildu stipendiju. Daži studenti var saņemt arī papildu aizdevumu, kā arī aizdevumu, lai segtu ar studijām saistītas papildu izmaksas. Tas attiecas, piemēram, uz studentiem, kam ir papildu izdevumi par divām dzīvesvietām, transportu, mūzikas instrumentu iegādi u. c.
- Nodokļu atvieglojums vecākiem un ģimenes pabalsts** nav pieejams.
- Īsā cikla studentiem ir tiesības uz tādu pašu atbalstu kā pirmā un otrā cikla studentiem.

APVIENOTĀ KARALISTE – ANGLIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Dati par pirmā cikla studentiem attiecas tikai uz jauniešiem. Tiem studentiem, kas studiju nolūkos šķērso Apvienotās Karalistes iekšējās robežas, ir jāmaksā atšķirīga maksa un ir pieejami atšķirīgi atbalsta pasākumi.

Maksa (2016./17. ak. g.)

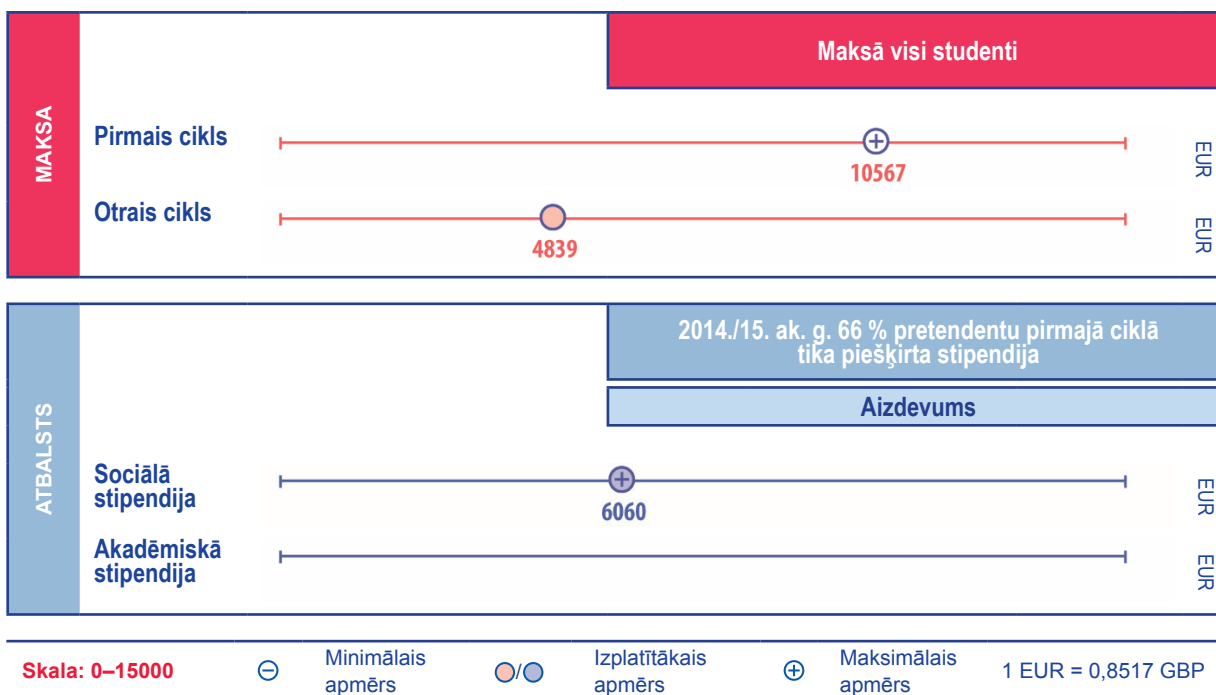
- Pirmajā ciklā maksu par pilna laika programmām nosaka augstākās izglītības iestādes un valsts augstākās izglītības iestādēs tā nedrīkst pārsniegt 9000 GBP. 2015./16. ak. g. vidējā maksa bija 8703 GBP pirms atbrīvojumu no maksas piemērošanas un 8636 GBP pēc atbrīvojumu piemērošanas. Studentiem nav jāmaksā uzreiz, un viņi var pieteikties uz aizdevumu, lai pilnībā segtu visus maksājumus. Pirmajā ciklā maksu par nepilna laika programmām nosaka augstākās izglītības iestādes un tā nedrīkst pārsniegt 6750 GBP.
- Otrajā ciklā maksa par programmām netiek reglamentēta un ir ļoti atšķirīga. Diagrammā redzamais „izplatītākais apmērs” (4839 GBP) atspoguļo orientējošu maksu studentiem pētnieciskajā darbā 2016./17. ak. g., kuru noteikusi Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padome.
- Īsā cikla programmu studentiem jāmaksā tāda pati maksa kā pirmā cikla programmu studentiem.
- Starptautiskajiem studentiem pirmajā un otrajā ciklā maksas apmērs netiek regulēts.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Pirmā un īsā cikla pilna laika programmās studenti, kas sāka studijas 2016./17. ak. g., nesaņem sociālo stipendiju, bet var saņemt lielāku **aizdevumu** dzīvošanas izmaksu segšanai. Maksimālais aizdevuma apmērs studentiem, kas dzīvo savas ģimenes mājoklī, ir 6904 GBP. Tiem studentiem, kas nedzīvo ģimenes mājoklī, maksimālā šī aizdevuma summa ir 8200 GBP ārpus Londonas un 10 702 GBP Londonā. Aizdevuma atmaksas ir saistīta ar ienākumiem un ir noteikta 9 % apmērā no ienākumiem virs 21 000 GBP sliekšņa; procentu likme tiek aprēķināta, mazumtirdzniecības cenu indeksam pieskaitot 3 %. Studentiem, kuru apgādībā ir bērni vai kam ir invaliditāte, ir pieejamas īpašas atbalsta stipendijas. Daudzas izglītības iestādes studentiem no nepietiekami pārstāvētām grupām piedāvā arī citas stipendijas.
- Turpinot pirmā cikla studijas, pilna laika studenti, kas studijas sāka pirms 2016./17. ak. g., joprojām var pieteikties uz iztikas stipendiju līdz 3387 GBP, kā arī uz mazāka apmēra iztikas aizdevumu. Piešķirtās stipendijas apmērs ir atkarīgs no mājaimniecības ienākumiem. 2014./15. ak. g. 57,5 procentiem pretendentu, kam bija tiesības uz atbalstu (stipendiju un/vai aizdevumu), stipendija tika piešķirta vai nu pilnā apmērā (42,8 %), vai daļēji (14,7 %).
- Pirmajā ciklā nepilna laika studenti, kas studē vismaz 25 % laika, vai studenti, kas apgūst īsā cikla programmu, var pieteikties uz aizdevumu, lai segtu studiju maksu, kuru var atmaksāt pēc studiju beigšanas. Aizdevums dzīvošanas izmaksu segšanai nav pieejams.
- Otrajā ciklā pēcdiploma studijās no 2016./17. ak. g. ir pieejams aizdevums līdz 10 000 GBP maģistra grāda pēcdiploma studijām. Tāda pati summa ir paredzēta viena gada vai ilgākām maģistra programmām. Otrajā ciklā pēcdiploma programmās, kurās grādu piešķir, balstoties uz diplomdarbu, atsevišķas iestādes var piešķirt akadēmisko stipendiju, kuras apmērs parasti sakrīt ar minimālo stipendijas apmēru, ko ieteikusi Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padome; 2016./17. ak. g. tas bija 14 296 GBP.
- Nodokļu atvieglojums vecākiem un ģimenes pabalsts** nav būtisks studentu atbalsta sistēmas elements.

APVIENOTĀ KARALISTE – VELSĀ

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Dati par pirmā cikla studentiem attiecas tikai uz jaunajiem studentiem. Tiem studentiem, kas studiju nolūkos šķērso Apvienotās Karalistes iekšējās robežas, ir jāmaksā atšķirīga maksa un ir pieejami atšķirīgi atbalsta pasākumi.

Maksa (2016./17. ak. g.)

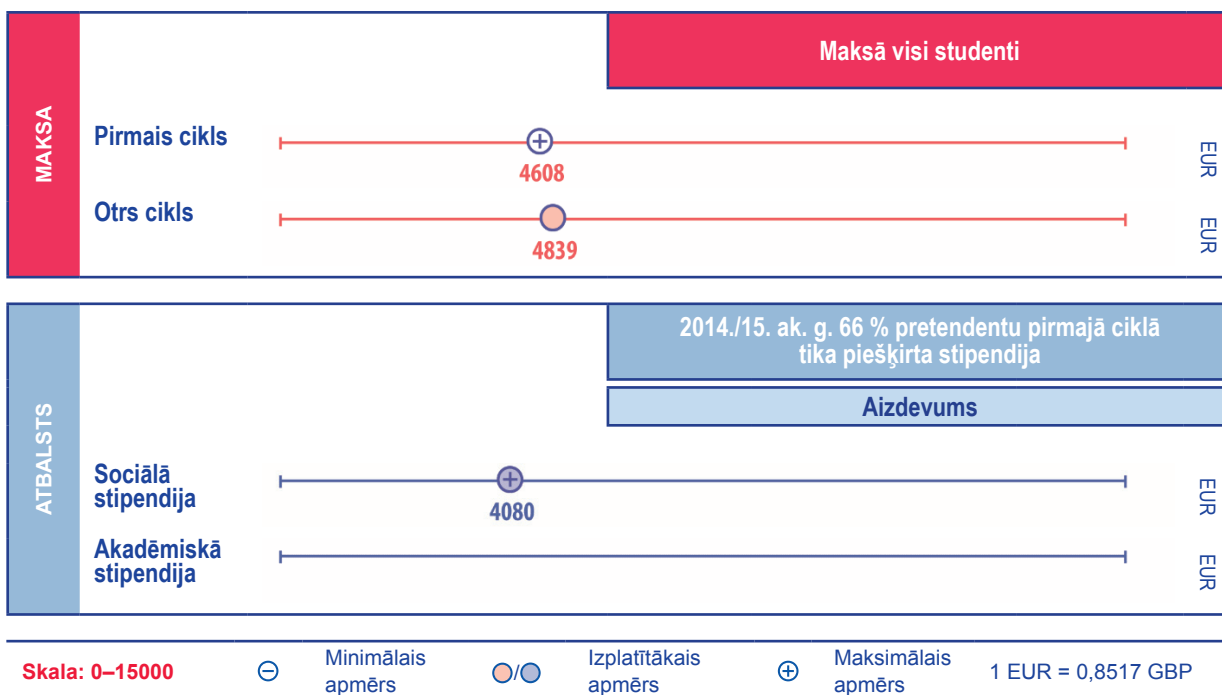
- Pirmajā ciklā pilna laika programmās maksas apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes, bet iestādēs ar apstiprinātu studiju maksas plānu tā nedrīkst pārsniegt 9000 GBP, lai veicinātu izglītības ieguves iespēju vienlīdzību (t. i., nodrošinātu izglītības ieguves iespējas studentiem ar maziem ienākumiem un studentiem no citām nepietiekami pārstāvētām grupām), savukārt iestādēs bez šāda plāna tā nedrīkst pārsniegt 4000 GBP. Studentiem nav jāmaksā uzreiz, un viņi var pieteikties uz studiju stipendiju.
- Pirmajā ciklā nepilna laika programmās Velsā studējošiem Velsas studentiem maksimālā maksa ir 2625 GBP.
- Otrajā ciklā maksa par programmām netiek reglamentēta un ir ļoti atšķirīga. Diagrammā redzamais „izplatītākais apmērs” (4839 GBP) atspoguļo orientējošu maksu studentiem pētnieciskajā darbā 2016./17. ak. g., kuru noteikusi Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padome.
- Īsā cikla programmu studentiem jāmaksā tāda pati maksa kā pirmā cikla programmu studentiem.
- Starptautiskajiem studentiem pirmajā un otrajā ciklā maksas apmērs netiek regulēts.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Pirmajā un īsajā ciklā pilna laika studenti, lai pilnībā varētu segt studiju maksu, var pieteikties uz **studiju stipendiju** līdz 5100 GBP apmērā un uz **studiju aizdevumu** līdz 3900 GBP apmērā. Aizdevuma atmaksa ir saistīta ar ienākumiem un ir noteikta 9 % apmērā no ienākumiem virs 21 000 GBP sliekšņa; procentu likme tiek aprēķināta, mazumtirdzniecības cenu indeksam pieskaitot 3 %.
- Atbalsta pasākumu kompleksā ir ietverta arī sociālā **stipendija** un **aizdevums** dzīvošanas izmaksu segšanai. Stipendijas apmērs ir atkarīgs no ienākumiem, un tā maksimālais apmērs ir 5161 GBP studentiem, kuru mājāsaimniecības ienākumi nepārsniedz 18 370 GBP. 2014./15. ak. g. 66,6 % pretendentu, kam bija tiesības uz atbalstu (stipendiju un/vai aizdevumu), saņēma stipendiju (37,4 % – pilnu stipendiju un 29,2 % – daļēju). Maksimālais aizdevuma apmērs studentiem, kas dzīvo ģimenes mājoklī, ir 4786 GBP. Studentiem, kas nedzīvo ģimenes mājoklī, tas ir 6183 GBP, bet studentiem, kas saņem sociālo stipendiju, mazāks. Aizdevuma atmaksa ir noteikta 9 % apmērā no ienākumiem virs 21 000 GBP sliekšņa; procentu likme tiek aprēķināta, mazumtirdzniecības cenu indeksam pieskaitot 3 %.
- Pirmajā ciklā nepilna laika studenti, kas studē vismaz 25 % laika, vai studenti, kas apgūst īsā cikla programmu, var pieteikties uz aizdevumu studiju maksas segšanai. Tiem studentiem, kas studē vismaz 50 % laika, ir pieejama sociālā stipendija.
- Otrajā ciklā visiem studentiem pieejamu atbalsta pasākumu nav. Otrā cikla pēcdiploma programmās, kurās grādu piešķir, balstoties uz diplomdarbu, atsevišķas izglītības iestādes var piešķirt akadēmisko stipendiju, kuras apmērs parasti sakrīt ar minimālo stipendijas apmēru, ko ieteikusi Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padome; 2016./17. ak. g. tas bija 14 296 GBP.
- Nodokļu atvieglojums vecākiem un ģimenes pabalsts** nav būtisks studentu atbalsta sistēmas elements.

APVIENOTĀ KARALISTE – ZIEMEĻĪRIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Dati par pirmā cikla studentiem attiecas tikai uz jaunajiem studentiem. Tiem studentiem, kas studiju nolūkos šķērso Apvienotās Karalistes iekšējās robežas, ir jāmaksā atšķirīga maksa un ir pieejami atšķirīgi atbalsta pasākumi.

Maksa (2016./17. ak. g.)

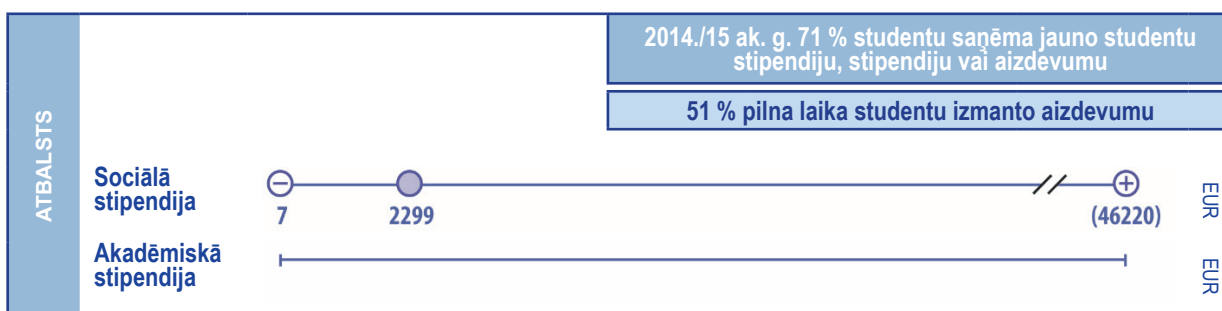
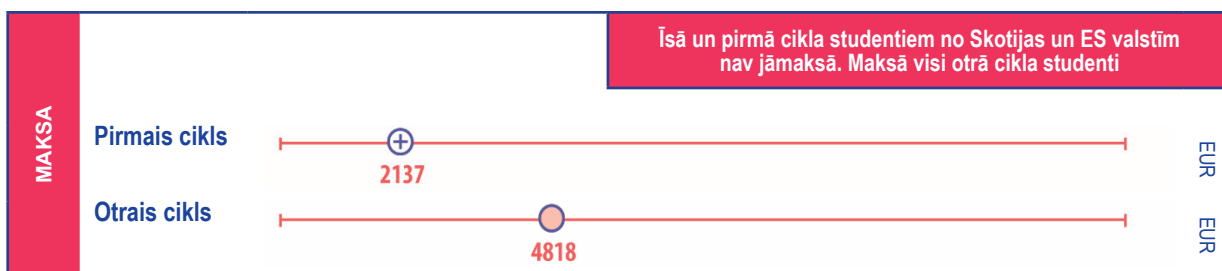
- Pirmajā ciklā pilna laika programmās maksas apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes un tas nedrīkst pārsniegt 3925 GBP. Studentiem nav jāmaksā uzreiz, un viņi var pieteikties uz aizdevumu, lai pilnībā segtu visus maksājumus.
- Pirmajā ciklā nepilna laika programmās maksas apmērs netiek regulēts un aizdevums nav pieejams.
- Otrajā ciklā maksa par programmām netiek reglamentēta un ir ļoti atšķirīga. Diagrammā redzamais „izplatītākais apmērs” (4839 GBP) atspoguļo orientējošu maksu studentiem pētnieciskajā darbā 2016./17. ak. g., kuru noteikusi Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padome.
- Īsā cikla programmu studentiem jāmaksā tāda pati maksa kā pirmā cikla programmu studentiem.
- Starptautiskajiem studentiem pirmajā un otrajā ciklā maksas apmērs netiek regulēts.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Pirmā un īsā cikla pilna laika studentu atbalsta pasākumu kompleksā ir ietverta sociālā **stipendija** dzīvošanas izmaksu segšanai. Pilna stipendija 3475 GBP apmērā tiek piešķirta studentiem, kuru mājsaimniecības ienākumi nepārsniedz 19 203 GBP; daļēja stipendija tiek piešķirta studentiem, kuru mājsaimniecības ienākumi nepārsniedz 41 065 GBP. 2014./15. ak. g. stipendiju saņēma 59,9 % pretendentu (37,6 % – pilnu stipendiju un 22,3 % – daļēju). Visām izglītības iestādēm ir jāpiedāvā papildu stipendija (tās apmērs ir atšķirīgs) studentiem, kuri saņem maksimālo stipendiju dzīvošanas izmaksu segšanai vai īpašu atbalsta stipendiju.
- Atbalsta pasākumu kompleksā ir ietverts arī **aizdevums** dzīvošanas izmaksu segšanai, kas ir pieejams visiem studentiem. Maksimālais aizdevuma apmērs ir 3750 GBP, ja students dzīvo ģimenes mājoklī, 6780 GBP, ja students nedzīvo ģimenes mājoklī, un 5770 GBP par Apvienotās Karalistes studiju programmas gadu, kas pavadīts ārvalstīs. Studentiem, kas saņem sociālo stipendiju, pieejamā summa ir mazāka. Aizdevuma atmaksa ir saistīta ar ienākumiem un ir noteikta 9 % apmērā no ienākumiem virs 17 495 GBP sliekšņa.
- Pirmajā ciklā nepilna laika studentiem atbalsta pasākumu kompleksā ir paredzēta sociālā stipendija daļējai studiju maksas segšanai. Tie studenti, kuri studē 50 % laika vai intensīvāk un kuru mājsaimniecības ienākumi nepārsniedz 25 420 GBP, saņem stipendiju studiju maksas segšanai. Stipendija tiek piešķirta pēc slidošās skalas, un maksimālā stipendija tiek piešķirta tiem studentiem, kuri studē 75 % laika un kuru mājsaimniecības ienākumi nepārsniedz 16 843 GBP.
- Otrajā ciklā visiem studentiem pieejamu atbalsta pasākumu nav. Otrā cikla pēcdiploma programmās, kurās grādu piešķir, balstoties uz diplomdarbu, atsevišķas izglītības iestādes var piešķirt akadēmisko stipendiju, kuras apmērs parasti sakrīt ar minimālo stipendijas apmēru, ko ieteikusi Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padome; 2016./17. ak. g. tas bija 14 296 GBP.
- Nodokļu atvieglojums vecākiem un ģimenes pabalsts** nav būtisks studentu atbalsta sistēmas elements.

APVIENOTĀ KARALISTE – SKOTIJA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000

Minimālais apmērs

Izplatītākais apmērs

Maksimālais apmērs

1 EUR = 0,8517 GBP

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

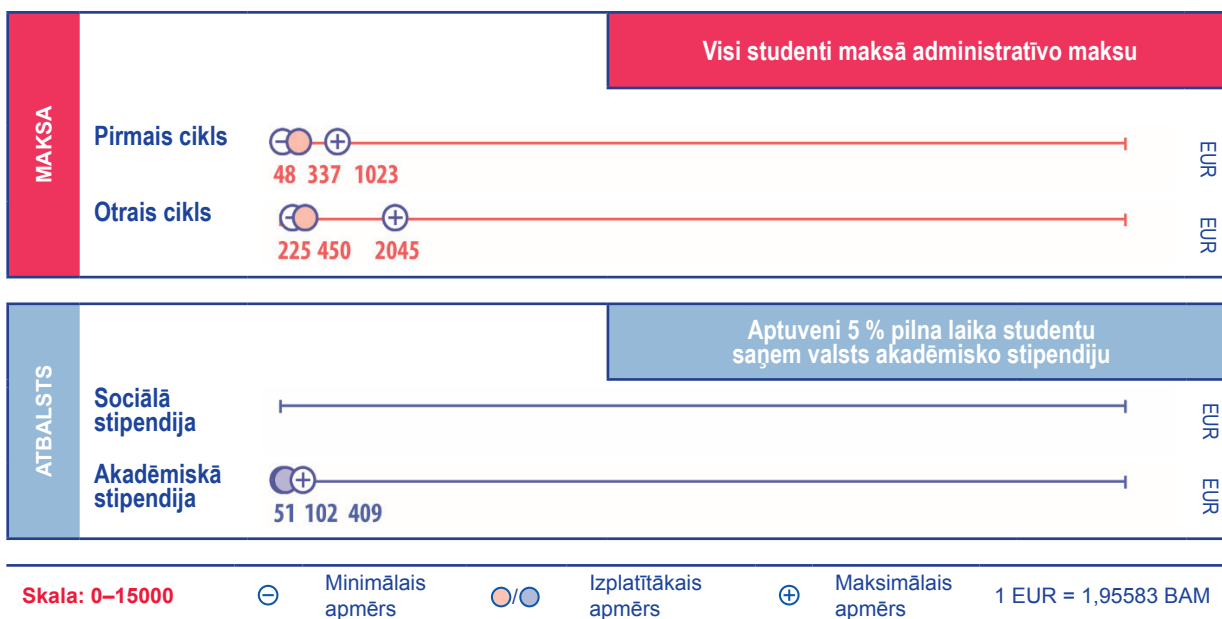
- Īsā un pirmā cikla pilna laika studentiem no Skotijas un ES valstīm par augstākās izglītības ieguvu nav jāmaksā. Studentiem no Anglijas, Velsas un Ziemeļīrijas ir jāsedz maksa, kuras apmērs nepārsniedz 9000 GBP, kas atbilst maksimālajai maksai pārējās Apvienotās Karalistes daļās. Nepilna laika studentiem maksa netiek reglamentēta, bet parasti tā ir atbilstoši proporcionāla no pilna laika studentu maksas.
- Otrajā ciklā maksa netiek reglamentēta un tās apmērs atšķiras atkarībā no studiju jomas un pilna vai nepilna laika studijām.
- Starptautiskajiem studentiem (ne no ES valstīm) maksa netiek reglamentēta un to nosaka augstākās izglītības iestādes.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Pirmajā ciklā pilna laika studentiem ir pieejama gan stipendija, gan aizdevums un to apmērs ir atkarīgs no mājsaimniecības ienākumu līmeņa. „Jaunā studenta stipendija” līdz 1875 GBP gadā ir pieejama studentiem, kuri studiju sākšanas brīdī ir jaunāki par 25 gadiem un kuru mājsaimniecības ienākumi ir mazāki par 34 000 GBP. „Patstāvīgā studenta stipendija” līdz 875 GBP gadā ir pieejama vismaz 25 gadus veciem studentiem, kuru apgādībā ir bērns vai kuri dzīvo laulībā vai neregistrētās attiecībās un kuru mājsaimniecības ienākumi nepārsniedz 18 999 GBP. Papildu atbalsts ir pieejams arī studentiem, kam rodas papildu izmaksas saistībā ar invaliditāti vai mācīšanās grūtībām.
- Atkarībā no mājsaimniecības ienākumiem „jaunie studenti” var saņemt maksimālo aizdevumu 5750 GBP gadā, bet „patstāvīgie studenti” – maksimums 6750 GBP gadā. Visi noteiktajām prasībām atbilstošie studenti var pieteikties arī uz studiju aizdevumu, kura apmērs neatkarīgi no studenta ienākumiem ir 4750 GBP gadā. Aizdevumu jāsāk atmaksāt nākamajā aprīlī pēc absolvēšanas vai studiju pārtraukšanas. Aizdevuma atmaksai paredzēto summu – 9 % no ienākumiem, kas pārsniedz 17 495 GBP, – darba devēji parasti atskaita no personas atalgojuma. 2015. gadā aizdevumu izmantoja 51 % pilna laika studentu. 2016./17. ak. g. maksimālais atbalsta pasākumu (stipendijas un aizdevuma) apmērs bija 7625 GBP.
- Īpaša stipendija ir pieejama tiem nepilna laika Skotijas un ES studentiem, kuri akadēmiskajā gadā iegūst 15–59,5 ECTS kredītpunktus. Stipendijas apmērs ir proporcionāla daļa no pilna laika studentiem oficiāli noteiktā stipendijas apmēra.
- Otrā cikla studenti var pieteikties uz aizdevumu (līdz 3400 GBP) noteiktu pilna laika studiju programmu maksas segšanai (nepilna laika studiju programmu maksas segšanai – 1700 GBP). Otrā cikla studenti, kas apgūst noteiktas programmas, var pieteikties arī uz aizdevumu (līdz 4500 GBP) dzīvošanas izmaksu segšanai.
- **Nodokļu atvieglojums vecākiem un ģimenes pabalsts** nav būtisks studentu atbalsta sistēmas elements.

BOSNIJA UN HERCEGOVINA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Ir divu veidu studiju vietas: valsts subsidētās un maksas. 50 % pilna laika studentu atstājas valsts universitātēs un divās citās Bosnijas un Hercegovinas augstākās izglītības iestādēs studē valsts subsidētajās vietās. Šie studenti ir atļauti, pamatojoties uz labām sekmēm vidusskolā un iestājesāmenos. Viņu studiju maksu sedz atbildīgā izglītības ministrija, bet studentiem ir jāmaksā administratīvā un citas maksas (imatrikulācijas un pieteikšanās maksa, maksa par diploma un diploma pielikuma izsniegšanu u. c.), kas sniedzas no 94 līdz 500 BAM.
- Universitātēs 50 % pilna laika studentu maksā studiju maksu, kuras apmērs dažādās fakultātēs atšķiras. Šie studenti maksā arī administratīvo maksu. Pirmajā ciklā minimālā maksa maksas studentiem ir 440 BAM gadā, bet maksimālā – 1500 BAM gadā plus administratīvā maksa. Izplatītākā gada maksa pirmajā ciklā ir 660 BAM.
- Otrajā ciklā gada maksas apmērs sniedzas no 440 līdz 4000 BAM. Visiem otrā cikla studentiem jāmaksā studiju maksa un administratīvā maksa.
- Visiem nepilna laika studentiem (40 % no visiem studentiem) jāmaksā studiju maksa un administratīvā maksa. Pirmajā ciklā gada maksa sniedzas no 900 līdz 4500 BAM, otrajā ciklā – no 1000 līdz 3000 BAM.
- Īsā cikla programmu Bosnijas un Hercegovinas augstākās izglītības iestādēs nav.
- Starptautiskajiem studentiem var būt jāmaksā lielāka studiju maksa, bet citu maksu apmērs ir tāds pats kā pārējiem studentiem.

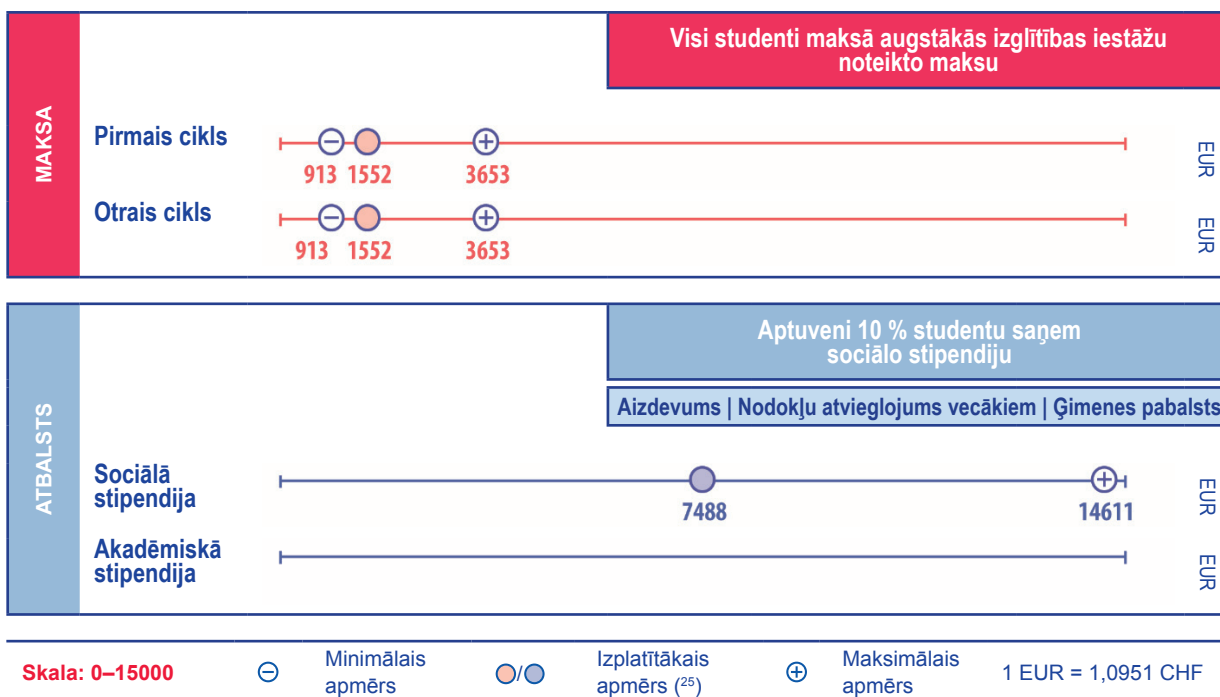
Atbalsts (2016./17. ak. g.)

Sociālās stipendijas nav.

- Atbildīgās izglītības ministrijas iestāžu un kantonu līmenī piešķir **akadēmisko valsts stipendiju** tiem pilna laika studentiem, kam ir Bosnijas un Hercegovinas pilsonība un kas studē valsts universitātēs. Vērtējot studentu atbilstību, tiek ņemti vērā gan sociālie, gan akadēmiskie kritēriji, piemēram, zemākais vērtējums – 8 no 10, labi rezultāti (1.–3.vieta) valsts vai starptautiskos konkursos, vecāku ienākumi un nodarbinātības statuss. Stipendijas apmērs sniedzas no 100 līdz 800 BAM mēnesī, un tā ir pieejama 12 mēnešus katru gadu līdz absolvēšanai. Citu stipendiju studentiem piešķir pašvaldība.
- Nepilna laika studenti uz valsts stipendiju nevar pretendēt.
- **Aizdevums, nodokļu atvieglojums vecākiem un ģimenes pabalsts** nav pieejams.

ŠVEICE

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Visiem studentiem (īsā, pirmā un otrā cikla) par augstākās izglītības ieguvu jāmaksā. Maksas apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes. Maksa parasti ietver administratīvo maksu (imatrikulācijas, reģistrācijas, sertifikācijas maksu) un studiju maksu. Papildus var būt jāmaksā par eksāmeniem, par bibliotēkas un sporta kompleksa izmantošanu, kā arī par sociālo un kultūras iestāžu apmeklēšanu.
- Tiem studentiem, kam ir akadēmiskais atvaļinājums, medicīnas studentiem prakses gada laikā un doktorantiem maksa ir mazāka.
- Lielākajā daļā augstākās izglītības iestāžu studenti, kam ir slikti ekonomiskie apstākļi, vai nepilna laika studenti var pieteikties uz atbrīvojumu no studiju maksas vai uz maksas samazinājumu.
- Valsts un valsts subsidētajās augstākās izglītības iestādēs īsā cikla programmu nav.
- Dažās augstākās izglītības iestādēs studentiem no ES un citām valstīm maksa ir lielāka.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Katrā kantonā studentiem, kas ir Šveices pastāvīgie iedzīvotāji, ir savi **stipendijas** un **aizdevuma** izsniegšanas noteikumi (decentralizēta sistēma). Visos kantonos piešķirtā summa ir atkarīga no pretendenta un viņa ģimenes finansiālā stāvokļa.
- Tiek nodrošināts atbalsts stipendijas, aizdevuma vai stipendijas un aizdevuma veidā. Vairums studentu saņem tikai stipendiju (2014. gadā aptuveni 95 % saņēma tikai stipendiju, aptuveni 2 % – tikai aizdevumu, aptuveni 3 % – stipendiju un aizdevumu). 2014. gadā visbiežāk tika izsniegts aizdevums 6200 CHF apmērā.
- Dažām augstākās izglītības iestādēm ir savi līdzekļi studentu papildu atbalstam. Tam studenti var pieteikties tikai tad, ja ir jau pieteikušies uz kantona stipendiju vai aizdevumu.
- Vecākiem, kas finansiāli atbalsta savu studējošo bērnu, federālajā līmenī var tikt atvilkti 6500 CHF no ienākuma nodokļa. Kantonu līmenī vecāku tiesības uz **nodokļu atvieglojumu** un tā apmērs atšķiras.
- Par 16–25 gadus veciem bērniem, kas iegūst izglītību, tiek izmaksāts **ģimenes pabalsts** vismaz 250 CHF mēnesī. Kantonu var piešķirt ģimenes pabalstu, kas ir lielāks par šo likumā noteikto minimumu.

⁽²⁵⁾ Šveices datus redzamais „izplatītākais apmērs” faktiski ir maksas vai stipendijas vidējais apmērs.

ISLANDE

GALVENĀS IEZĪMES

		Visi studenti maksā fiksētu maksu		
MAKSA	Pirmais cikls	⊖ 569	⊕ 6042	EUR
	Otrais cikls	⊖ 569	⊕ 6042	EUR
		Valsts stipendijas nav		
		Aptuveni 50 % studentu izmanto aizdevumu		
ATBALSTS	Sociālā stipendija			EUR
	Akadēmiskā stipendija			EUR
Skala: 0–15000		⊖	⊕	1 EUR = 131,75 ISK
		Minimālais apmērs	Izplatītākais apmērs	Maksimālais apmērs

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Visi studenti valsts augstākās izglītības iestādēs maksā administratīvo reģistrācijas maksu 75 000 ISK apmērā par katru akadēmisko gadu neatkarīgi no studiju programmas. Valsts augstākās izglītības iestādēs studē vairāk nekā 80 % pirmā un otrā cikla studentu.
- Uz starptautiskajiem studentiem attiecas tie paši noteikumi.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- **Aizdevumu** tīšā, pirmā un otrā cikla pilna laika studentiem izsniedz Islandes Studentu aizdevuma fonds. Aizdevuma apmērs lielā mērā ir atkarīgs no studenta ģimenes un personiskajiem apstākļiem, t. sk. ienākumiem. Individuālā atbalsta pamatsumma 2015./16. ak. g. bija 165 717 ISK mēnesī vai 24 858 ISK par katru iegūto ECTS kredītpunktu. Aptuveni 50 % studentu izmanto studentu aizdevumu. Tāds pats atbalsts pieejams arī pirmā un otrā cikla studentiem.
- Aizdevums var tikt piešķirts tiem pilna laika studentiem, kas apgūst papildu programmas, par kurām iegūst 60 ECTS kredītpunktus katrā akadēmiskajā gadā vai vismaz 30 ECTS kredītpunktus katrā semestrī. Aizdevums var tikt piešķirts arī, lai segtu studiju maksu par kursiem (neskaitot uzturēšanas izmaksas), kas tiek organizēti citādi. Aizdevums netiek piešķirts sagatavošanās kursu, doktorantūras programmu un profesionālās pilnveides programmu apguvei.
- Aizdevums tiek indeksēts, un tam ir fiksēta procentu likme 1 %. Aizdevuma atmaksāšana jāsāk divus gadus pēc absolvēšanas. Ar absolvēšanu tiek saprasts brīdis, kad students vairs nesaņem aizdevumu no Studentu aizdevuma fonda, ja vien viņš neapliecina, ka turpinās pretendēt uz aizdevumu arī nākamajā akadēmiskajā gadā. Atmaksāšanas saistības ir spēkā, līdz parāds tiek samaksāts vai aizņēmējs ir miris.
- Fonda valde var piešķirt pilnu vai daļēju atbrīvojumu no gadskārtējā maksājuma, ja kāds no tālāk minētajiem apstākļiem ir radījis saņēmējam ievērojamas finansiālas grūtības: slimība, bezdarbs un/vai darba nespēja slimības, invaliditātes, grūtniecības, bērna vai laulātā aprūpes vai tamlīdzīgu apstākļu dēļ.
- Valsts **stipendija** nav pieejama, tomēr universitātes un Islandes Pētniecības fonds absolventiem piešķir dažas akadēmiskās stipendijas otrā cikla studentiem.
- **Nodokļu atvieglojums vecākiem** un **ģimenes pabalsts** nav pieejams.

Plānotās reformas

2016. gada maijā valdība pieņēma un iesniedza Parlamentā visaptverošu likumprojektu par Studentu aizdevuma fonda darbību. Ja likums tiks pieņemts, valsts atbalsts izglītībai tiks būtiski mainīts. Jaunievedumu mērķis ir izveidot Ziemeļvalstu modelim atbilstošu studentu atbalsta fondu. Galvenās ierosinātās izmaiņas ir šādas.

Stipendija un aizdevums pilna laika studentiem ar izdevīgiem nosacījumiem:

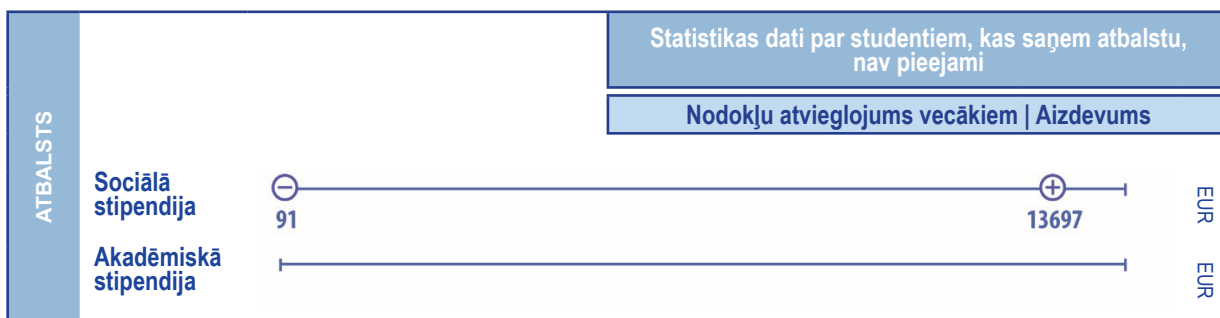
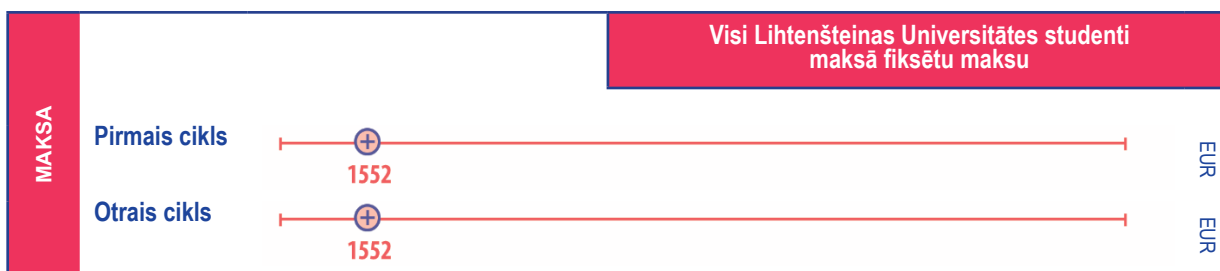
- ikmēneša izglītības stipendija 65 000 ISK apmērā 45 mēnešus ilgi, kas atbilst pieciem parastajiem akadēmiskajiem gadiem. Studenti var izvēlēties, vai saņemt tikai stipendiju vai stipendiju un aizdevumu, vai nepilna laika aizdevumu. Tiesības uz šo atbalstu var būt vairāk nekā 99 % studentu;
- maksimālā aizdevuma summa var būt līdz 15 000 000 ISK. Aizdevuma procentu likme būs fiksēta 2,5 % un indeksēta, plus 0,5 % prēmija.

Aizdevuma piešķiršanas un atmaksāšanas noteikumi būs līdzīgi kā citās Ziemeļvalstīs:

- atbalsts tiks piešķirts septiņus gadus (420 kredītpunkti) neatkarīgi no studiju procesa, nevis astoņus gadus (480 kredītpunkti) kā tagad, kad ir ierobežojumi attiecībā uz kredītpunktu izmantošanu dažādās izglītības pakāpēs;
- maksimālais aizdevuma atmaksāšanas termiņš būs 40 gadi, un aizdevums būs jāatmaksā līdz 67 gadu vecumam. Finansiālais atbalsts netiks sniegts studentiem, kam ir 60 gadi un vairāk;
- tāpat kā visās pārējās Ziemeļvalstīs, aizdevums būs jāatmaksā, veicot fiksētu ikmēneša iemaksu; iemaksas apmērs vairs nebūs atkarīgs no ienākumiem, kā tas ir pašlaik.

LIHTENŠTEINA

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000

Minimālais apmērs

Izplatītākais apmērs ⁽²⁶⁾

Maksimālais apmērs

1 EUR = 1,0951 CHF

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Maksas apmēru un maksāšanas kārtību nosaka augstākās izglītības iestādes.
- Visi studenti (t. sk. starptautiskie) Lihtenšteinas Universitātē (vienīgā valsts augstākās izglītības iestāde Lihtenšteinā) maksā gada maksu 1700 CHF apmērā (850 CHF semestrī).
- Lihtenšteinas augstākās izglītības sistēmā īsā cikla programmu nav.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

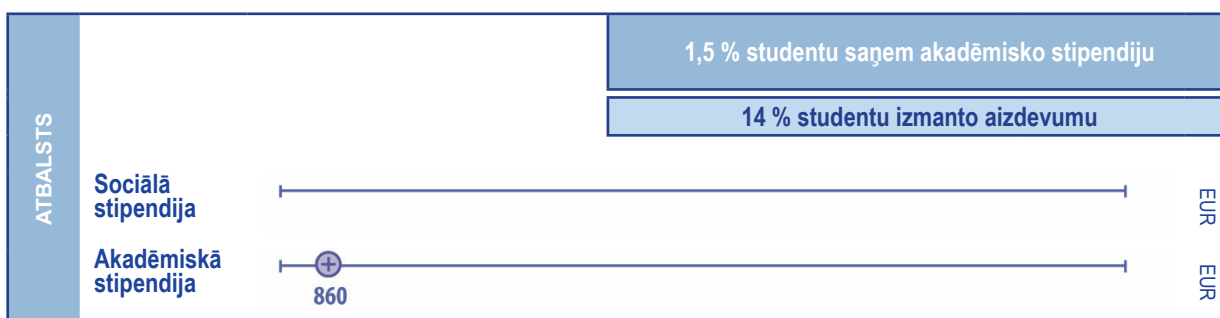
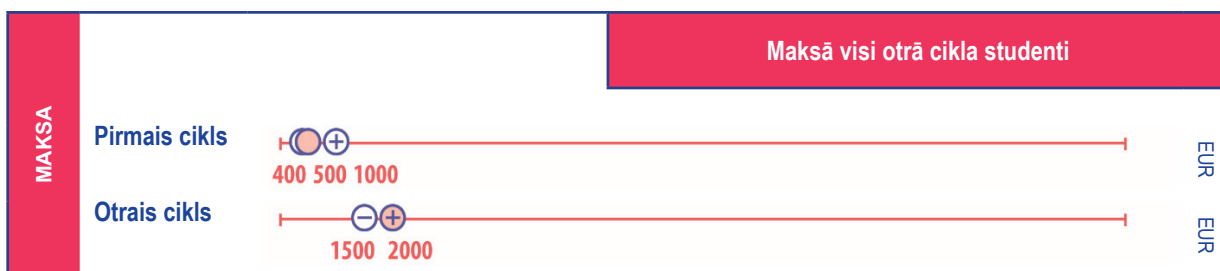
- Valsts atbalstu veido dažādas **stipendijas un bezprocentu aizdevuma kombinācijas**. Maksimālā kopējā summa ir 25 000 CHF, no kuriem 40–60 % ir stipendija un pārējā daļa – aizdevums. Studentiem no 32 gadu vecuma valsts sniegto finansiālo atbalstu veido tikai bezprocentu aizdevums.
- Lai studentam būtu tiesības uz valsts atbalstu, pieteikuma iesniegšanas brīdī viņam ir jābūt bijušam Lihtenšteinas pastāvīgajam iedzīvotājam vismaz trīs gadus. Tiek ņemti vērā arī studenta ienākumi un aktīvi (subsidiaritātes princips / sociālā atbalsta sistēma). Atbalsta apmērs ir atkarīgs no pieļaujamajām izmaksām un pamatotiem pieņēmumiem par studenta spēju pašam sevi uzturēt. Ja students ir jaunāks par 25 gadiem un nav strādājis pilnas slodzes darbu vismaz divus gadus, vērtējot studenta atbilstību atbalsta piešķiršanas kritērijiem un nosakot atbalsta apmēru, tiek ņemti vērā vecāku ienākumi un aktīvi.
- Aizdevuma atmaksāšana jāsāk 18 mēnešus pēc studiju programmas beigām, un tas ir jāatdod ar fiksētu likmi sešos maksājumos gadā. Vienu reizi pēc pieprasījuma iemaksa var tikt atlikta.
- Valsts stipendija var tikt piešķirta visās augstākās izglītības programmās, un tā ir pilnībā pārnesama mobilitātes nolūkos ⁽²⁷⁾. Ārvalstu studentiem finansiālais atbalsts nav pieejams.
- Ar izglītību saistītajiem izdevumiem tiek piemērots **nodokļu atvieglojums** 12 000 CHF gadā. Uz to tiesības ir pašiem studentiem vai, ja viņi joprojām dzīvo kopā ar vecākiem, – viņu vecākiem.
- Papildu **ģimenes pabalsts** ar izglītību saistīto izmaksu segšanai nav pieejams.

⁽²⁶⁾ Lihtenšteinas datus redzamais „izplatītākais apmērs” faktiski ir maksas vai stipendijas vidējais apmērs.

⁽²⁷⁾ Tā kā augstākās izglītības programmu piedāvājums Lihtenšteinā ir ierobežots, 90 % šīs valsts studentu studē ārzemēs (Šveicē un Austrijā).

MELNKALNE

GALVENĀS IEZĪMES

Skala: 0–15000

Minimālais apmērs

Izplatītākais apmērs

Maksimālais apmērs

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

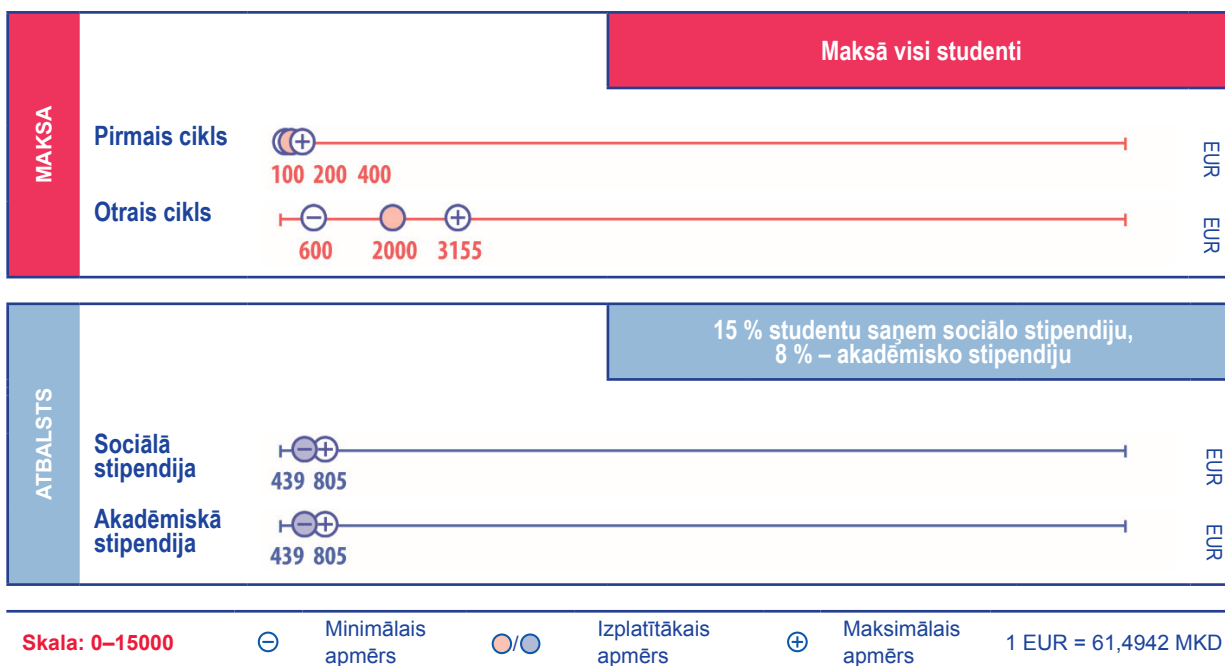
- Ir divu veidu studiju vietas: valsts subsidētās un maksas. Valdība katru gadu izlemj, cik studiju vietām studiju maksa tiks segta no valsts līdzekļiem (noteiktās studiju jomās un ņemot vērā atsevišķu augstākās izglītības iestāžu iespējas). Lai saņemtu valsts finansējumu, studentiem ir jāatbilst noteiktiem sekmju kritērijiem. Tie valsts finansētie studenti, kas šos kritērijus nespēj izpildīt, var turpināt studijas, maksājot studiju maksu paši.
- Melnkalnes Universitātē (vienīgā valsts universitāte) pirmajā ciklā maksas studentiem jāmaksā no 500 līdz 1000 EUR gadā atkarībā no studiju profila. Izplatītākais maksas apmērs ir 500 EUR. Tie maksas studenti, kas ir nokārtojuši visus eksāmenus, var kļūt par valsts subsidētiem studentiem, ja attiecīgajā studiju programmā ir brīvas subsidētās vietas. Šie studenti tiek atlasīti, ņemot vērā studiju laikā iegūto ECTS kredītpunktu skaitu un akadēmiskos rezultātus.
- Otrajā ciklā maksas apmērs ir 1500 līdz 2000 EUR gadā.
- Melnkalnes augstākās izglītības iestādēs īsā cikla programmu nav.
- Starptautiskajiem studentiem jāmaksā tāda pati maksa kā Melnkalnes studentiem.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- **Sociālā stipendija** nav pieejama.
- **Akadēmiskā stipendija** tiek piešķirta labākajiem studentiem, kuri studē pirmo reizi, un to var saņemt otrajā un turpmākajos studiju gados. Stipendija tiek piešķirta arī tiem studentiem, kas demonstrē īpašas spējas dabaszinātnēs vai mākslā un iegūst balvas starptautiskos un valsts konkursos. Stipendija tiek piešķirta ministrijas izsludinātā konkursā vismaz vienu mēnesi pirms akadēmiskā gada sākuma. Aizdevuma saņēmējiem stipendija netiek piešķirta.
- Maksimālā stipendija ir 86 EUR mēnesī, un to izmaksā desmit ikmēneša maksājumos.
- Otrā cikla un doktorantūras studentiem, kas studē Melnkalnē vai ārzemēs, Izglītības ministrija piešķir arī līdzfinansējuma stipendiju līdz 500 EUR.
- Valsts garantēts **aizdevums** ir pieejams studentiem, kuri studē pirmo reizi, un tas tiek piešķirts, izvērtējot studenta sekmes. Aizdevuma vidējais apmērs ir 45 EUR mēnesī, un tas tiek izmaksāts desmit ikmēneša maksājumos. Aizdevuma atmaksāšana jāsāk vienu gadu (vēlākais 18 mēnešus) pēc studiju pabeigšanas. Studenti ar izcilām sekmēm var tikt atbrīvoti no aizdevuma atmaksāšanas vai saņemt atlaidi.
- **Ģimenes pabalsts** un **nodokļu atvieglojums** studentu vecākiem nav pieejams.

BIJUŠĪ DIENVIDSLĀVIJAS MAĶEDONIJAS REPUBLIKA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Valsts augstākās izglītības iestādēs visiem studentiem jāmaksā.
- Pirmajā ciklā maksas apmērs sniedzas no 6150 līdz 24 600 MKD gadā atkarībā no studiju profila. Izplatītākā maksa ir 12 300 MKD. Atbrīvojums no maksas vai tās samazinājums tiek piešķirts studentiem ar pirmās un otrās grupas invaliditāti un bāreņiem.
- Otrajā ciklā maksas apmērs sniedzas no 36 900 līdz 194 000 MKD gadā atkarībā no studiju profila. Izplatītākā maksa otrajā ciklā ir 123 000 MKD gadā.
- Īsā cikla programmās maksa sniedzas no 6150 līdz 24 600 MKD gadā atkarībā no studiju profila. Izplatītākā maksa ir 12 300 MKD. Atbrīvojums no maksas vai tās samazinājums tiek piešķirts studentiem ar pirmās un otrās grupas invaliditāti un bāreņiem.
- Starptautiskajiem studentiem jāmaksā lielāka maksa – no 123 390 līdz 185 000 MKD gadā – neatkarīgi no studiju cikla. Maksas apmēru nosaka katra augstākās izglītības iestāde.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Akadēmiskā stipendija** tiek piešķirta studentiem, kas demonstrē īpašas spējas dabaszinātnēs vai mākslā un iegūst balvas starptautiskos un valsts konkursos. Stipendija tiek piešķirta ministrijas izsludinātā konkursā divus trīs mēnešus pirms akadēmiskā gada sākuma.
- Izvērtējot studenta atbilstību **sociālās stipendijas** kritērijiem, tiek ņemti vērā ģimenes ienākumi mēnesī (60%), akadēmiskie rezultāti (20%), tas, vai bērns aug vienvecāka ģimenē (10%), un tas, vai students studē tehniskajā, inženierzinātņu vai medicīnas profila augstākās izglītības iestādē (10%). Tie studenti, kas nav nokārtojuši vismaz 80% attiecīgās studiju programmas eksāmenu, tiek automātiski izslēgti.
- Stipendijas vidējais apmērs ir aptuveni 3000 MKD mēnesī, un tā tiek izmaksāta deviņos ikmēneša maksājumos. Maksimālā stipendija ir aptuveni 5500 MKD mēnesī. Stipendija var tikt piešķirta visiem valsts un privāto augstākās izglītības iestāžu pirmā cikla studentiem. Pirmajā studiju gadā studentiem stipendija netiek piešķirta.
- Stipendiju (sociālo un akadēmisko) saņem aptuveni 20–25% studentu. Īsā cikla programmās studentiem atbalsts nav pieejams.
- Studentu **aizdevums, nodokļu atvieglojums un ģimenes pabalsts** nav pieejams.

NORVĒGIJA

GALVENĀS IEZĪMES

MAKSA	Nav jāmaksā		
	Pirmais cikls		EUR
	Otrais cikls		EUR

ATBALSTS	49 % pirmā cikla un 55 % otrā cikla studentu saņem stipendiju		
	67 % pirmā cikla un 71 % otrā cikla studentu izmanto aizdevumu		
	Sociālā stipendija		EUR
	Akadēmiskā stipendija		EUR

Skala: 0–15000

Minimālais apmērs

Izplatītākais apmērs

Maksimālais apmērs

1 EUR = 9,2878 NOK

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

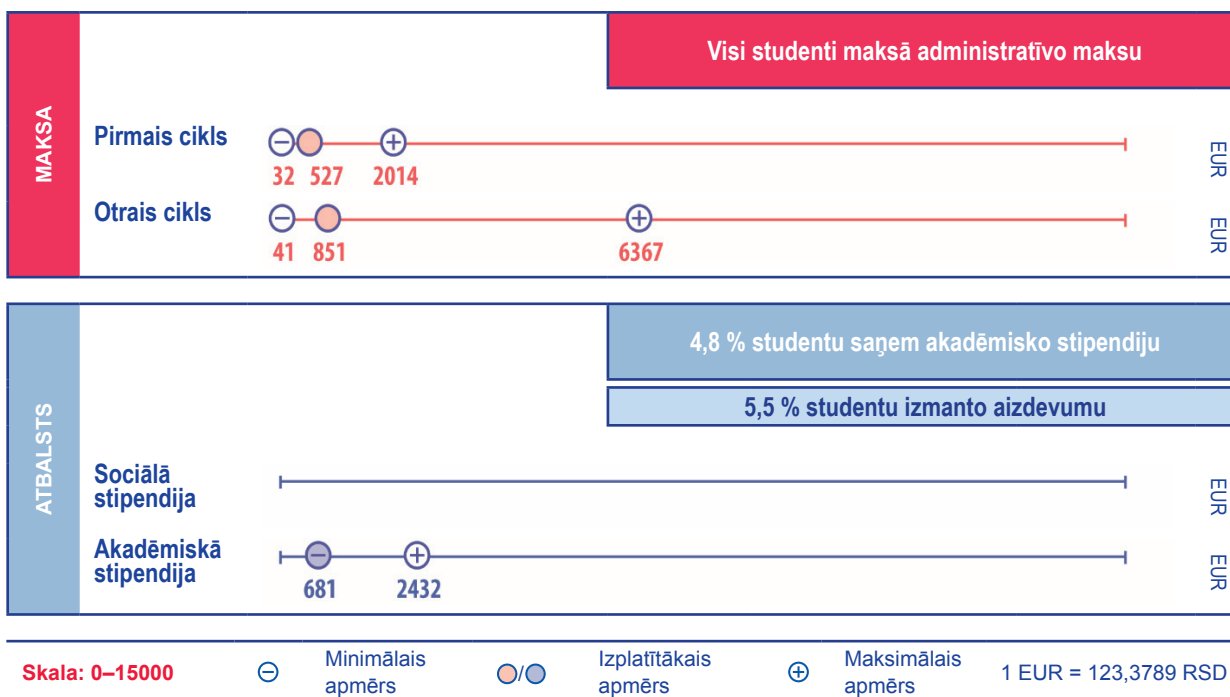
- Vairāk nekā 85 % studentu studē valsts augstākās izglītības iestādēs, kur ne pilna, ne nepilna laika studentiem nekas nav jāmaksā.
- Gan subsidētās, gan nesubsidētās privātās augstākās izglītības iestādes noteiktos apstākļos drīkst prasīt studiju maksu, un iegūtie līdzekļi ir jāizmanto studentu labā.
- Uz starptautiskajiem studentiem attiecas tie paši nosacījumi kā uz vietējiem studentiem, un valsts augstākās izglītības iestādēs viņiem nekas nav jāmaksā.
- Augstākās izglītības iestādes var prasīt studiju maksu par noteiktiem specializētiem vai pielāgotiem tālākizglītības un profesionālās pilnveides kursiem, kas paredzēti nodarbinātajiem.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Norvēģijas studentiem (gan pilna, gan nepilna laika) ir tiesības uz pamata atbalstu (**aizdevums** un **stipendija**), ko nodrošina Valsts izglītības aizdevumu fonds. Maksimālais pamata atbalsta apmērs ir 103 950 NOK akadēmiskajā gadā (10 mēneši). Sākotnēji tas tiek piešķirts kā aizdevums, tomēr 40 % no aizdevuma var tikt pārvērsti par „valsts izglītības stipendiju” tiem studentiem, kuri dzīvo atsevišķi no vecākiem un ir nokārtojuši visus eksāmenus. Stipendija tiek samazināta, ja studenta ienākumi pārsniedz 172 595 NOK vai viņa aktīvu vērtība pārsniedz 392 662 NOK. Pamata atbalsta apmērs ir vienāds visiem studentiem, kuriem ir tiesības uz finansiālu atbalstu. Maksimālais stipendijas apmērs ir 41 580 NOK.
- Studenti līdz 25 gadu vecumam var saņemt arī stipendiju ceļa izdevumu segšanai. Tie studenti, kuru apgādībā ir bērni, var saņemt stipendiju par katru bērnu, kas jaunāks par 16 gadiem (16 200 NOK). Tiem studentiem, kas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, stipendija var tikt piešķirta uz laiku līdz 49 nedēļām. Ja students slimības dēļ nevar studēt, piešķirtais aizdevums var tikt pārvērst par stipendiju periodā līdz četriem mēnešiem un 15 dienām akadēmiskajā gadā. Studenti ar fizisku invaliditāti var saņemt papildu stipendiju (35 490 NOK), ja studiju laikā viņi nespēj strādāt, un pamata atbalstu viņi var saņemt 12 mēnešus gadā.
- Valsts izglītības aizdevumu fonda aizdevums un stipendija ir pilnībā pārnesami gan ārzemēs studējošajiem apmaiņas studentiem, gan studentiem, kas studē, lai iegūtu grādu. Pēc absolvēšanas studenti saņem atmaksas grafiku, kurā ir noteikts iemaksu apmērs un prognozētais atmaksāšanas periods. Procenti tiek aprēķināti no pirmās mēneša dienas pēc absolvēšanas, kā arī tad, ja students pārtrauc izglītības iegūvi vai vairs nav tiesīgs saņemt finansiālo atbalstu. Aizdevumu parasti jāsaņem atdot septiņus mēnešus pēc studiju beigšanas, veicot iemaksu reizi mēnesī. Iemaksas apmērs ir atkarīgs no parāda lieluma un atmaksāšanas perioda ilguma. Parasti atmaksas periods studentiem, kuri saņēmuši aizdevumu 300 000 NOK apmērā, ir 20 gadi.
- Nodokļu atvieglojums vecākiem** un **ģimenes pabalsts** nav būtisks studentu atbalsta sistēmas elements.

SERBIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

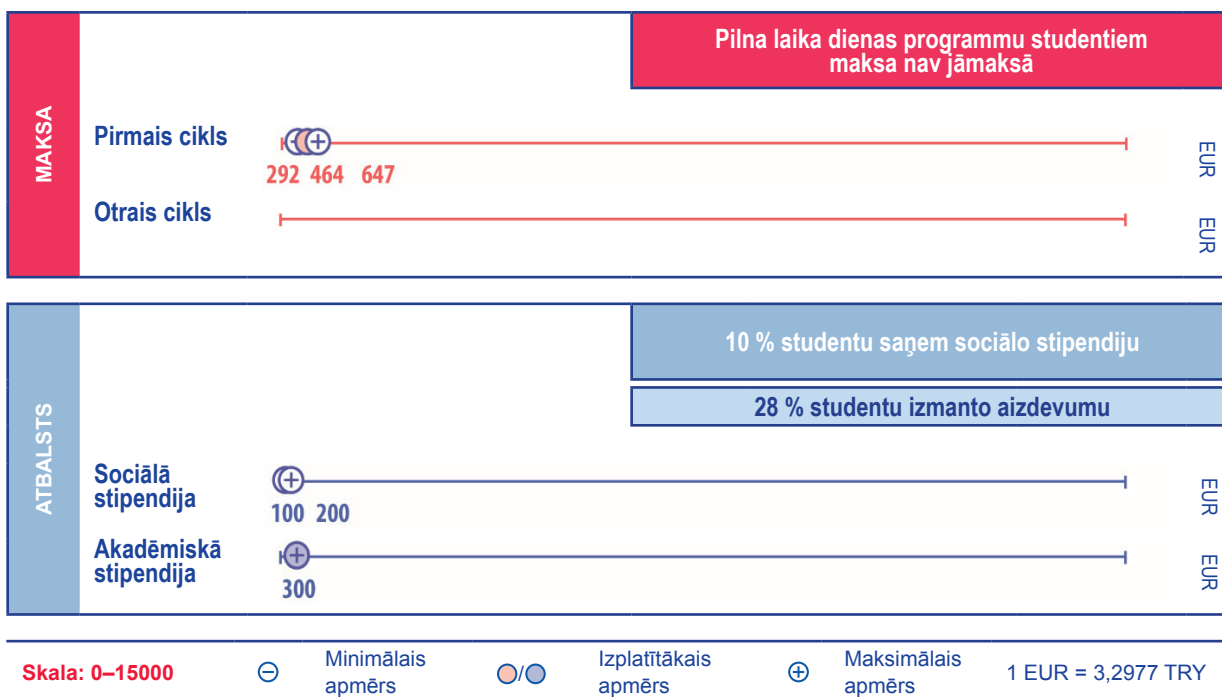
- Valsts augstākās izglītības iestādēs ir valsts finansētas un maksas studiju vietas. Ir tikai pilna laika studenta statuss. Valsts finansētie studenti (2016. gadā 42,96 %) tiek atlasīti uzņemšanas procesā, ņemot vērā iestājesāmenu un vidējās izglītības rezultātus, kā arī tiek vērtētas sekmes studiju laikā. Šo studentu studiju maksu sedz valsts, bet studentiem ir jāsedz administratīvā un citas maksas (imatrikulācijas un pieteikšanās maksa, maksa par diploma un tā pielikuma izsniegšanu u. c.), kas sniedzas no 4000 līdz 30 000 RSD gadā.
- Maksas studenti maksā gan administratīvo, gan studiju maksu, kas sniedzas no 30 000 līdz 248 500 RSD gadā bakalaura studiju pakāpē un no 40 000 līdz 785 492 RSD maģistra studiju pakāpē.
- Serbijas augstākajā izglītībā īsā cikla programmu nav.
- Ārvalstu studentiem parasti jāmaksā lielāka studiju maksa. Izplatītākais maksas apmērs ir 2000 EUR gadā.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Studentu stipendiju izglītības, zinātnes un tehnoloģiju attīstības ministrija piešķir tikai pirmā un otrā cikla valsts finansētajiem studentiem. Šī ir akadēmiskā stipendija, un uz to var pretendēt tikai tie studenti, kuru vidējā atzīme ir vismaz 9 (no 10). Ir pieejama īpaša akadēmiskā stipendija studentiem no mazāk aizsargātajām grupām, un, to piešķirot, papildus tiek ņemti vērā tādi sociālie kritēriji kā invaliditātes apliecinājums, izziņa vai apliecinājums par sociāli ekonomisko statusu u. c. Valsts stipendijas apmērs ir 84 000 RSD gadā, un tā tiek izmaksāta desmit ikmēneša iemaksās. 2015./16. ak. g. šādu stipendiju saņēma 8914 studentu. Jaunatnes un sporta lietu ministrija nodrošina papildu akadēmisko stipendiju 300 000 RSD gadā, un to saņem līdz 800 bakalauratūras un 400 maģistrantūras studentu. Līdzekļus talantīgo studentu atbalstam piešķir arī valsts universitātes, reģionālās pašvaldības un to pilsētu pašvaldības, kurās atrodas universitātes. 9,5 % valsts finansēto studentu (4,8 % no visiem studentiem) saņem stipendiju. Studenti invalīdi, romu tautības studenti un tie studenti, kas vidusskolu absolvējuši citā valstī, atbilstoši noteiktajai uzņemšanas kārtībai var pieteikties uz atbrīvojumu no studiju maksas.
- Izglītības, zinātnes un tehnoloģiju attīstības ministrija izsniedz studentiem aizdevumu, galvenokārt balstoties uz akadēmiskajiem kritērijiem; studentu sociālais statuss ir papildu kritērijs. Aizdevuma apmērs ir tāds pats kā stipendijas apmērs, t. i., 84 000 RSD, un tas tiek izmaksāts desmit ikmēneša iemaksās. Studentiem, kuru vidējā atzīme, pabeidzot studijas, ir augstāka par 8,5 (skalā no 6 līdz 10), aizdevums nav jāatmaksā. 2015./16. ak. g. aizdevumu saņēma 11 700 studentu.
- Pašvaldības piedāvā stipendiju, aizdevumu un citu atbalstu studentiem no savas pašvaldības vai pilsētas. Sistemātiski dati par šādu stipendiju un aizdevumu diapazonu un veidu nav pieejami.
- Nodokļu atvieglojums un ģimenes pabalsts studentu vecākiem nav pieejams.

TURCIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Valsts universitāšu studentiem, kas apgūst pirmā cikla dienas izglītības programmas, nav jāmaksā. Valsts universitātes drīkst prasīt maksu par vakara programmām, un tās apmērs sniedzas no 962 līdz 2134 TL gadā.
- Otrajā ciklā valsts universitātes maksu par dienas programmām neprasa, bet maksas apmērs par vakara programmām dažādās universitātēs atšķiras.
- Valsts augstākās izglītības iestādēs par īsā cikla programmām pilna laika dienas studentiem nav jāmaksā. Vakara nodaļas studentiem par studijām jāmaksā 770–4268 TL gadā.
- Starptautiskajiem studentiem maksa ir lielāka.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- Sociālo stipendiju** nodrošina Augstākās izglītības aizdevumu un dienesta viesnīcu pārvalde. Īsā, pirmā un otrā cikla studenti var saņemt sociālo stipendiju. Detalizēta informācija par atbilstības kritērijiem nav pieejama.
- 2015. gadā pirmā cikla studenti saņēma 330 TL mēnesī (3960 TL gadā), bet otrā cikla studenti – 660 TL mēnesī (7920 TL gadā). Sociālo stipendiju saņēma 10 % studentu.
- Akadēmisko stipendiju** labākajiem studentiem nodrošina Augstākās izglītības aizdevumu un dienesta viesnīcu pārvalde, universitātes, pašvaldības un nevalstiskās organizācijas. Pārvaldes nodrošinātās valsts stipendijas apmērs tiem studentiem, kam uz to ir tiesības, ir 990 TL mēnesī. Citu stipendiju apmērs katrā augstākās izglītības iestādē ir atšķirīgs. Tie studenti, kas universitātes iestājekšāmenus nokārto ar teicamiem rezultātiem, var saņemt piedāvājumu maksāt tikai pusi vai piecas astotdaļas no maksas (dažādās universitātēs tas var atšķirties).
- Aizdevums:** 2015. gadā pirmā cikla studenti saņēma 330 TL, bet otrā cikla studenti – 660 TL mēnesī. Aizdevumu jāmaksā divus gadus pēc absolvēšanas, veicot iemaksu reizi mēnesī. Aizdevumu jāatdod tik ilgā laikā, cik ilgi students to saņēmis. Atmaksājamā summa tiek aprēķināta saskaņā ar patēriņa cenu indeksu. Tas ir valsts garantēts aizdevums, kuru saņem 28 % studentu.
- Nodokļu atvieglojums un ģimenes pabalsts** vecākiem nav pieejams.

KODI UN SAĪSINĀJUMI

Valstu kodi

EU/EU-28	Eiropas Savienība	NL	Nīderlande
		AT	Austrija
BE	Beļģija	PL	Polija
BE fr	Beļģija – franču kopiena	PT	Portugāle
BE de	Beļģija – vācu kopiena	RO	Rumānija
BE nl	Beļģija – flāmu kopiena	SI	Slovēnija
BG	Bulgārija	SK	Slovākija
CZ	Čehija	FI	Somija
DK	Dānija	SE	Zviedrija
DE	Vācija	UK	Apvienotā Karaliste
EE	Igaunija	UK-ENG	Anglija
IE	Īrija	UK-WLS	Velsa
EL	Grieķija	UK-NIR	Ziemeļīrija
ES	Spānija	UK-SCT	Skotija
FR	Francija	EBTA, EEZ valstis un kandidātvalstis	
HR	Horvātija	BA	Bosnija un Hercegovina
IT	Itālija	IS	Islande
CY	Kipra	LI	Lihtenšteina
LV	Latvija	ME	Melnkalne
LT	Lietuva	MK*	Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika
LU	Luksemburga	NO	Norvēģija
HU	Ungārija	RS	Serbija
MT	Malta	TR	Turcija

MK*: ISO kods 3166. http://www.iso.org/iso/country_codes/iso_3166_code_lists.htm

Statistikas kodi

: Dati nav pieejami

(-) Nav piemērojams

**IZGLĪTĪBAS, AUDIOVIZUĀLĀS JOMAS UN KULTŪRAS
IZPILDAĢENTŪRA
IZGLĪTĪBAS UN JAUNATNES POLITIKAS ANALĪZES NODAĻA**

Pasta adrese:

Avenue du Bourget 1 (J-70 – Unit A7)

BE-1049 Brussels

(<http://ec.europa.eu/eurydice>)

Atbildīgā redaktore

Arlette Delhaxhe

Autori

David Crosier (koordinators) un Anita Kremo

Maketētājs un datorgrafīķis

Patrice Brel

Izdevuma sagatavošanas koordinatore

Gisèle De Lei

EURYDICE NACIONĀLĀS NODAĻAS

ALBĀNIJA

Eiropas integrācijas un projektu departaments
Izglītības un sporta ministrija
Rruga e Durrësit, Nr. 23
1001 Tiranë

AUSTRIJA

Eurydice-Informationsstelle
Bundesministerium für Bildung
Abt. Bildungsentwicklung und -reform
Minoritenplatz 5
1010 Wien
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

BELĢIJA

Unité Eurydice de la Fédération Wallonie-Bruxelles
Ministère de la Fédération Wallonie-Bruxelles
Direction des relations internationales
Boulevard Léopold II, 44 – Bureau 6A/008
1080 Bruxelles
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

Eurydice Vlaanderen
Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Strategische Beleidsondersteuning
Hendrik Consciencegebouw 7C10
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Eline De Ridder* (koordinatore);
Flāmu izglītības un apmācības departamenta eksperti *Linda De Kock*, *Nina Mares*, *Pieter Vos*; Augstākās izglītības, pieaugušo izglītības, kvalifikāciju un studiju izmaksu aģentūras eksperts *Sander De Vleeshouwer*

Eurydice-Informationsstelle der Deutschsprachigen
Gemeinschaft
Autonome Hochschule in der DG
Monschauer Strasse 57
4700 Eupen
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

BOSNIJA UN HERCEGOVINA

Civillietu ministrija
BH Izglītības departaments
Trg BiH 3
71000 Sarajevo
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

BULGĀRIJA

Eurydice nodaļa
Cilvēkresursu attīstības centrs
Izglītības izpētes un plānošanas nodaļa
15, Graf Ignatiev Str.
1000 Sofia
Izdevuma veidošanā piedalījās: ekspertes *Anita Rahova* un *Ivana Radonova*

HORVĀTIJA

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Donje Svetice 38
10000 Zagreb
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Duje Bonacci*

KIPRA

Eurydice nodaļa
Izglītības un kultūras ministrija
Kimonos and Thoukydidou
1434 Nicosia
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

ČEHIJA

Eurydice nodaļa
Starptautiskās izglītības sadarbības centrs
Dům zahraniční spolupráce
Na Poříčí 1035/4
110 00 Praha 1
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Simona Pikálková*

DĀNIJA

Eurydice nodaļa
Augstākās izglītības aģentūra
Bredgade 43
1260 København K
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

IGAUNIJA

Eurydice nodaļa
Analītiskais departaments
Izglītības un pētniecības ministrija
Munga 18
50088 Tartu
Izdevuma veidošanā piedalījās: koordinatore *Kersti Kaldma*,
eksperte *Janne Pukk* (Izglītības un pētniecības ministrijas
Augstākās izglītības departaments)

SOMIJA

Eurydice nodaļa
Somijas Nacionālā izglītības valde
P.O. Box 380
00531 Helsinki
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Paula Paronen* un *Petra Packalen* ar Izglītības un kultūras ministrijas, Somijas
Apdrošināšanas pārvaldes un Somijas Statistikas pārvaldes
darbinieku atbalstu

BIJUSĪ DIENVIDSLĀVIJAS MAĶEDONIJAS REPUBLIKA

Nacionālā Eiropas Izglītības programmu un mobilitātes
aģentūra
Porta Bunjakovec 2A-1
1000 Skopje
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

FRANCIJA

Eurydice nodaļa Francijā
Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enseignement
supérieur et de la Recherche
Direction de l'évaluation, de la prospective et de la
performance
Mission aux relations européennes et internationales
61-65, rue Dutot
75732 Paris Cedex 15
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Anne Gaudry-Lachet*,
Stéphanie Lemerle, *Marguerite Rudolf*

VĀCIJA

*Eurydice-Informationsstelle des Bundes
Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e. V. (DLR)
Heinrich-Konen Str. 1
53227 Bonn*

Izdevuma veidošanā piedalījās: DLR projektu vadītāja
Hannah Gebel

*Eurydice-Informationsstelle der Länder im Sekretariat der
Kultusministerkonferenz
Taubenstraße 10
10117 Berlin*

Izdevuma veidošanā piedalījās: *Thomas Eckhardt*

GRIEKIJA

*Eurydice nodaļa
Eiropas un starptautisko lietu direktorāts
37 Andrea Papandreou Str. (Office 2172)
15180 Maroussi (Attiki)*

Izdevuma veidošanā piedalījās: *Magda Trantallidi,
Vasileios Karavitis*

UNGĀRIJA

Eurydice nacionālā nodaļa

Izglītības pārvalde

10-14 Szalay utca

1155 Budapest

Izdevuma veidošanā piedalījās: eksperte *Csilla Stéger*

ISLANDE

*Eurydice nodaļa
Izglītības direktorāts
Víkurbvarfi 3 203 Kópavogur*

Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

ĪRIJA

*Eurydice nodaļa
Izglītības un prasmju departaments
Starptautiskā nodaļa
Marlborough Street
Dublin 1*

DO1 RC96

Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

ITĀLIJA

*Unità italiana di Eurydice
Istituto Nazionale di Documentazione, Innovazione e
Ricerca Educativa (INDIRE)*

Agenzia Erasmus+

Via C. Lombroso 6/15

50134 Firenze

Izdevuma veidošanā piedalījās: *Alessandra Mochi*; eksperte
Paola Castellucci (*Direzione generale per lo studente, lo sviluppo
e l'internazionalizzazione della formazione superiore – Ministero
dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca*)

LATVIJA

*Eurydice nodaļa
Valsts izglītības attīstības aģentūra
Valņu iela 3
LV-1050 Rīga*

Izdevuma veidošanā piedalījās: Latvijas *Eurydice* nodaļa;
Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības, zinātnes
un inovāciju departamenta eksperti; Valsts izglītības attīstības
aģentūras Nacionālās izglītības iespēju datubāzes eksperti

LIHTENŠTEINA

*Informationsstelle Eurydice
Schulamt des Fürstentums Liechtenstein
Austrasse 79*

Postfach 684

9490 Vaduz

Izdevuma veidošanā piedalījās: *Eurydice* nacionālā nodaļa

LIETUVA

Eurydice nodaļa

Lietuvas Republikas Nacionālā skolu vērtēšanas aģentūra

Geležinio Vilko Street 12

03163 Vilnius

Izdevuma veidošanā piedalījās: *Julija Umbrasaitė*

LUKSEMBURGA

Unité nationale d'Eurydice

ANEFORÉ ASBL

eduPôle Walferdange

Bâtiment 03 – étage 01

Route de Diekirch

L-7220 Walferdange

Izdevuma veidošanā piedalījās: *Christine Pegel; Corinne Kox*
(Augstākās izglītības un pētniecības ministrijas eksperte)

MALTA

Eurydice nodaļa

ES lietu starptautisko attiecību departaments

Izpētes un politikas izstrādes direktorāts

Izglītības un nodarbinātības ministrija

Great Siege Rd.

Floriana VLT 2000

Izdevuma veidošanā piedalījās: *Joanne Bugeja*

MELNKALNE

Eurydice nodaļa

Vaka Djurovica bb

81000 Podgorica

Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

NĪDERLANDE

Eurydice Nederland

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Directie Internationaal Beleid

Etage 4 – Kamer 08.022

Rijnstraat 50

Postbus 16375

2500 BJ Den Haag

Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs (īpaša
pateicība par atbalstu Augstākās izglītības departamenta
darbiniekiem)

NORVĒGIJA

Eurydice nodaļa

Izglītības un pētniecības ministrija

AIK-avd., Kunnskapsdepartementet

Kirkegata 18

P.O. Box 8119 Dep.

0032 Oslo

Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

POLIJA

Eurydice nodaļa
Izglītības sistēmas attīstības fonds
Mokotowska 43
00-551 Warsaw
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

PORTUGĀLE

Unidade Portuguesa da Rede Eurydice (UPRE)
Ministério da Educação e Ciência
Direção-Geral de Estatísticas da Educação e Ciência
(DGEEC)
Av. 24 de Julho 134
1399-054 Lisboa
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Isabel Almeida*; pieaicinātais eksperts *Bruno Caixeiro*

RUMĀNIJA

Eurydice nodaļa
Kopienų programmu valsts aģentūra izglītības un profesionālās apmācības jomā
Universitatea Politehnică București
Biblioteca Centrală
Splaiul Independenței, nr. 313
Sector 6
060042 București
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Veronica – Gabriela Chirea* sadarbībā ar *Ion Ciucă* (Valsts izglītības un zinātniskās pētniecības ministrija)

SERBIJA

Eurydice nodaļa Serbijā
Fonds "Tempus"
Terazije 36
11000 Belgrade
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

SLOVĀKIJA

Eurydice nodaļa
Slovākijas Starptautiskās sadarbības akadēmiskā asociācija
Křížkova 9
811 04 Bratislava
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

SLOVĒNIJA

Eurydice nodaļa
Izglītības, zinātnes un sporta ministrija
Izglītības attīstības birojs
Masarykova 16
1000 Ljubljana
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

SPĀNIJA

Eurydice España-REDIE
Centro Nacional de Innovación e Investigación Educativa
(CNIIE)
Ministerio de Educación, Cultura y Deporte
c/ Torrelaguna, 58
28027 Madrid
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Adriana Gamazo García, Helena Cirac Sasturain, Ricardo Martínez Zamorano, Jesús Ibáñez Milla un Elena Vázquez Aguilar*

ZVIEDRIJA

Eurydice nodaļa
Universitets- och högskolerådet/The Swedish Council for Higher Education
Universitets- och högskolerådet
Box 45093
104 30 Stockholm
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

ŠVEICE

Eurydice nodaļa
Šveices kantonu izglītības ministru apvienība (EDK)
Speichergasse 6
3000 Bern 7
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

TURCIJA

Eurydice nodaļa
MEB, Strateji Geliştirme Başkanlığı (SGB)
Eurydice Türkiye Birimi, Merkez Bina 4. Kat
B-Blok Bakanlıklar
06648 Ankara
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Dilek Güleçyüz, Hatice Nihan Erdal, Osman Yıldırım Uğur*; eksperts: asociētais profesors *Dr. Cem Balçıkanlı*

APVIENOTĀ KARALISTE

Eurydice Unit for England, Wales and Northern Ireland
Centre for Information and Reviews
National Foundation for Educational Research (NFER)
The Mere, Upton Park Slough,
Berkshire, SL1 2DQ
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Hilary Grayson*

Eurydice Unit Scotland
c/o Learning Analysis
Education Analytical Services
Scottish Government
Area 2D South
Victoria Quay
Edinburgh EH6 6QQ
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Yousaf Kanan*

Eurydice tīkla uzdevums ir izprast un izskaidrot Eiropas dažādo izglītības sistēmu organizāciju un darbību. Tīkls piedāvā valstu izglītības sistēmu aprakstus, salīdzinošus apskatus par konkrētām izglītības tēmām, izglītības rādītājus un statistiku. Visas *Eurydice* publikācijas bez maksas ir pieejamas *Eurydice* tīmekļa vietnē vai drukātā veidā pēc pieprasījuma. *Eurydice* darba mērķis ir veicināt izpratni, sadarbību, uzticību un mobilitāti Eiropas un plašākā starptautiskā mērogā. Tīklu veido Eiropas valstu nacionālās nodaļas, un to koordinē ES Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra. Vairāk informācijas par *Eurydice* skatīt <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>.

